

Kommunisterna och 2:a världskriget 1939-40

Innehåll

Introduktion	1
1. Molotov-Ribbentrop-pakten	2
Sovjetunionen tröttnar på Chamberlains sabotage	2
Chamberlain hårt pressad	3
Antikominternpakten ramlar sönder och samman	3
Sovjet fasta fredspolitik dominerar Europa	4
Kommunmötet dubblerat, ståtlig offensivstart	5
Revolthot i Tyskland.	6
Moskvapakten har mildrat krigsfaran	7
Molotov: England och Frankrike bröt förhandlingarna	8
2. Invasionen av Polen	13
Isolerat Tyskland går till krig	13
Proklamation från Sveriges kommunistiska parti.	14
Röda Armén skyddar Västukraina efter polska regeringens flykt	16
Polska regeringens bankrutt nödvändiggör Sovjets aktion	16
Hela polska regeringen har flytt över gränsen	17
Röda armén hälsas som befriare	18
Sovjets folk enhälligt bakom sin regering	18
Sovjettrupperna har nått fram till Brest-Litovsk	19
3. Kominternlinjen 1939	20
V. M. Molotov: Om Sovjetunionens utrikespolitik	20
Resolution antagen av Sveriges Partis Centralkommitté den 30 oktober 1939	31
Frågeställningen är: Socialism eller kapitalism?	35
Kritiken mot den äventyrliga finlandspolitiken nedklubbad	42
Till proletärerna och de arbetande i hela världen	45
Stalin – Det imperialistiska kriget	45
4. Finland (Vinterkriget)	46
Finländska folkrepubliken sluter biståndspakt med Sovjetunionen	46
Kuusinen är en beprövad finsk frihetskämpe	47
Det är alltjämt Mannerheim som härskar	48
V. M. Molotov: Freden i Finland	50
5. Invasionen av Norge och Danmark	60
Norge och Danmark ockuperas av Tyskland	60
Krig vid Nordens kuster.	60
Isvestija avslöjar västmakternas spel med 'Finlandshjälpen'	62
Stark aktivitet inom arbetarrörelsen i Oslo	64
6. Sovjetunionen och omvärlden efter Frankrikes fall	66
V. M. Molotov: Sovjetunionens utrikespolitik	66

Introduktion

Det Komintern-anslutna svenska kommunistpartiet, SKP, hade en svår tid under det Andra världskrigets två första år, från slutandet av *Molotov-Ribbentrop-pakten* i augusti 1939¹ tills Nazityskland attackerade Sovjetunionen i juni 1941.

Molotov-Ribbentrop-pakten innebar att SKP plötsligt fick överge den ganska framgångsrika antifascistiska politiken. I utrikespolitiska frågor måste man nedtona kritiken mot Nazityskland och skärpa kritiken mot England och Frankrike.

Om Molotov-Ribbentrop-pakten skapade problem för SKP, så var det bara en lätt bris jämfört med den storm som bröt ut när Sovjet anföll Finland i november 1939. SKP blev nu helt isolerat, dess press fick transportförbud och man började t o m under våren 1940 att diskutera partiförbud. Mordbrandsattentatet mot tidningen *Norrskensflamman* i början av mars 1940 (då 5 människor, 2 av dem barn dog) var ett uttryck för det utbredda hat som SKP fick utstå under denna tid.²

Den nazistiska ockupationen av Norge och Danmark innebar ytterligare politiska problem. Från denna tid härrör bl a de ofta citerade artiklar som *Ny Dag*-journalisten Sven Landin skrev från det ockuperade Norge (hans mest ökända artikel finns med i sin helhet nedan).

För en mer sammanhängande beskrivning av SKP:s politik och dilemman under denna tid, se det utdrag ur Yvonne Hirdmans bok *Sverges Kommunistiska Parti 1939-1945*, som finns på marxistarkivet, se [Sverges Kommunistiska Parti och 2:a världskrigets första år](#).³ Se även artikelsamlingen [Svenska kommunister om Andra världskriget 1939-41](#), som är en artikelsamling där kommunister – utifrån olika politiska utgångspunkter – tittar på 2:a världskriget i backspegeln.

Vi har nedan samlat tidsdokument från SKP under dessa år. De flesta texterna är hämtade från det svenska kommunistpartiets dagstidning *Ny Dag*, men några härrör från andra publikationer – det gäller bl a några tal av Sovjetunionens utrikesminister Molotov som gavs ut i broschyrform.

Ytterligare dokument som har relevans i sammanhanget finns i [Komintern om världskriget 1939-41](#).

Många av de följande texterna citeras och kommenteras i Hirdmans ovannämnda bok. Därför görs också mycket kortfattade kommentarer till texterna nedan – se Hirdman för att få sammanhangen. Kommentarer skrivs inom [] –parenteser.

Texterna ges i tidsföljd.

Martin Fahlgren 27 sept 2009

¹ Om hur denna ”pakt” kom till, se [Sovjetunionen, Tyskland och Andra världskrigets inledning](#), vilket är ett utdrag ur historikern William L. Shirers ”klassiska” arbete *Det Tredje rikets uppgång och fall*.

² Om attentatet mot *Norrskensflamman*, se [Den glömda terrorismen - Morden på svenska kommunister](#)

³ När det gäller specifikt Vinterkriget så finns Alf Johansson, *Finlands sak*, Allmänna förlaget, 1973. Den behandlar ”Svensk politik och opinion under vinterkriget” i stort men innehåller ett särskilt kapitel om kommunisterna: [De svenska kommunisterna och vinterkriget](#) (på marxistarkivet)

1. Molotov-Ribbentrop-pakten

Ny Dag 22 augusti 1939

[1:a sidan]

Sovjetunionen tröttnar på Chamberlains sabotage

Tyskland bjuder nonaggression

Politisk kris för fredpaktens sabotörer

Från den officiella tyska nyhetsbyrån föreligger följande meddelande

Berlin, måndag (TT)

Deutsches Nachrichtenbüro meddelar:

Riksregeringen och sovjetregeringen har överenskommit att sluta en nonaggressionspakt med varandra. Utrikesministern von Ribbentrop skall onsdagen den 23 augusti anlända till Moskva för att slutföra förhandlingarna härom

Vi brukar av princip inte återge nazisttelegram om sådana ting. Vi avvaktade i frågan om sovjetkrediten den sovjetryska kommunikén. Ovanstående sensationella uppgift återger vi dock med den reservation som är nödvändigt när det gäller uppgifter från denna källa. Det kan vara en vanlig nazistisk försöksballong.

Att Sovjet erbjuder andra länder även Tyskland, nonaggressionspakter är intet nytt i den sovjetryska utrikespolitiken. Samma avtal, som på sin tid erbjöds Frankrike och Tjeckoslovakien erbjöds även Tyskland. Det nya är att Tyskland, som förut riktat en våldsam hetskampanj mot Sovjetunionen och tagit initiativet till antikominternpakten, plötsligt känner sig så försvagat, att det förklarar sig berett att ingå de nonaggressionspakter med Sovjetunionen, som det först avvisat. Sovjet har aldrig hotat att angripa Tyskland.

Å andra sidan kan det inte förvåna någon om Sovjetunionen till slut tröttnar på det engelska och franska regeringarnas fyramånaders sabotage av Sovjetunionens detaljerade förslag till en fast fredsfront mot angriparna även innefattande garantier för Finlands och randstaternas självständighet. Chamberlain har saboterat Sovjetunionens förslag i avsikt att få till stånd en ny münchenuppgörelse med Hitler och för att rikta Tysklands angreppslusta mot Sovjetunionen. När Sovjet sett hur frågan förhalats i månader kan det inte förvåna att Sovjetunionen till slut ställer frågan på sin spets: Vill ni ha en fredsfront – eller vill nu det inte? Vill ni inte ha Sovjetunionens hjälp – så slipper ni, Sovjetunionen är själv stark nog att skydda sig för angrepp i både öster och väster.

Ställes frågan på detta sätt kommer den att resultera i en våldsam förändring i den engelska och franska opinionen. Den kan utlösa en storm, som skickar Chamberlain och Daladier från taburetterna.

Ny Dag 23 augusti 1939

[1:a sidan]

Chamberlain hårt pressad

Engelska parlamentet sammankallat.

Militärförhandlingarna i Moskva föres vidare.

Danzig beröres ej av icke-angreppspakten.

Sovjetregeringens bekräftelse av uppgiften att förhandlingar förts om en icke-aggressionspakt mellan Sovjetunionen och Tyskland betecknas av en engelsk tidning som den största händelsen sedan världskriget. När det av Tysklands reträtt för Sovjet överraskade Västeuropa hämtat sig från första chocken, kvarstår följande fakta:

- 1) Hitler-Tyskland har tvingats uppge sin startplattform och sin antikominternpakt och erbjudit den socialistiska Sovjetunionen den icke-angreppspakt som Tyskland förut avvisat, vilket medför en betydelsefull avspänning i fredens intresse.
- 2) Massornas tryck mot Chamberlains förhållningspolitik gentemot fredsfronten har stegrats oerhört. Englands hemförlovade parlament har inkallats till på torsdag. L'Humanité skriver: "Moskvaflyget går varje morgon klockan 8, herr Daladier."
- 3) En icke-angreppspakt och en allians är skilda ting. En icke-angreppspakt upphör automatiskt om ena parten överfaller en tredje stat.
- 4) Frågan om Danzig beröres inte på minsta sätt av en eventuell pakt.
- 5) En icke-angreppspakt är icke något hinder för en fredsfront. Sovjets anbud till England och Polen står alltså öppna. De behöver bara underteckna Sovjetförslagen.
- 6) Japan har råkat i upplösningstillstånd över paktförslaget, men stor glädje råder i Kina.
- 7) Tyskland fortsätter sin kampanj mot Polen, men något väsentligt nytt är icke att antecknas därifrån.
- 8) Avspänning mellan Sovjet och Tyskland betyder avspänning i Norden och i hela Östersjöområdet. Sovjetunionen som med sin fasta fredspolitik erövat den avgörande positionen står hädanefter som hittills främst i kampen för och de små nationernas självständighet.

I övrigt hänvisar vi till telegrammen och kommentarerna på ledande plats.

[Inne i tidningen, sid 4]

Antikominternpakten ramlar sönder och samman

Jämmer i Japan. Världspressen om planerna på icke-angreppspakt Tyskland

Det tyska initiativet till en icke-angreppspakt med Sovjetunionen slog ned som en bomb i regeringsbyggnaderna runt om i världen. Tysklands uppgivande av antikominternpakten förorsakar svåra grimaser i Tokio. I London och Paris försöker man dölja sin osäkerhet. Såväl Daladier som Chamberlain har gett pressen order att vara försiktig. I Berlin mobiliserar Göbbels sina sista resurser för att klara ut för sina vimmelkantiga nazister och marxisthatare det steg som man måst bekväma sig att taga från Wilhelmstrasse.

Nedan gör vi en kortfattad skörd av tidningskommentarerna i utlandet. [Ej medtagna – Red]

Ny Dag 24 augusti 1939

[1:a sidan]

Sovjet fasta fredspolitik dominerar Europa

Världen fastlår Tysklands reträtt.

Englands generaler och "antikomintern" förhandlar i Moskva

Världens intresse är koncentrerat till Moskva, där kapsejsade antikominternpaktens initiativtagare Ribbentrop och Englands och Frankrikes generaler växelvis förhandlar i Kreml. Sovjets fasta fredspolitik dominerar Europa. Gårdagen medförde inga beslut i någon riktning

Chamberlains ombud har rest som budbärare till Hitler, men både Hitler och Chamberlain sitter i efterhand numera.

Englands och Frankrikes tongivande kretsar har stramat upp sig inför upptäckten att Hitler icke för närvarande kan dirigeras mot Sovjet och att England och Frankrike själva måste ta risken och icke vältra överallt på Sovjet och Polen. Både England och Frankrike intar en fastare hållning än i förra veckan och polska frågan ligger bättre till än då. Vi vill hoppas att fastheten sitter i när Danzigfrågan aktualiseras efter den nuvarande stiltjen. England och Frankrike gör omfattande militära förberedelser och Hitlers kampanj mot Polen har mattats. Hitlers fullständiga reträtt för Sovjet konstateras överallt i världen och allmänt undras vad tyskarna tänker om den.

De svenska sovjetfiendernas ovederhäftiga skrän har hastigt dämpats, sedan svenska folket börjat få klart för sig vad som verkligen hänt och händer. Försöken att kalla en icke-angreppspakt för en allians och det lika löjliga påståendet att "Sovjet offerar Polen" kan inte längre dupera folk. Sådana lögner kan leva en dag men knappast längre. Det börjar nu bli klart för allt fler att Sovjetunionen åter slår ett stort slag för freden och för de hotade staternas oavhängighet.

[Inne i tidningen finns en längre osignerad artikel (som avslutas i *Ny Dag* 25 augusti), *Fakta om sovjetunionen utrikespolitik*. Den är ett försök att ideologiskt motivera och legitimera "Molotov-Ribbentrop-pakten", bl a med hänvisningar till yttranden av Stalin. Artikeln har ej medtagits här, bl a därför att dess budskap framförs utförligt och med större auktoritet i det Molotov-tal som följer senare – *Red*]

Ny Dag 25 augusti 1939

[1:a sidan]

Kommunmötet dubblerat, ståtlig offensivstart.

Entusiasm för partilinjen begeistrad anslutning till Sovjetunionens fredspolitik

För ett par veckor sedan utlystes ett kommunistiskt medlemsmöte i Stockholm som startmöte för den stora partioffensiven och detta möte ägde rum i går kväll. Det fick en alldeles särskild prägel av den aktuella politiska situationen, som fått sin färg av Sovjets djärva fredspolitik.

Viktoriasalen överfylldes snart och ett dubbleringsmöte ordnades i hast i Folkets hus E-sal som ävenledes fylldes till sista plats. Ändå vände något hundratal medlemmar hem då de ej kunde få plats. Det råder ett enastående intresse för den aktuella politiska situationen och kommunisternas syn på frågorna.

De bägge inledarna, Gunnar Öhman på det ordinarie mötet i Viktoriasalen och Gustaf Johansson på det i hast improviserade dubbleringsmötet i Folkets hus, avbröts gång på gång av starka bifallsyttringar när de redogjorde för kommunisternas syn på läget. I den korta debatt som följde klargjordes att den stora arbetarmassan hungrar efter utförlig och vederhäftig information i dessa frågor genom kommunisterna, varvid kommunledningen meddelade att en rad stora offentliga möten skulle utlysas i Stockholm de närmaste dagarna i samband med partiets offensiv.

Mötet präglades av kompakt enhällighet och entusiasm för partiets linje och begeistrande visshet om styrkan i Sovjets kloka fredspolitik. Det kommer att värvas massor av medlemmar och *Ny Dag*-prenumeranter i Stockholm de närmaste dagarna.

Vid Folkets hus-mötet höll även Filip Forsberg ett kort anförande om spanska ungdomsförbundets uteslutning vid Lille-kongressen.

Gunnar Öhmans anförande återfinnes å sid 3. [Ej med här – *Red*]

Ny Dag 31 augusti 1939

[1:a sidan]

[Avdelningen önsketänkande. Tyska angreppet på Polen påbörjades dagen därpå! – Red]

Revolthot i Tyskland.

Arméns vägran och folkets massrörelse hejdade Hitler.

Köpenhamn, onsdag (NPB)

Från tillförlitligt håll i Tyskland har idag inlöpt meddelanden som ytterligare förklarar varför den på många håll väntade tyska aktionen mot Danzig inte satts igång. Hitlerregeringen och naziledarna hade till i lördags vidtagit alla förberedelser för en inmarsch i Danzig, men i sista ögonblicket tvingades Hitler uppge denna plan.

Aktionen, som var förberedd i minsta detalj, skulle inledas med en kupp i Danzig, varefter den tyska armén skulle marschera in på polskt område. Det var nämligen redan klart att skrämselfpolitiken misslyckats. Armégeneralerna, som inte visat någon större begeistring för Hitlers kupplaner, ingrep i sista stund och vägrade delta i aktionen. De hotade till och med att ge armén kontraorder, som Hitler skulle ge signal till inmarsch. Inför detta öppna hot om revolt från arméledningen var Hitler tvungen att slå till reträtt och genom den engelska ambassadören i Berlin, Nevile Henderson, sätta sig i förbindelse med den engelska regeringen för att få till stånd en medlingsaktion. Som bekant begav sig Neville Henderson med flyg till London på lördagen.

Det är inte någon nyhet att det länge rått motsättningar mellan nazistpartiets ledare och den högre arméledningen, vilken insett faran av Hitlers politik och upprepade gånger vägrat vändningen med ty åtföljande avskedanden och upprensningar. Tydligt har generalerna nu ansett tiden mogen att stoppa Hitlers utpressningspolitik, då de faktiskt fått makten i sin hand genom mobiliseringen och då det denna gång visat sig att utpressningspolitiken icke skulle leda till omedelbart resultat.

Detta uppseendeväckande telegram kombineras med andrauppgifter från Tyskland om en mäktig rörelse bland massorna för freden, mot Hitler och mot den nya krigsransoneringen. Det inre läget i Tyskland träder nu i intressets brännpunkt. När icke-angreppspakten Sovjet-Tyskland slog sönder Chamberlains plan att driva Hitler mot Sovjet, tvingades England och Frankrike att för första gången visa fasthet och Hitlers vanliga skrämselftaktik slog slint. En desperat plan att militärt besätta Danzig och andra omstridda områden strandade på massornas motstånd och arméns revolt. Hitler visar nu en förhandlingsvilja, som hittills varit fullständigt okänd för hans regim. Om England och Frankrike behåller den fasthet, som deras regeringar äntligen börjat visa efter Chamberlain-politikens misslyckande i öster, så kan freden räddas utan att något polskt område går förlorat. Troligast är dock att de alldeles i onödan offrar Danzig och ger Hitler en väg genom korridoren, men att Polen får behålla förbindelsen med havet. Efter den tysk-ryska pakten har läget i Europa totalt förändrats, till gagn för freden.

[Sidan 4]

[Ytterligare önsketänkande – *Red*]

Moskvapakten har mildrat krigsfaran

Nyktra omdömen i socialdemokratiska tidningar

London bär skulden till att fredsförhandlingarna bröts.

Sovjet vill ej bli Englands kanonföda.

”Sovjetregeringen har gjort rätt i att i sitt eget lands intresse utnyttja den önskan till närmande som de franska och engelska regeringarna visat” skriver den ungerska socialdemokratins huvudorgan *Nepasava* och fortsätter:

”I Moskva diskuterar man frågan om det praktiska genomförandet mycket noggrannare än 1914 ty det är inte längre Tsarryssland som förhandlar om politiska och militära överenskommelser, utan sovjetregeringen. Sovjetunionen vill inte spela rollen av kanonföda i ett världskrig. Den kräver därför garantier, så att den inte ensam skall behöva påtaga sig alla offren för skapandet av en fredsfrent...”

Meddelandet om icke-angreppspakten mellan Sovjetunionen och Tyskland har en sådan betydelse, att man ännu inte kunnat mäta densamma i hela dess utsträckning. Det synes i varje fall som om denna pakt skulle mildrat krisen och krigsfaran, vilka börjat bli odrägliga...”

[I *Ny Dag* följer här sedan korta notiser med exempel på uttalanden från socialdemokrater. Rubriker: ”Ett schweiziskt omdöme”, ”Dansk glädje över pakten i Moskva” ... – *Red*]

Ny Dag 2 september 1939

[Alla rubriker och mellanrubriker är från tidningsreferatet]

Molotov: England och Frankrike bröt förhandlingarna

Det finns folk som är fiender till både Sovjetunionen och Tyskland

Molotov klarlägger betydelsen av icke-angreppspakten

Referat av tal av V.M. Molotov, ordförande för SSSR:s Folkkommisariers råd och folkkommisariern för utrikesärenden, vid SSSR:s Högsta sovjet 31 augusti 1939

I sitt tal vid högsta rådets [sovjets] sammanträde på torsdagen [31 augusti 1939] Hänvisade Molotov framför allt till att det internationella läget sedan rådets tredje session ytterligare skärpts. De åtgärder som ett antal regeringar vidtagit i avsikt att undanröja denna spänning visade sittotillräckliga och utan resultat.

Detta vad läget i Europa beträffar. Men läget i Ostasien har heller inte förbättrats. Japanerna besätter med sina trupper alltjämt de viktigaste städerna i Kina samt i en stor del av landets områden och inställer heller inte sin fientliga hållning gentemot Sovjetunionen. Även i det fallet har läget tillspetsats mer och mer. I denna situation är den icke-angreppspakt som undertecknats mellan Sovjetunionen och Tyskland av stor positiv betydelse, då den undanröjer faran av ett krig mellan dessa båda länder. För att fullständigt klargöra betydelsen av detta fördrag måste man framför allt ingå på de förhandlingar som under de senaste månaderna förts i Moskva med representanter för England och Frankrike.

Englands sabotage av fredsfrontspakten

De fransk-engelsk-ryska förhandlingarna om avslutning av en pakt för ömsesidig hjälp mot angriparna i Europa började redan i april. Den engelska regeringens första förslag var fullständigt oantagligt, då det ignorerade de viktigaste förutsättningarna för dylika förhandlingar, d.v.s. principen om ömsesidighet och lika förpliktelser. Sovjetregeringen avvisade dock inte en fortsättning av förhandlingarna utan ställde å sin sida motförslag. Den tog i beaktande, att det måste falla sig svårt för de engelska och franska regeringarna att företaga en skarp vändning i sin politik från de alls icke vänskapliga relationerna med Sovjetunionen, vilka ännu för kort tid sedan vägledde dem till allvarliga förhandlingar med Sovjetunionen på grundval av ömsesidiga förpliktelser.

De fransk-engelsk-ryska förhandlingarna varade fyra månader. De visade Frankrikes och Englands representanter, att man i de internationella frågorna allvarligt måste ta hänsyn till Sovjetunionens existens. Men dessa förhandlingar yppade samtidigt svårigheter vilka inte stod att övervinna. Det var därvid inte frågan om enskilda formuleringar. Avslutandet av en pakt om ömsesidig hjälp skulle blott då ha någon mening, om England, Frankrike och Sovjetunionen varit överens om konkreta militära åtgärder mot aggressorernas angrepp. Därför fördes i Moskva en tid inte bara politiska utan också militära förhandlingar med representanter för Englands och Frankrikes arméer.

Polen vägra att ta emot hjälp – och England stödde Polen

Dessa förhandlingar stötte på oövervinnliga svårigheter, då Polen, som skulle erhållit garantier av Sovjetunionen, Frankrike och England, vägrade att mottaga militär hjälp från Sovjetunionen. Förhandlingarna ådagalade, att England inte bara uraktlät att söka övervinna Polens invändningar, utan tvärtom även understödde dessa. Det är klart, att man vid en sådan hållning från den polska regeringens och dess främsta bundsförvantes sida, inte kunde fastställa arten av den militära hjälp som skulle lämnas i händelse av ett angrepp från aggressorerna.

Vad har förhandlingarna med England och Frankrike utvisat? Dessa förhandlingar visade, att Frankrikes och Englands hållning är full v motsägelser. Å ena sidan Krävde de militär hjälp för Polen mot aggressorerna. Som bekant var Sovjetunionen beredd att tillmötesgå deras begäran därest den erhöill motsvarande understöd från England och Frankrike. Å andra sidan sköt England och Frankrike fram Polen, som på det bestämdaste avvisade militär hjälp från Sovjetunionen.

Å ena sidan ville England och Frankrike ha garantier av Sovjetunionen, men å andra sidan förskansade de sin hjälp bakom så många undanflykter beträffande indirekt aggression, för att ha formella och juridiska förevändningar till att undandra sig förpliktelsen om understöd så att de i händelse av ett angrepp kunde lämna Sovjetunionen ensam. Försök att finna skillnaden mellan en sådan pakt och mer eller mindre beslöjat bedrägeri. (Munterhet i salen).

Öppet engelskt-franskt sabotage mot förhandlingarna.

England och Frankrike ådagalade den yttersta långsamhet och bristande allvar gentemot förhandlingarna, i det de sände underordnade andrarangspersoner utan tillräckliga fullmakter att leda förhandlingarna. Det räcker att hänvisa till, att den fransk-engelska militärmissionen anlände till Moskva utan bestämda fullmakter och utan rätt att underteckna någon slags överenskommelse. Ja, än mer. Den engelska militärmissionen anlände över huvud taget utan mandat till Moskva och framlade först dagen för förhandlingarnas avbrott på vår militärkommissions begäran skriftliga fullmakter av en ofullständig och icke fullvärdig karaktär.

På vilket sätt skiljer sig detta från ett lättsinnigt spel och från ett försök att diskreditera förhandlingarna? Var ligger orsakerna till att förhandlingarna sprängdes? Var är orsaken till det motsägelsefulla i Englands och Frankrikes hållning? Dessa motsägelser kan med få ord förklaras på följande sätt:

Sabotagets orsaker

Å ena sidan fruktar de franska och engelska regeringarna aggressorerna och vill på grund därav avsluta en pakt med Sovjetunionen, emedan detta skulle stärka Englands och Frankrikes ställning. Men å andra sidan fruktar dessa regeringar att avsluta en allvarlig pakt med Sovjetunionen emedan en sådan pakt skulle stärka Sovjetunionen, vilket inte motsvarar deras ambition.

Man måste tillstå, att dessa senare betraktelser fått överhand över de andra. Blott i förbindelse därmed kan man begripa Polens hållning, och Polen handlade på uppdrag av England och Frankrike.

Förhandlingar med Tyskland först sedan engelska förhandlingarna strandat

Beslutet om förhandlingar att ingå en icke-angreppspakt med Tyskland fattades när förhandlingarna om ett militäravtal råkat in i en återvändsgränd, då dessa förhandlingar visade, att man inte kunde räkna med en ömsesidig hjälppakt. Vi måste ställa oss den uppgiften, att säkra freden på annat sätt och att undvika faran av ett krig mellan Tyskland och Sovjetunionen. Om Englands och Frankrikes regeringar inte ville ta hänsyn till detta så är detta deras egen sak. Vår uppgift är det emellertid, att tänka på sovjetfolkets intressen, på de socialistiska sovjetrepublikernas intressen. (Stormande bifall) Och detta desto mer, då vi är fast övertygade om, att Sovjetunionens intressen sammanfaller med de andra folkens grundläggande intressen.

Detta är emellertid blott den ena sidan av frågan. Det måste också inträda en andra omständighet för att kunna åstadkomma en rysk-tysk icke-angreppspakt. Detta erfordrade en vändning i den tyska utrikespolitiken som tog sikte på goda grannförhållanden i förbindelserna med Sovjetunionen. Endast gnom uppfyllandet av detta andra krav och på grund av den tyska

regeringens önskan att ändra sin utrikespolitik i enlighet med förbättrade förbindelser med Sovjetunionen skapades förutsättningarna för avslutandet av en icke-angreppspakt.

Det är er alla bekant att relationerna mellan Sovjetunionen och Tyskland varit spända under de senaste sex åren, d.v.s. efter nationalsocialisternas övertagande av makten. Det är er även bekant att sovjetregeringen, trots olikheten i världsuppfattning och politiskt system, bemödat sig om att upprätta ekonomiska och politiska förbindelser med Tyskland. Man måste komma ihåg vad kamrat Stalin sade på 18:e partikongressen om vår utrikespolitik:

Sovjetunionens utrikespolitik är klar och förståelig:

1. Vi är för freden och befästandet av förbindelser på saklig grund med alla länder. Vi står och kommer att stå på denna ståndpunkt, för såvitt dessa länder upprätthåller samma förhållande gentemot Sovjetunionen, för såvitt de ej försöker att kränka vårt lands intressen.
2. Vi är för ett fredligt, intimt och gott förhållande till alla grannländer, vilka har gemensam gräns med Sovjetunionen. Vi står och kommer att stå på denna ståndpunkt, för såvitt dessa länder upprätthåller samma förhållande gentemot Sovjetunionen, för såvitt de ej försöker att, direkt eller indirekt, kränka de intressen, som berör Sovjetstatens gränsers oantastlighet och okränkbarhet.
3. Vi är för understöd åt de folk, som fallit offer för aggressionen och som kämpar för sitt fosterlands oavhängighet.
4. Vi fruktar inga hotelser från aggressorerna och är beredda att med ett dubbelt slag besvara slaget från de krigsanstiftare, som försöker att kränka sovjetgränsernas oantastlighet.

Stalins varning i mars.

I detta tal varnade Stalin för dem, som försöker framprovocera krig och vill dra in Sovjetunionen i konflikter med andra stater. I och med att Stalin hänvisade till vad den engelska och amerikanska pressen skrivit om Tysklands avsikter att besätta Ukraina, sade han: ”Det ser ut som om detta misstänkta larm skulle ha till syfte att hetsa upp Sovjetunionen mot Tyskland, förgifta atmosfären och framprovocera en konflikt med Tyskland, utan att några synbara orsaker förefinns för en sådan konflikt.”

Hur precis träffade inte Stalin huvudet på spiken, när han avslöjade de västeuropeiska politikernas försök att framprovocera en konflikt mellan Sovjetunionen och Tyskland. Man måste medge att en del trångsynta personer i vårt land av rena antifascistiska agitationsorsaker glömde bort detta provokatoriska arbete från våra fiender.

I Tyskland har man dragit de riktiga slutsatserna av Stalins yttranden. Den tyska regeringen föreslog att förhandlingarna om ett handels- och kreditavtal skulle återupptagas. Genom ömsesidiga eftergifter fann de båda partierna en utgångspunkt, och man undertecknade ett handels- och kreditavtal. Denna överenskommelse skiljer sig fördelaktigt från andra liknande avtal. Ett sådant avtal har Sovjetunionen varken med England, Frankrike eller något annat land. Det är inriktat enligt de intressen, som Sovjetunionen har för sitt ekonomiska uppbygge och för stärkandet av Sovjets försvarskraft.

När den tyska regeringen yttrade en önskan att förbättra även de politiska förbindelserna hade sovjetregeringen ingen orsak att avvisa detta förslag. Vissa människor frågar med naiv uppsyn; - Hur kan Sovjetunionen gå med på en förbättring av de politiska förbindelserna med en fascistisk stat? Dessa människor begriper inte att det här inte är fråga om vår ställning till den inre regimen i det ifrågavarande landet, utan om utländska förbindelser, om politiska förbindelser.

Sovjetunionen går in för icke-inblandning i andra länders inre angelägenheter och kommer inte att tolerera inblandning från något håll i sina egna inre angelägenheter. På 18:e partikongressen sade Stalin:

”Vi är för freden och befästandet av förbindelser på saklig grund med alla länder. Vi står och kommer att stå på denna ståndpunkt, för såvitt dessa länder uppehåller samma förhållanden gentemot Sovjetunionen, för såvitt de inte försöker kränka vårt lands intressen.”

”Vi har icke-angreppspakter med ett flertal länder.”

Meningen med dessa ord är klar. Sovjetunionen strävar att upprätthålla goda grannförbindelser med alla länder. Sovjetunionen stod och står på den leninska principens grundval om Sovjetunionens fredliga liv vid sidan av de kapitalistiska staterna. Sedan 1933 har Sovjetunionen en icke-angrepps- och neutralitetspakt med det fascistiska Italien. Ingen har rest några invändningar mot denna pakt. Även med andra länder med halvfascistisk regim har Sovjetunionen icke-angreppspakter, vilket är bekant för alla. Men Sovjetunionen har inga sådana överenskommelser med flera borgerligt demokratiska länder, som t. ex. England, och skulden härför ligger inte hos Sovjetunionen.

Ingen biståndspakt, endast en icke-angreppspakt

Sedan 1929 har Sovjetunionen ett neutralitetsfördrag med Tyskland, vilket förlängdes av den nuvarande tyska regeringen. Men en verklig förbättring av de politiska förbindelserna med Tyskland möjliggjordes först nu efter undertecknandet av icke-angreppspakten. Man måste naturligtvis komma ihåg att det inte är fråga om någon ömsesidig biståndspakt, utan helt enkelt om en icke-angreppspakt. Under nuvarande förhållanden kan icke-angreppspakten mellan Sovjetunionen knappast överskattas. Dagen då denna pakt undertecknades måste betecknas som en stor historisk dag. Den betyder en vändpunkt i Europas internationella politik, ja inte endast i den europeiska politiken. Ännu igår var Sovjetunionen och Tyskland fiender i utrikespolitiskt avseende och i dag har de upphört att vara fiender. Den politiska konsten på det utrikespolitiska området består inte i att skaffa sig flera fiender, utan tvärtom i att minska antalet fiender. Man måste förstå att underhålla goda förbindelser med gårdagens fiender.

Historien har visat att kriget mellan Ryssland och Tyskland förorsakade stora skador för båda länderna. Ur kriget 1914/18 utgick Ryssland och Tyskland som mest skadade. Sovjetunionens och Tysklands folk behöver fredliga grannförbindelser. Icke-angreppspakten har gjort slut på fiendskapen mellan Tyskland och Sovjetunionen.

Skillnaden i de båda ländernas politiska system får inte lägga hinder i vägen för Sovjetunionen, lika litet anser Sovjetunionen detta vara hinder för upprättandet av goda förbindelser med de kapitalistiska länderna. Paktens huvudbetydelse består i att Europas största stater kommit överens om att upphöra med fiendskapen och leva i fred. Därigenom minskas möjligheternas fält för militära sammanstötningar betydligt, om det också inte skulle lyckas att helt undgå dem.

Missbelåtna med paktens är endast de som under fredens mask vill utlösa världskrigets brand. Ett alldeles särskilt hat mot paktens har en del socialdemokratiska tidningar lagt i dagen, vilka står i tjänst hos de stater som betalar bäst. Dessa tidningar försöker utsprida lögn. De skriker om att avslutandet av icke-angreppspakten skulle ha förhindrat de militära förhandlingar som fördes mellan å ena sidan England och Frankrike samt å andra sidan Sovjetunionen. Denna lögn avslöjades av Vorosjilov i en intervju. England och Frankrike bär skulden till att de militära förhandlingarna strandade.

Man lägger Sovjetunionen till last att pakten inte innehåller någon klausul om att pakten upphör att gälla i händelse av anfallskrig från någon av de föredragsslutande parterna. Men någon sådan punkt fanns det inte i icke-angreppspakten mellan Polen och Tyskland, och någon sådan punkt finns det inte i den engelsk-tyska deklARATIONEN. Varför skall inte Sovjetunionen kunna tillåta sig det som England och Polen tillåtit sig?

Det finns också folk som försöker utläsa ur pakten sådant som inte finns där. Allt detta vittnar om de fruktlösa i kritiken från pakten fiender. De avslöjar sig som fiender till Tyskland och Sovjetunionen, de försöker framprovocera ett krig mellan Sovjetunionen och Tyskland. Det är förståeligt om ärkeimperialisterna bedriver en sådan politik. Men det Englands och Frankrikes socialdemokratiska ledare om särskilt utmärker sig i detta avseende. Dessa personer kunde krypa ur skinnet för att få igång ett krig mellan Sovjetunionen och Tyskland.

Sovjetunionen kommer att genomföra sin egen självständiga politik och orientera sig efter intressena hos Sovjetunionens folk. Och bara efter dessa intressen.

Om nu nämnda herrskap har en sådan lust att kriga, så må de själva dra ut i krig utan Sovjetunionen, men Sovjetunionen kommer att se efter vad de är för slags kämpar. I sovjetfolkets ögon är detta herrskap lika stora fiender till freden som alla andra. Endast de som önskar ett nytt blodigt krig, försöker framprovocera militära sammanstötningar mellan Sovjetunionen och Tyskland samt spränga de goda grannskapsförhållandena mellan Tyskland och Sovjetunionen.

Icke-angreppspakten överensstämmer med alla folks intressen, med världsfredens intressen. Denna pakt visar att man numera inte kan avgöra internationella frågor utan Sovjetunionen. Varje försök att lösa sådana problem utan Sovjetunionen måste ofrånkomligen sluta med fiasko.

Detta visar att Sovjetunionen utövar ett avgörande inflytande på det internationella läget.

Molotov samman fattar icke-angreppspaktens betydelse och förklarar:

Sovjets icke-angreppspakt innebär en vändning i Europas utveckling, en vändning till det bättre i relationerna mellan de två största makterna i Europa. Denna pakt avlägsnar inte endast krigsfaran med Tyskland, utan minskar även möjligheterna för krigiska sammanstötningar i Europa och tjänar därigenom den allmänna fredens sak. Den kommer att säkerställa nya möjligheter för oss att öka våra krafter, att befästa våra positioner samt ytterligare öka Sovjetunionens inflytande på den internationella utvecklingen.

2. Invasionen av Polen

Ny Dag 2 september 1939

[1:a sidan]

[Den tidigare förda argumentationen om att icke-angreppspakten skulle stärka freden går helt i kras - *Red*]

Isolerat Tyskland går till krig

Hitlers krigsmaskin vältrar in över Polen.

Mussolini neutral. Engelskt ultimatum

Under fredagen började den tyska våldsregimen militära angreppshandlingar mot Polen. Danzig proklamerade redan på morgonen sin anslutning till Tyskland. Det tyska angreppet insattes med oerhörd brutalitet utan att invänta polackernas svar på de tyska förhandlingsvillkoren. Polens svar var tillmötesgående.

England och Frankrike har mobiliserat. På fredagskvällen gjorde engelska och franska ambassadörerna i Berlin en demarche hos Hitlerregeringen. Deras krav var att angreppshandlingarna mot Polen omedelbart skulle inställas. I annat fall begärde de sina pass. Engelska parlamentet har upprepat och understrukt försäkringarna att fylla sina förpliktelser mot Polen, som officiellt i Paris och London begärt att garantipaktens förpliktelser skall träda i kraft.

Mussolini har hållit ministerråd. Från detta utfärdades en förklaring att Italien avhåller sig från varje militärt initiativ. Därmed är det klart att Italien kastat loss från Tyskland. Icke-angreppspakten mellan Tyskland och Sovjetunionen hade således till följd att Tyskland i händelse av fortsatt krig står fullständigt isolerat.

Ny Dag 4 september 1939

[1:a sidan]

[Följande uttalande antogs av SKP:s CK 3/9 1939. Det försöker (fortfarande) att tolka situationen i folkfrontspolitikens anda, vilket yttrar sig på flera sätt: Anti-fascismen är mycket uttalad, Polen sägs föra ett rättfärdigt försvarskrig och man intar en försvarsvänlig attityd (det svenska folket ska samlas till försvar av Sveriges fred, frihet och oavhängighet). I boken *Svenska folkets undangömda öden* (Cavefors 1969, s. 35-36) citerar Gustav Johansson proklamationen i sin helhet – uppenbarligen faller den honom i smaken – men han glömmar(?) att påpeka att linjen sedan ändrades och att partiet gjorde självkritik för dess inriktning, se t ex slutet av Knut Senanders tal vid centralkommitténs möte den 29-30 oktober, som publicerades i *Ny Dag* 2/11 (återges i sin helhet nedan), liksom den resolution som antogs vid samma CK-möte (i *Ny Dag* 1/11 – återges också nedan). – Red]

Proklamation från Sverges kommunistiska parti.

Det imperialistiska kriget om nyuppdelning av världen mellan de kapitalistiska stormakterna har inträtt i en ny fas. Hitler-Tyskland har anfällt Polen. England och Frankrike har förklarat krig mot Tyskland för att hindra den tyska imperialismens maktutveckling.

Sovjetunionen har under hela denna krigskris, liksom under alla de år Sovjetunionen existerat som självständig socialistisk stat, genomfört en klar och konsekvent fredspolitik. Inför det omedelbara krigshot som karakteriserade Nazi-Tysklands politik efter Münchenuppgiften 1938, då England—Frankrike offrade Tjeckoslovakien, har Sovjetunionen med största energi sökt skapa en fredsfront av alla de stater som ville stå de fascistiska angripna emot och rädda världen från ett nytt världskrigs namnlösa fasor och lidanden.

Tyvärr har den engelsk-franska imperialismen saboterat och slutligen omöjliggjort en fredsallians med Sovjetunionen. De härskande klickarna i England och Frankrike har i fruktan för bolsjevismen, i fruktan för arbetarmakt i Europa, i sin illa dolda sympati för fascismen, vägrat att ingå en överenskommelse på an-

tagliga villkor med Sovjetunionen för att effektivt korsa krigsanstiftarnas planer. De har understött Polens vägran att mottag Sovjets hjälp. Sovjetunionen har därför, i klar överensstämmelse med sin konsekventa fredspolitik, genom en icke-angreppspakt med Tyskland sökt skydda den första socialistiska statens 170-miljonersfolk mot fascistiska angrepp och ett världskrigs bottenlösa elände.

Trots denna fredspolitik från Sovjetunionens sida har Hitler-Tyskland satt krigslavinen i rullning. Världshistorien känner ingen mera nattsvart förbrytelse än de nazistiska krigsgalningarnas våldshandlingar mot Polen, vilka kan medföra ett allmänt europeiskt krig, ett världskrig, som i strömmar av mänskligt blod dränker vår världsdels kultur och civilisation.

I denna ödesdigra situation gäller det att framför allt annat samla och ena svenska folket till beslutsamt uppträdande för att försvara Sverges fred, frihet och nationella oavhängighet.

Sverges kommunistiska parti har senast vid sin kongress i april månad detta år ställt enheten i kampen mot fascismen och kriget, kampen för freden och Sverges frihet såsom första bud för hela den svenska arbetarklassen.

Vi upprepar i dessa allvarsdagar detta vårt politiska budskap till Sverges folk. Inga småskurna partipolitiska beräkningar från vilket håll de än må komma, får hindra denna nödvändiga samling av folkets krafter till försvar för freden och friheten.

Vi hälsar med tillfredsställelse de åtgärder den svenska regeringen vidtager för att skydda Sverges fred och nationella frihet. Enig uppslutning kring regeringens strävan att hålla vårt land utanför krigets fasor är i dag livsviktigt för vårt folk.

Sverges kommunistiska parti har i hela sin verksamhet under dessa förkrigsveckor sökt att motverka panikstämningar och krigspsykos.

Vi är övertygade om att lugn beslutsamhet och nationell sammanhållning av fredens och frihetens anhängare bland Sverges folk är den säkraste garantin mot krigets ofärd.

Kriget måste bringas till snart slut. Må alla goda krafter förenas i kampen mot kriget.

Fram för freden!

Slå ned alla krigshetsare!

Enig samling till försvar för Sverges fred och nationella oavhängighet.

SVERGES KOMMUNISTISKA PARTI

Centralkommittén

Ny Dag 18 september 1939

[17 september började sovjetiska trupper att marschera in i Polen österifrån – *Red*]

[1:a sidan]

Röda Armén skyddar Västukraina efter polska regeringens flykt

Barriär mot den tyska invasionen åt öster

Sovjettrupper avancerar raskt

Polen har brutit samman. Under de tyska arméernas våldsamma truck har den polska armén rivits upp. Regeringen har enligt senaste meddelandena flytt till Rumänien och lämnat armén och folket i sticket. De tyska invasionstrupperna möter inte längre något organiserat militärt motstånd. Enstaka hjältemodiga försvarshandlingar förmår inte ändra detta intryck. Det snabba sammanbrottet måste förklaras av dels de reaktionära polska härarnas oförmåga eller ovilja att organisera kampen, dels ”skyddsmakternas” framför allt Englands – ovilja att företa något i väster som kunnat avlasta trycket på den polska armén.

Inför den tyska expansionen mot praktiskt taget oskyddade polska områden har sovjetregeringen anbefallt Röda armén inmarsch i de östliga områdena, för att skydda befolkningens liv och egendom. Senaste telegrammen förmåler att Röda arméns framryckning sker mycket raskt.

Den förklaring som tillställts ett antal stater, bl.a. svenska regeringen, förklarar sig sovjetregeringen iakttaga neutralitet.

Polska regeringens bankrutt nödvändiggör Sovjets aktion

Molotovs deklARATION till Röda armén och världen

Kamrater medborgare i vårt stora land!

De händelser som förorsakats av det polsk-tyska kriget har bevisat den polska statens uppenbara inre hållningslöshet och handlingsoduglighet. Polens härskande kretsar har gjort bankrutt. Allt detta har försiggått på mycket kort tid. På ungefär två veckors tid har Polen förlorat alla sina industricentra, flertalet av sina storstäder och betydande centra. Warszawa finns inte längre som den polska statens huvudstad. Ingen känner till den polska regeringens uppehålls ort. Polens befolkning har lämnats i sticket av sina odugliga ledare. Den polska staten och dess regering har faktiskt upphört att existera.

Som en följd av detta läge har de fördrag som avslutats mellan Sovjetunionen och Polen upphört att gälla. I Polen har ett läge uppstått som av sovjetregeringen kräver särskild omsorg för sin stats säkerhet. Polen har blivit ett fält för alla slags tillfälligheter och överraskningar, som kan utgöra hot mot Sovjetunionen. Sovjetregeringen har in i det sista förhållit sig neutralt, men med hänsyn till de anförda omständigheterna kunde den inte längre göra detta.

Man kan heller inte kräva att sovjetregeringen skall förhålla sig likgiltig gentemot de västukrainska och vitryska blodsfrändernas öde, vilka lever i Polen, som hittills befunnit sig i de rättslösa nationaliteternas läge och som i dag överhuvudtaget är överlämnade åt tillfälligheternas spel. Sovjetregeringen betraktar det som sin heliga plikt, att räcka sina i Polen levande vitryska och ukrainska bröder en hjälpande hand.

I betraktande av alla här anförda omständigheter har sovjetregeringen i dag överlämnat en not till den polske ambassadören i vilken den förklarar, att sovjetregeringen gett Röda arméns högsta ledning befällning att överskrida gränsen för att ta den vitryska och västukrainska befolkningen liv och egendom under sitt beskydd. Sovjetregeringen har i denna not likaledes förklarat, att den tänker vidtaga åtgärder för att befria det polska folket ur det olyckliga krig i

vilket de störtats av sina oförnuftiga ledare samt ge denna befolkning möjlighet att framdeles leva ett fredligt liv.

Under de första dagarna i september, när en del av Röda arméns reservister i Ukraina, Vitryssland och fyra andra militärkretsar inkallades, var läget i Polen oklart. Inkallelserna genomfördes såsom en försiktighetsåtgärd. Ingen kunde tro, att den polska staten skulle ådaga-lägga en sådan vanmakt och ett sådant förfall som man idag kan iakttaga i hela Polen. Då detta förfall emellertid är ett faktum och de polska politikerna gjort fullständig bankrutt samt inte är i stånd att ändra läget i Polen måste vår Röda armé som, genom de senaste inkallelserna av reservister fått betydande förstärkningar, på ett ärofullt sätt fullgöra den uppgift som ålagts densamma. Sovjetregeringen ger uttryck åt sin fasta övertygelse, att vår röda arbetar- och bondearmé även denna gång skall bevisa sin stridskraft, sitt medvetande och sin disciplin samt utföra nya hjältedåd och hölja sig med den äran.

Sovjetregeringen har översänt en kopia av sin till polske ambassadören överlämnade not till samtliga regeringar med vilka Sovjetunionen upprätthåller diplomatiska förbindelser och har samtidigt förklarat att Sovjetunionen gentemot dessa länder skall iakttaga neutral politik. Härigenom har våra senaste åtgärder på det utrikespolitiska planet bestämts. Sovjetregeringen vänder sig också till alla medborgare.

I samband med reservisterna inkallande kunde man bland vår befolkning iakttaga en strävan, att lagra större mängder av livsmedel och andra varor, i tron att kortsystem skulle införas på varufördelningens åtgärder. Sovjetregeringen anser det nödvändigt förklara, att den inte har någon avsikt att införa något kortsystem för livsmedel och industrivaror, inte ens om de åtgärder som framtingats genom de senaste händelserna skulle dra ut på tiden. Jag fruktar att glott de som befattat sig med ökade inköp av livsmedel och andra varor och hopar av onödiga förråd av livsmedel som fördärvas, själva kommer att bli lidande därav. Vårt land har tillräckliga förråd av varor och kan organisera försörjningen utan att tillgripa något kortsystem.

Vår uppgift, varje arbetares, bondes och intellektuells uppgift består nu däri, att arbeta ärligt och uppoffrande på sin post och därigenom hjälpa Röda armén. Vad kämparna i vår ärofyllda Röda armé beträffar så betvivlar jag inte, att de med heder och ära skall fullgöra sin uppgift. Sovjetunionens folk, alla män och kvinnor i vårt land, Röda arméns och krigsflottans soldater står fastare och enigare än någonsin bakom sovjetregeringen, bakom vårt bolsjevikiska part och sin store ledare kamrat Stalin, för att vinna nya, ännu större framgångar än tillförne i arbetet, i industrin och i kollektiverna sant nya ärofulla segrar för vår Röda armé vid stridsfronten

Hela polska regeringen har flytt över gränsen.

Cernauti, söndag (TT fr Havas).

Enligt vissa uppgifter som hittills icke kunnat bekräftas lär hela det polska utrikesministeriet ha flytt till rumänskt territorium. Femtiofem polska militärflygplan har landet på flygfältet i Cernauti under söndagsförmiddagens lopp. De medförde icke några politiska personligheter. Flygplanen blev omedelbart beslagtagna.

Till följd av de ryska truppernas framryckning och de ökade bombraiderna mot polskt territorium längs den rumänska gränsen, bl. a. vid Zalecki, har de utländska diplomatiska representanter som ännu befann sig i Polen tagit sin tillflykt till Rumänien. Engelska ambassadören har redan anlänt och franske ambassadören väntas hit när som helst. De medlemmar av diplomatiska kåren som f.n. uppehåller sig här har av rumänska regeringen tillrättats att lämna staden.

Man väntar att utrikesminister Beck skall anlända hit på söndagsaftonen varvid han kommer att avge viktiga deklARATIONER inför den diplomatiska kåren och den utländska pressen....

Ny Dag 19 september 1939

[1:a sidan]

Röda armén hälsas som befriare

Framme vid Brest-Litovsk, kontakt med tyska trupper

Nya angrepp mot Warszava. Tyska ubåtar sänkta

Den röda armén har praktiskt taget utan motstånd fortsatt besättandet av Väst-Ukraina och Väst-Vitryssland i Brest-Litovsk, där Tyskland en gång påtvingade Sovjet en våldsfred som sedan slogs sönder har de mött de tyska trupperna, som rycker fram från väster. Röda armén har hälsats med stormande jubel av Väst-Ukrainas och Väst-Vitrysslands befolkning som i 190 år försmäktat under den polska fascistregimens förtryck och terror.

Chamberlainska pressens tydliga förhoppning att dess gamla dröm om ett tyskt-ryskt krig ändå skall fullbordas grusas av den kommuniké från Tysklands och Sovjetunionens regeringar där det fastslås att operationerna icke står i strid med den ingångna icke-angreppspakten. I kommunikén förklaras även att betingelserna skall skapas för Polens folk att omgestalta sin statliga existens. Polens återvändande till fredliga förhållanden torde därför icke dröja så länge, då de polska styrkorna på grund av den polska fascistregeringens oduglighet lidit fullständigt sammanbrott.

Den officiella engelska Reuterbyrån betecknar röda arméns inmarsch som en barriär mot det tyska framträngandet i öster.

I väster är det alltjämt lugnt. Den engelska marinen meddelar dock att ett anta tyska u-båtar inte återvänder till vattenytan då de ligger på havets botten.

[sid 4]

Sovjets folk enhälligt bakom sin regering

Ukrainarna hälsar sovjettrupperna med tillfredsställelse.

- Från Ny Dags Moskva-redaktion -

MOSKVA, måndag

”Vid uppfyllanden av en helig plikt har sovjetregeringen räckt våra stamfränder i Vitryssland och Västukraina en hjälpande hand. De arbetande massorna i det mäktiga sovjetlandet godkänner med begeistring sovjetregeringens beslut och hälsar den oöverbärliga Röda armén, som förverkligar befrielseverket. Dessa massor visar sin orubbliga enighet och gränslösa hängivenhet för det bolsjevikiska partiet och för Lenins och Stalins sak...”

Dessa ord som i dag står att läsa i Izvestijas titelblad är en kort sammanfattning av det genljud som Molotovs ord väckt bland sovjetfolkets massor. När samtliga radiosändare i Sovjetunionen kl 11.30 på söndagen utsände Molotovs tal lyssnade miljoner arbetande med spänd uppmärksamhet. På fabrikena har genomförts möten. Mötena gav uttryck åt en känsla av värdighet och stolthet över regeringen, en känsla av övertygelse om sin egen kraft och sin rätt.

Hela Sovjetunionens hundrasjuttimiljonersfolk är med glädje berett att räcka våra vitryska och ukrainska bröder som av Polens regering överlämnats åt sitt öde, en hjälpande hand, sade en av talarna, på ett av fabriksmötena i Moskva.

Andra talare förklarade för sina arbetskamrater att det nu gäller att uppnå samma framgångar vid arbetets front som vid krigsfronten. Genom att mobilisera sina krafter och genom att stegra sina arbetsprestationer besvarar de arbetande Molotovs tal.

Kollektivbönder vid västgränsen ledsagade på söndagsmorgonen Sovjetunionens söner på deras väg till Vitryssland och Västukraina. Enligt vad ögonvittnen berättar, har bönderna i Vitryssland och Västukraina mottagit Röda arméns ärofulla hjältar med stor hjärtlighet. I byn Saliszi som blott ligger 300 meter från närmaste sovjetby hjälpte bönderna de framryckande röda trupperna vid deras framryckning genom att visa dem på okända och obekanta vägar.

I byn Sjustovsi som ligger strax intill den nämnda västukrainska byn besökte den femtioårige bonden Pavel Olenjuk sin brorsdotter, som bor vid ett kollektivjordbruk på andra sidan gränsen. De båda släktingarna hade inte träffats på närmare 20 år. Pavel Olenjuk yttrade därvid:

- Vi hälsade den Röda arméns ankomst med glädje, ty vi vet väl, att det blott är Sovjetunionen som försvarar oss...

Till långt på natten fortsatte massmötena vid fabriker, kollektivjordbruk och högskolor, med arbetare, studenter och bönder och vetenskapsmän. Såväl i Moskva som i alla andra delar av sovjetlandet väntade man på söndagskvällen på nyheter om hur Röda armén fullgjort den av regeringen erhållna uppgiften.

Det var långt efter midnatt när telegrammen om besatta städer och järnvägsknutpunkter uttryckades på kartan i tidningsfönstren men människorna åtskildes dock icke.

Den glättiga sinnesstämning som på söndagen gripit hela den röda huvudstadens befolkning har dock inte stört dess vardagliga sakliga arbete. Molotov yttrade i sitt tal, att varje arbetare, varje bonde och anställd, samt varje intellektuell vore förpliktad, att ärligt och uppoffrande stanna på sin post och därigenom hjälpa Röda armén.

Sovjetunionens huvudstad har redan svarat på dessa ord med exempel av hjältemodigt arbete. Så har stachanovarna vid järnvägsverkstäderna uttalat sig för att uppfylla och överskrida det uppställda produktionsprogrammet. Moskvans massor arbetade den 17 september, så som det stora sovjetfolket förstår att göra det. [artikeln avslutas med orden:] Hela Sovjetunionens folk, arbetare, bönder och soldater står fastare och enigare än någonsin kring sovjetregeringen, kring det bolsjevikiska partiet och sin stora kloka ledare Stalin.

[Sista sidan]

Sovjettrupperna har nått fram till Brest-Litovsk

Operationerna ej i strid med tysk-ryska pakten

Moskva, måndag (TT fr DNB)

Samtliga ryska radiosändare meddelar på måndagseftermiddagen, att de i Polen framryckande ryska styrkorna nått Vilna och Brest-Litovsk, där de kom i kontakt med tyska trupperna.

Spekulationerna i tyskt-ryskt krig grusas ånyo

- Från Ny Dags Moskva-redaktion -

Moskva, måndag

Följande kommuniké har i dag utsänts:

För att undvika varje slag av ogrundade rykten om sovjetryska och tyska trupper, som opererar i Polen, förklarar Sovjetunionens regering och Tysklands regering att dessa truppers operationer inte fullföljer några mål som står i motsättning till Sovjetunionens och Tysklands intressen eller står i strid med den mellan Sovjetunionen och Tyskland ingångna icke-angreppspaktens anda eller bokstav. Dessa truppers uppgift består i motsats därtill i att återställa lugn och ordning, som rubbats genom polska statens sönderfallande, och att hjälpa Polens befolkning att skapa betingelser för att omgestalta sin statliga existens

3. Kominternlinjen 1939

V. M. Molotov: Om Sovjetunionens utrikespolitik

Referat av ordföranden för SSSR:s Folkkommisariers råd och folkkommisarien för utrikes-ärenden, V. M. Molotov, på SSSR:s Högsta sovjets urtima femte session 31 oktober 1939

Stockholm 1939. Arbetarkulturs förlag [broschyr]

[Här kommenterar Molotov de goda relationerna till Tyskland, bl a det tysk-ryska gräns- och vänskapsfördrag som undertecknades 28 september, samt de förhandlingar om gränsrevisioner med Finland som senare skulle bryta samman och leda till "vinterkriget". Värt att påpeka är att ledaren i *Ny Dag* 9 november 1939, rubricerad "Ett starkt eller stymptat Tyskland", baseras på detta tal – *Red*]

Kamrater deputerade!

Under de två senaste månaderna har viktiga förändringar inträffat i den internationella situationen. Detta hänför sig i främsta rummet till läget i Europa, men också till länder, som är belägna långt utanför Europas gränser. I samband med detta är det nödvändigt att påvisa de tre viktigaste omständigheterna, som har avgörande betydelse.

För det första måste man påvisa de förändringar, som ägt rum i förhållandet mellan Sovjetunionen och Tyskland. Sedan den 23 augusti, då det sovjetrysk-tyska ickeangreppsfördraget slöts, har gjort slut på det onormala förhållande, som under en rad år rått mellan Sovjetunionen och Tyskland. Det fiendliga förhållande som på allt sätt underblåsts av vissa europeiska makter, har avlösts av ett närmande och upprättande av ett vänskapligt förhållande mellan SSSR och Tyskland. Det fortgående förbättrandet av detta nya, goda förhållande fann uttryck i det tysk-sovjetiska fördraget om vänskap och gräns mellan SSSR och Tyskland, vilket undertecknades den 28 september i Moskva. Den tvära vändningen i förhållandet mellan Sovjetunionen och Tyskland, mellan de två största staterna i Europa, kunde inte undgå att sätta sin prägel på hela det internationella läget. Härvid bekräftade händelserna helt och fullt den värdesättning av den politiska betydelsen av det sovjetrysk-tyska närmandet, som gjordes på Högsta sovjetens förra session.

För det andra måste man påvisa ett sådant faktum som Polens ära krossande och den polska statens sönderfallande. De härskande kretsarna i Polen hade inte litet bröstat sig över sin stats "stabilitet" och sin armés "makt". Det visade sig emellertid, att det inte behövdes mer än en snabb stöt mot Polen först av den tyska armén och sedan av – Röda armén, för att det inte skulle bli någonting kvar av denna vanskapta ättling av Versailles-fördraget, vilken levte av att förtrycka icke-polska nationaliteter. Den "traditionella politiken" av principlöst manövrerande och spel mellan Tyskland och SSSR hade visat sig ohållbar och gjort fullständigt bankrutt.

För det tredje måste man erkänna, att det stora krig, som brutit ut i Europa, fört med sig grundläggande förändringar i hela den internationella situationen. Detta krig började mellan Tyskland och Polen och förvandlades till ett krig mellan Tyskland å ena sidan och England-Frankrike å andra sidan. Kriget mellan Tyskland och Polen slutade snabbt till följd av de polska ledarnas fullständiga bankrutt. Polen hade som bekant ingen hjälp varken av de engelska eller av de franska garantierna. Egentligen är det än i dag obekant, vad det var för "garantier". (Allmänt skratt.) Det krig, som börjat mellan Tyskland och det engelsk-franska blocket, befinner sig endast i första stadiet och har ännu inte kommit riktigt i gång. Inte desto mindre är det klart, att ett sådant krig måste komma att föra med sig grundläggande förändringar i läget i Europa – och inte endast i Europa.

I samband med dessa viktiga förändringar i den internationella situationen är det uppenbart, att vissa gamla formler, vilka vi ännu för inte så länge sedan använde – och som många så vant sig vid – föråldrats och i dag inte kan tillämpas. Det måste man göra klart för sig för att undgå grova fel vid uppskattandet av det nya politiska läge, som bildats i Europa.

Det är t. ex. bekant, att sådana begrepp som ”aggression” och ”aggressor” under de sista få månaderna erhållit ett nytt konkret innehåll, fått en ny mening. Det är inte svårt att gissa, att vi i dag inte kan använda dessa begrepp i samma mening som, låt oss säga, för tre, fyra månader sedan. Om man håller sig till Europas stormakter, så befinner sig Tyskland i dag i läget av en stat, som strävar till snarast möjliga slut på kriget och till fred, medan England och Frankrike, som ännu i går larmade mot aggressionen, är för krigets fortsättande och mot ett fredsslut. Som man ser, förändras rollerna.

De engelska och franska regeringarnas försök att rättfärdiga denna sin nya position med de förpliktelser de iklätt sig gentemot Polen är självfallet uppenbart ohållbara. Ett återupprättande av det gamla Polen kan det inte ens bli tal om, det är klart för envar. Därför är det absurt att fortsätta det nuvarande kriget under förevändning av att vilja återupprätta den förra polska staten. Ehuru Englands och Frankrikes regeringar inser detta, vill de likväl inte upphöra med kriget och återställa freden utan söker nya grunder för att rättfärdiga fortsättandet av kriget mot Tyskland.

På senaste tiden försöker de härskande kretsarna i England och Frankrike att framställa sig som förkämpar för folkens demokratiska rättigheter mot hitlerismen, varvid den engelska regeringen förklarat, att dess mål i kriget mot Tyskland skulle vara varken mer eller mindre än ”hitlerismens förintande”. Det ser således ut som om de engelska och tillsammans med dem också de franska krigsanhängarna skulle förklarat någonting liknande ett ”ideologiskt krig” mot Tyskland, som påminner om de gamla religionskrigens fanns verkligen en tid, då religionskrig mot kättare och ”otrogna” var på modet. De ledde som bekant till de svåraste följder för folkmassorna, till ekonomisk ruin och kulturell förvildning bland folken. Och något annat kunde dessa krig inte heller ge. Men det var under medeltiden dessa krig fördes. Det är väl inte tillbaka till medeltiden, till religionskrigens, vidskepelsens och den kulturella förvildningens tider de härskande klasserna i England och Frankrike vill dra oss? I varje fall är det krig man nu satt i gång under ”ideologisk” flagg av ännu större omfattning och innebär ännu styre faror för Europas och hela världens folk. Men ett sådant krig kan på intet sätt rättfärdigas. Hitlerismens ideologi kan, liksom varje annat ideologiskt system, erkännas eller förkastas – det är en sak, som gäller politiska åsikter. Men varje människa begriper, att en ideologi inte kan förintas med våld, att man inte kan göra slut på den genom ett krig. Därför är det inte bara absurt utan rent av brottsligt att föra ett sådant krig som ett krig för ”hitlerismens förintande”, maskerat med den falska flaggen av kamp för ”demokratin” I själva verket är det absolut omöjligt att kalla sådana aktioner som förbudet mot kommunistiska partiet i Frankrike, häktandet av de kommunistiska deputerade i det franska parlamentet eller beskärandet av de politiska friheterna i England, det oförsvagade nationella förtrycket i Indien o. s. v. fik en kamp för demokratin.

Är det inte klart, att det nuvarande kriget i Europa inte har det syfte som uppges i officiella uttalanden för vita åhörarkretsar i Frankrike och England, d. v. s. det är inte en kamp för demokratin, utan någonting annat, om vilket dessa herrar inte talar öppet.

Den verkliga orsaken till det engelsk-franska kriget mot Tyskland ligger inte däri, att England och Frankrike skulle ha svurit att återupprätta det forna Polen, at naturligtvis inte däri, att de skulle ha beslutat att påtaga sig uppgiften att kämpa för demokratin. De regerande kretsarna i England och Frankrike har självfallet andra, mera reella motiv för kriget mot Tyskland. Dessa

motiv hänför sig inte till området för någon slags ideologi, utan till sfären av deras djupgående materiella intressen såsom stormakter med väldiga koloniala besittningar.

Det brittiska imperiet, vars befolkning i moderlandet uppgår till 47 miljoner, besitter kolonier med en befolkning på 480 miljoner. Kolonialimperiet Frankrike, vars befolkning i moderlandet inte överstiger 42 miljoner, omfattar 70 miljoner invånare i de franska kolonierna) Herraväldet över dessa kolonier, som möjliggör utsugning av hundratals miljoner människor, utgör grundvalen för Englands och Frankrikes världsvälde. Skräcken för de tyska anspråken på dessa kolonialbesittningar – det är den innersta grunden för Englands och Frankrikes nuvarande krig mot Tyskland, vilket land på senare tid betydligt stärkts till följd av Versaillesfördragets sammanbrott. Fruktan för att förlora världsväldet tvingar de regerande kretsarna i England och Frankrike att bedriva krigspolitik mot Tyskland.

Sålunda är den imperialistiska karaktären hos detta krig uppenbar för envar, som vill se tingens verkliga läge, som inte blundar för fakta.

Av allt detta framgår, vem det är som har behov av detta krig, vilket föres om herraväldet över världen. Det är klart, att det inte är arbetarklassen. Ett sådant krig har ingenting annat att bjuda arbetarklassens än blodiga offer och elände.

Nu kan ni själva döma: har sådana begrepp som ”aggression”, ”aggressor” förändrat eller inte förändrat sitt innehåll under den senaste perioden? Det är inte svårt att se, att om man använder dessa ord i den gamla meningen – d. v. s. med den innebörd de hade före den senaste avgörande vändningen i det politiska förhållandet mellan Sovjetunionen och Tyskland och innan det stora imperialistiska kriget i Europa började – så kan det endast framkalla förvirring i hjärnorna och kommer det oundvikligt att leda till felaktiga slutsatser. För att undvika detta får vi inte tillåta ett okritiskt förhållande till gamla begrepp, vilka inte kan tillämpas i den nya internationella situationen.

Så har den internationella situationen utformats under den senaste perioden.

Låt oss övergå till de förändringar, som ägt rum i det yttre läget för Sovjetunionen själv. Det är inte små förändringar, som här ägt rum, men om man vill nämna det viktigaste, så kan man inte undgå att erkänna följande: tack vare det konsekventa fullföljande av vår fredliga utrikespolitik har vi lyckats att i betydande grad stärka vår ställning och Sovjetunionens internationella vikt. (Långvariga applåder.)

Vårt förhållande till Tyskland har, som jag redan sagt, grundligt förbättrats. Här har det hela utvecklats i riktning av ett bestående av de vänskapliga förbindelserna, ett utvecklande av det praktiska samarbetet och det politiska stödet åt Tyskland i dess strävan till fred. Avslutandet av ett icke-angreppsfördrag mellan Sovjetunionen och Tyskland förpliktade oss till neutralitet i ändelse av Tysklands deltagande i ett krig. Vi har konsekvent fullföljt denna linje, vilket inte alls står i motsättning till våra truppers inryckande på det tidigare Polens område från och med den 17 september. Det är tillräckligt att erinra om att sovjetregeringen samma dag, den 17 september, tillställde alla stater, med vilka den har diplomatiska förbindelser, en speciell not, i vilken förklarades att SSSR också framdeles kommer att upprätthålla neutralitetspolitiken gentemot dem: Som bekant ryckte våra trupper in på Polens område, först sedan den polska staten fallit sönder och faktiskt upphört att finnas till. Vi kunde naturligtvis inte förbli neutrala till sådana fakta, då frågorna om vår stats säkerhet till följd av dessa händelser blev akuta. Dessutom kunde sovjetregeringen inte underlåta att ta i betraktande det utomordentliga läge, som uppstod för broderbefolkningen i Väst-Ukraina och Väst-Bjeloryssland, vilken i det sammanstörtade Polen var utlämnad åt ödets godtycke.

De följande händelserna har fullständigt bekräftat, att de nya sovjetrysk-tyska förhållandena är byggda på den fasta basen av ömsesidiga intressen. Sedan Röda arméns trupper ryckt in på

den tidigare polska statens område, reste sig allvarliga frågor rörande gränsdragningen mellan Sovjetunionens och Tysklands statliga intressen. Dessa frågor reglerades snabbt enligt inbördes samförstånd. Det tysk-sovjetiska fördraget om vänskap och gräns mellan SSSR och Tyskland, som slöts i slutet av september, befäste vårt förhållande till den tyska staten.

Tysklands förhållande till de andra, västeuropeiska borgerliga staterna har under de senaste två decennierna framför allt bestämts av dess strävan att slå sönder Versaillesfördragets fjättrar, vilka smidits av England och Frankrike under aktivt deltagande av Amerikas Förenta Stater. Detta har i sista hand också lett till det nuvarande kriget i Europa.

Sovjetunionens förhållande till Tyskland har byggts på helt annan grund, som inte har någonting gemensamt med intresset att föreviga det Versailles-system, som rått efter kriget. Vi har alltid haft den uppfattningen, att ett starkt Tyskland är en nödvändig betingelse för en varaktig fred i Europa. Det skulle vara löjligt att tro, att man helt enkelt skulle kunna "försätta Tyskland ur spelet" och stryka det ur räkningen. De makter, som invaggar sig i en sådan dum och farlig illusion, räknar inte med Versailles' sorgliga erfarenheter, blundar för Tysklands växande makt och förstår inte, att försöket att i den nuvarande internationella situationen – som i grunden skiljer sig från situationen år 1914 – upprepa Versailles, kan sluta med en krasch för dem själva.

Vi har oavlatligt strävat att förbättra förbindelserna med Tyskland och på allt sätt hälsat dylika strävanden inom Tyskland. Ni är vårt förhållande till den tyska staten byggt på basis av ett vänskapligt förhållande, på beredvillighet att understödja Tysklands strävan till fred och därjämte på en önskan att med alla medel främja utvecklandet av de sovjetrysk-tyska ekonomiska förbindelserna till ömsesidig fördel för de båda staterna. Det bör speciellt noteras, att de förändringar, som ägt rum i de sovjetrysk-tyska förbindelserna på det politiska området, skapat gynnsamma förutsättningar för de sovjet-rysk-tyska ekonomiska förbindelsernas utveckling. Den tyska delegationens senaste ekonomiska förhandlingar i Moskva, och de förhandlingar, som Sovjetunionens ekonomiska delegation för närvarande för i Tyskland, förbereder en bred basis för utvecklandet av handelsomsättningen mellan Sovjetunionen och Tyskland.

Tillåt mig nu att dröja vid de händelser, som är direkt förknippade med våra truppers inryckande på den tidigare polska statens område. Jag behöver inte skildra dessa händelsers förlopp. Allt detta har vår press ingående behandlat, och ni, kamrater deputerade, känner väl till fakta i denna sak. Jag skall endast dröja vid det allra väsentligaste.

Det behöver inte bevisas, att vår regering var skyldig att i det ögonblick då den polska staten fullständigt bröt samman räcka handen till hjälp åt våra ukrainska och bjeloryska bröder i *Väst-Ukrainas* och *Väst-Bjelorysslands* område. Så gjorde den också. (Stormande, långvariga applåder. De deputerade reser sig och hälsar talarens ord med ovationer.) Då Röda armén ryckte in i dessa områden möttes den av den ukrainska och bjeloryska befolkningens fulla sympati. Befolkningen hälsade våra trupper som befriaren från panernas förtryck, från de polska godsägarnas och kapitalisternas förtryck.

Under Röda arméns frammarsch genom dessa områden hade våra trupper på sina ställen betydande sammandrabbningar med de polska trupperna och följaktligen hade vi också förluster. Hur stora dessa förluster var, framgår av följande. På den bjeloryska fronten hade Röda arméns trupper – inberäknat både befäl och menige – 246 stupade och 503 sårade, tillsammans således 749. På den ukrainska fronten hade vi bland befäl och menige 491 stupade och 1,359 sårade, alltså inalles 1,850. Följaktligen uppgick Röda arméns samtliga förluster inom Väst-Ukraina och Väst-Bjelorysslands territorium till 737 stupade och 1,862 sårade, d. v. s. inalles 2,599 man.

Vad våra krigstroféer i Polen beträffar, så uppgår de till över 900 kanoner, mer än 10,000 kulsprutor, över 300,000 gevär, mer än 150 miljoner gevärspatroner, omkring 1 miljon artillerigranater, upp till 300 flygplan o. s. v.

Det område, som övergått till SSSR, är till sin omfattning lika stort som en stor europeisk stats territorium. Sålunda omfattar Väst-Bjelorysslands territorium 108,000 kvkm och har en befolkning på 4,8 miljoner. Väst-Ukrainas territorium 88,000 kvkm. och har en befolkning på 8 miljoner. Sålunda omfattar Väst-Ukrainas och Väst-Bjelorysslands område, som nu övergått till oss, 196,000 kvkm., och dess befolkning uppgår till omkring 13 miljoner, av vilka över 7 miljoner är ukrainare, över 3 miljoner bjeloryssar, över 1 miljon polacker och över 1 miljon judar.

Den politiska betydelsen av dessa händelser kan svårligen överskattas. Alla underrättelser från Väst-Ukraina och Väst-Bjeloryssland vittnar om, att befolkningen mötte sin befrielse från de polska panernas förtryck med obeskrivlig entusiasm och varmt hälsade sovjetmaktens nya stora segrar. (En lång applådstorm bryter lös.) Valen till Väst-Ukrainas och Väst-Bjelorysslands Folkförsamlingar, som ägt rum under de senaste dagarna, och som här för första gången organiserades på grundvalen av allmän, direkt och lika rösträtt med hemlig omröstning, har visat att åtminstone nio tiondelar av befolkningen i dessa områden länge varit förberedda för återförening med Sovjetunionen. De beslut som fattats av Folkförsamlingarna i Lwow och Bjelostok och som vi alla redan känner, vittnar om fullständig enighet bland de folkvalda deputerade i alla politiska frågor.

Vi övergår nu till vårt förhållande till de baltiska staterna. Som bekant har också här väsentliga förändringar ägt rum.

Till grund för Sovjetunionens förbindelser med *Estland*, *Lettland* och *Litauen* ligger respektive fredsföredrag, som ingicks år 1920. Enligt dessa fördrag erhöll Estland, Lettland och Litauen självständig statlig existens, och under hela den förgångna perioden har Sovjetunionen oföränderligt fört en vänskaplig politik gentemot dessa nybildade små stater. Häri yttrade sig den grundläggande skillnaden mellan sovjetmaktens politik och Tsarrysslands politik, vilket land brutalt förtryckte de små folken och inte gav dem den ringaste möjlighet till självständig nationell och statlig utveckling samt hos dem efterlämnade inte så få tunga minnen. Det måste erkännas, att den erfarenhet de två förflutna årtiondena gett beträffande utvecklingen av de vänskapliga sovjet–estniska, sovjet–lettiska och sovjet–litauiska förbindelserna, skapat gynnsamma förutsättningar för ett fortsatt bevästande av Sovjetunionens politiska och andra förbindelser med de baltiska grannarna. Detta har också, de senaste diplomatiska förhandlingarna med Estlands, Lettlands och Litauens representanter visat, och likaså de fördrag som på grund av dessa förhandlingar undertecknats i Moskva.

Ni vet, att Sovjetunionen slutit pakter om ömsesidig hjälp med Estland, Lettland och Litauen, pakter av den största politiska betydelse. Den principiella grundvalen för dessa pakter är densamma. De baserar sig på ömsesidig hjälp mellan Sovjetunionen å ena sidan samt Estland, Lettland och Litauen å andra sidan, inberäknat också ömsesidig militär hjälp, i händelse någon av parterna angripes. Med hänsyn till dessa länders säregna geografiskt läge, då de utgör ett slags ingångsportar till SSSR, särskilt från Östersjön, ger dessa pakter Sovjetunionen möjlighet att ha militära flottbaser och flygbaser på bestämda punkter inom Estland och Lettland. Beträffande Litauen upprättas gemensamt med Sovjetunionen försvar av den litauiska gränsen. Inrättandet av dessa SSSR:s militära flottbaser samt flygbaser inom Estlands-Lettlands och Litauens område och förläggandet av ett visst antal av Röda arméns trupper till dessa baser och flygplatser för att skydda desamma tryggar ett säkert stöd för försvaret inte endast för Sovjetunionen utan också för de baltiska staterna själva och bidrar därmed till fredens upprätthållande, något vari våra folk är intresserade.

De under senaste tid förda diplomatiska förhandlingarna med Estland, Lettland och Litauen har visat, att mellan oss förefinnes tillräckligt förtroende och erforderlig förståelse för nödvändigheten av att förverkliga dessa militära försvarsåtgärder såväl i Sovjetunionens som också i dessa staters eget intresse. Under förhandlingarna klargjordes fullständigt de deltagandes strävan att bevara freden och garantera säkerheten för våra folk, som är sysselsatta med fredligt arbete. Allt detta tryggade ett framgångsrikt slutförande av förhandlingarna och avslutandet av de pakter om ömsesidig hjälp, vilka har en viktig historisk betydelse.

Den speciella karaktären hos dessa pakter om ömsesidig hjälp innebär alls inte någon inblandning från Sovjetunionens sida i Estlands, Lettlands och Litauens angelägenheter, så som vissa utländska pressorgan försöker framställa saken. Tvärtom, alla dessa pakter om ömsesidig hjälp bekräftar fast integriteten av de undertecknande staternas suveränitet, och principen av icke-inblandning i den andra statens angelägenheter. Dessa pakter utgår ifrån en ömsesidig aktning för den andra partens statliga, sociala och ekonomiska struktur och måste stärka grundvalen för ett fredligt samarbete i god grannsämja mellan våra folk. Vi är för ett ärligt och noggrant uppfyllande av de ingångna pakterna på grundvalen av fullständig ömsesidighet och förklarar, att pratet om de baltiska staternas sovjetisering endast är till fördel för våra gemensamma fiender och alla möjliga sovjetfientliga provokatörer.

På grundvalen av den uppnådda förbättringen i de politiska förbindelserna med Estland, Lettland och Litauen har Sovjetunionen i stor utsträckning tillmötesgått dessa staters ekonomiska behov och slutit motsvarande handelsöverenskommelser med dem. I samband med dessa ekonomiska överenskommelser ökar handelsomsättningen med de baltiska länderna flera gånger om och har gynnsamma perspektiv för fortsatt utveckling. Under de förhållanden, då handeln i alla europeiska länder, bland dem också de neutrala staterna, är underkastad oerhörda svårigheter, har dessa Sovjetunionens ekonomiska överenskommelser med Estland, Lettland och Litauen en synnerligen stor positiv betydelse för dessa länder.

Sålunda kommer det närmande som ägt rum mellan SSSR, Estland, Lettland och Litauen att främja ett snabbare uppsving av jordbruket, industrin, trafikväsendet och folkvälståndet överhuvud hos våra baltiska grannar.

Sovjetpolitikens principer gentemot de små länderna har särskilt kraftigt demonstrerats genom fördraget om överlämnande av staden Vilna och Vilnaområdet till litauiska republiken. Härigenom utvidgar den litauiska staten med sina två och en miljon invånare i betydande grad sitt territorium och utökar sin befolkning med 500,000 personer samt erhåller staden Vilna, vars befolkning är nästan dubbelt så stor som invånarantalet i den nuvarande litauiska huvudstaden. Sovjetunionen har inte beslutat överlämna staden Vilna till republiken Litauen på den grund att den litauiska befolkningen där är övervägande. Nej, i Vilna är befolkningens majoritet icke-litauisk. Men sovjetregeringen räknade med att staden Vilna, som Polen med våld frånryckt Litauen, måste tillhöra Litauen, emedan den å ena sidan är förknippad med den litauiska statens historiska förflutna och å andra sidan med det litauiska folkets nationella förhoppningar. I den utländska pressen har man påvisat, att det hittills inte förekommit ett sådant fall i världshistorien, då en stor stat av egen vilja skulle ha överlämnat en sådan stor stad åt en småstat. Så mycket mera markant demonstrerar denna handling från Sovjetunionens sida dess goda vilja.

I ett särskilt läge befinner sig vårt förhållande till Finland. Detta förklaras huvudsakligen därav, att i Finland olika slags inflytanden från tredje maktens sida mera gör sig gällande. Om man ser opartiskt på saken måste det likväl erkännas, att samma frågor rörande Sovjetunionens, och i synnerhet Leningrads säkerhet, vilka stod på dagordningen under förhandlingarna med Estland, också står på dagordningen under förhandlingarna med Finland. Man kan säga, att frågorna rörande säkerheten för Sovjetunionens vidkommande i vissa avseenden

här t. o. m. gör sig starkare gällande, försåvitt sovjetstatens viktigaste stad näst Moskva – Leningrad – ligger endast 32 km. från Finlands gräns. Det betyder, att Leningrad befinner sig på ett kortare avstånd från en annan stats gräns än vad som behövs för artilleribeskjutning med moderna fjärrskjutande kanoner. Å andra sidan är inloppet till Leningrad likaså i betydande grad beroende av om Finland intar en vänskaplig eller fientlig ställning till Sovjetunionen, då Finska vikens hela norra kust och alla öar i den centrala delen av Finska viken tillhör Finland.

Om man tar detta förhållande, och likaså den situation som uppstått i Europa, i betraktande, så kan man räkna med att Finland kommer att visa tillbörligt förstående.

På vad har Sovjetunionens förbindelser med Finland baserats under alla dessa år? Det är bekant, att grundvalen för dessa förbindelser utgöres av fredsfördraget av år 1920 enligt samma typ som våra fördrag med våra andra baltiska grannar. Sovjetunionen har av egen fri vilja garanterat Finlands självständiga och oavhängiga existens. Det kan inte råda något tvivel om att endast sovjetregeringen, som erkänner principen om nationaliteternas fria utveckling, kunde taga detta steg. Det måste sägas, att ingen regering i Ryssland, med undantag av sovjetregeringen, kan tillåta existensen av ett oavhängigt Finland just vid själva portarna till Leningrad. Om detta vittnar värtaligt erfarenheten med Kerenskij–Tseretellis ”demokratiska” regering, för att nu inte tala om furst Lvovs och Miljukovs regering och ännu mindre om tsarregeringen. Utan tvivel skulle denna viktiga omständighet kunna tjäna som en god förutsättning för ett förbättrande av de sovjet–finska förbindelserna, av vilka Finland synbarligen inte är mindre intresserat än Sovjetunionen.

De sovjet–finska förhandlingarna inleddes helt nyligen på vårt initiativ. Vad är föremålet för dessa förhandlingar? Det är inte svårt att förstå, att i den nuvarande internationella situationen, då ett krig håller på att flamma upp mellan de största staterna i Europas mitt, ett krig som kan medföra stora överraskningar och faror för alla europeiska stater – Sovjetunionen inte endast har rätt utan också är skyldig att träffa allvarliga åtgärder för att befästa sin säkerhet. Härvid är det naturligt, att sovjetregeringen visar särskild omsorg om Finska viken, som utgör inloppet till Leningrad, och likaså i fråga om den landgräns, som befinner sig på en 30 kras hotande avstånd från Leningrad. Jag erinrar om att Leningrads invånarantal nått upp till tre och en halv miljon, vilket är nästan lika mycket som hela Finlands befolkning, som uppgår till 3,65 miljoner. (Munterhet och rörelse i salen.)

Det finns väl knappast någon grund till att dröja vid de amsagor, som den utländska pressen sprider om Sovjetunionens förslag vid förhandlingarna med Finland. Några påstår, att Sovjetunionen ”kräver” staden Viborg och norra delen av sjön Ladoga. Låt oss först som sist säga, att detta är ren fantasi och lögn. Andra påstår, att SSSR ”kräver” att få Ålandsöarna. Det är likaledes fantasi och lögn. Dessutom pratas det om några slags anspråk, som Sovjetunionen skulle ha beträffande Sverge och Norge. Men det är en sådan fräck lögn, att det helt enkelt inte lönar sig att dementera det. (Allmänt skratt.) I själva verket är våra förslag vid förhandlingarna med Finland i högsta grad anspråkslösa och inskränker sig, till det minimum, utan vilket det är omöjligt att trygga SSSR:s säkerhet och få till stånd vänskapliga förbindelser med Finland.

Vi inledde förhandlingarna med Finlands representanter – för vilket ändamål Finlands regering beordrade herrarna Paasikivi och Tanner till Moskva – utifrån förslaget att avsluta en sovjet–finsk pakt om ömsesidig hjälp av ungefär samma typ som våra pakter om ömsesidig hjälp med de andra baltiska staterna. Då den finska regeringen emellertid förklarade, att avslutandet av en sådan pakt skulle stå i strid med den ståndpunkt av absolut neutralitet, som den intager, yrkade vi inte på att få vårt förslag igenom. Vi föreslog då att man skulle gå över till konkreta frågor, vilka intresserade oss ur synpunkten av SSSR:s säkerhet, och i synnerhet

Leningrads säkerhet såväl från sjösidan – i Finska viken – som också från landssidan med hänsyn till att gränslinjen går ytterst nära Leningrad. Vi föreslog en överenskommelse om att förskjuta den sovjetfinska gränsen på Karelska näset några tiotal kilometer åt norr från Leningrad. I stället för detta föreslog vi att överlämna till Finland en del av Sovjetkarelsens område, vilken är dubbelt så stor som det område Finland skulle överlämna till Sovjetunionen. Vi föreslog också en överenskommelse om att Finland för en bestämd tid skulle utarrendera åt oss ett mindre stycke av sitt territorium i trakten av inloppet till Finska viken, för att vi där skulle få möjlighet att organisera en flottbas. Då SSSR kommer att ha en flottbas vid södra inloppet till Finska viken, nämligen i Baltischport, så som det är överenskommet i den sovjetestniska pakten om ömsesidig hjälp, så skulle upprättandet av en flottbas vid norra inloppet till Finska viken fullständigt trygga Finska viken mot fientliga angrepp från andra staters sida. Vi tvivlar inte på att upprättandet av en sådan bas står i överensstämmelse med inte bara Sovjetunionens intressen, utan också med Finlands egen säkerhet. Andra förslag som vi ställt, bl. a. förslaget om utbyte av några öar i Finska viken och likaså en del av halvöarna Rybatjij och Srednij mot ett till omfånget dubbelt så stort område i Sovjetkarelen möter tydligen inga invändningar från finska regeringens sida. Meningskiljaktigheterna i fråga om en del av våra förslag har ännu inte övervunnits, och de eftergifter som Finland gjort i detta avseende, exempelvis en partiell eftergift i fråga om territoriet på Karelska näst, är uppenbart otillräckliga.

Vi har vidare gjort en rad nya försök att tillmötesgå Finland. Vi har förklarat, att i händelse våra viktigaste förslag antages, är vi beredda att återtaga våra invändningar mot Ålandsöarnas befästning, vilket Finlands regering redan länge yrkar på. Vi har endast gjort det förbehållet, att vi återtar våra invändningar mot Ålandsöarnas befästning på det villkoret, att ifrågasvarande befästningar kommer att utföras av Finlands egna nationella krafter och att utomstående länder inte kommer att ta någon som helst del i dessa befästningar, i den mån inte heller SSSR kommer att delta. Vi har också föreslagit Finland att längs hela sovjet-finska gränsen på Karelska näset desarmera de befästa områdena, vilket helt måste motsvara Finlands intressen. Vi har vidare uttalat önskan att stärka den sovjet-finska icke-angreppspakten med kompletterande ömsesidiga garantier. Slutligen skulle ett befästning av de sovjet-finska politiska förbindelserna utan tvivel vara en utmärkt basis även för ett snabbt uppsving av de ekonomiska förbindelserna mellan våra länder.

Sålunda är vi beredda att gå Finland till mötes i de frågor, som har särskilt intresse för detta land.

Efter allt detta tror vi inte, att man från finsk sida skall börja söka anledning att ointetgöra den planerade överenskommelsen. Det skulle inte stå i överensstämmelse med en politik av vänskapliga sovjet-finska förbindelser och skulle självfallet tillfoga Finland allvarlig skada.

Vi är övertygade om att de ledande finska kretsarna riktigt kommer att inse betydelsen av de vänskapliga sovjet-finska förbindelsernas stärkande och att de ledande männen i Finland inte skall ge efter för någon sovjetfientlig påtryckning eller hets från vilken sida det än vara må.

Jag måste likväl meddela, att t. o. m. Amerikas Förenta Staters president funnit det vara på sin plats att blanda sig in i dessa frågor, vilket man svårligen kan få att gå ihop med den amerikanska neutralitetspolitiken. I sin skrivelse av den 12 oktober, adresserad till ordföranden för Högsta sovjetens presidium, kamrat Kalinin, uttryckte hr Roosevelt förhoppningen att de vänskapliga och fredliga förbindelserna mellan SSSR och Finland skall upprätthållas och utvecklas. Man skulle kunna tänka, att Amerikas Förenta Stater står i ett bättre förhållande till, låt oss säga Filippinerna eller Kuba, som sedan länge kräver frihet och oavhängighet av USA och inte kan få det, än Sovjetunionen till Finland, som för länge sedan av Sovjetunionen erhållit både frihet och statlig oavhängighet.

På hr Roosevelts skrivelse svarade kamrat Kalinin följande:

”Jag anser det vara på sin plats att erinra Er om, herr president, att sovjetregeringen av fri vilja den 31 december 1917 tillerkände den finska republiken statlig oavhängighet och att Finlands suveränitet garanterats genom fredsfördraget mellan Ryska Socialistiska Sovjetrepubliken och Finland av den 14 oktober 1920. Genom nämnda handlingar har sovjetregeringen fastställt grundprinciperna för inbördes förhållande mellan Sovjetunionen och Finland. I överensstämmelse med dessa principer föres också de nuvarande förhandlingarna mellan sovjetregeringen och Finlands regering. Tvärtemot de tendentiösa versioner, som sprides av kretsar, vilka uppenbart inte är intresserade av fred i Europa, är det enda syftet med ifrågasatt förhandlingar att konsolidera det inbördes förhållandet mellan Sovjetunionen och Finland samt befästa det vänskapliga samarbetet mellan de bägge länderna för att trygga Sovjetunionens och Finlands säkerhet.”

Efter ett sådant klart svar av ordföranden för Sovjetunionens Högsta sovjets presidium måste det vara fullständigt klart, att den finska regeringen, därest den goda viljan förefinnes, kommer att tillmötesgå våra minimiförslag, vilka inte endast ej står i motsättning till Finlands nationella och statliga intressen, utan befäster dess yttre säkerhet och skapar en bred bas för en fortsatt vittgående utveckling av de politiska och ekonomiska förbindelserna mellan våra länder.

Några ord om förhandlingarna med *Turkiet*.

Om det väsentliga i dessa förhandlingar skrives i utlandet allehanda amsagor. Några påstår att SSSR krävt att få områdena Ardagan och Kars. Låt oss först som sist säga, att detta är fullständig fantasi och lögn. Andra påstår, att SSSR skulle krävt ändring av den internationella konventionen, som slöts i Montreux, och företrädesrätt för SSSR i fråga om Sunden. Detta är också fantasi och lögn. I själva verket var det fråga om en tvåsida pakt om ömsesidig hjälp, som inskränkte sig till Svarta havsområdet och Sunden. Sovjetunionen ansåg, att avslutandet av en sådan pakt inte kunde föranleda den till aktioner, som skulle kunna dra in den i en väpnad konflikt med Tyskland – detta för det första – och att SSSR med hänsyn till krigshotet måste ha garanti för att Turkiet inte kommer att släppa in genom Bosporen i Svarta havet krigsskepp tillhörande makter, som inte gränsar till Svarta havet – detta för det andra. Turkiet avvisade dessa båda förbehåll från Sovjetunionens sida och omöjliggjorde därmed paktens slutande.

De sovjet-turkiska förhandlingarna ledde inte till avslutande av en pakt, men de hjälpte oss att få klarhet eller åtminstone att känna oss för i en rad politiska frågor, som intresserade oss. I den nuvarande internationella situationen är det särskilt viktigt att känna den verkliga fysionomin och politiken hos de stater, med vilka förbindelserna har en särskilt allvarlig betydelse. I Turkiets politik är det nu mycket som blivit oss betydligt klarare, både som resultat av förhandlingarna i Moskva och som resultat av den turkiska regeringens senaste utrikespolitiska handlingar.

Turkiets regering föredrog som bekant att knyta sitt öde vid en bestämd gruppering av de europeiska makter, som deltar i kriget. Den slöt en pakt om ömsesidig hjälp med England och Frankrike, som redan under två månader fört krig med Tyskland. Härmed har Turkiet slutgiltigt lämnat den försiktiga neutralitetspolitiken och trätt in i det uppflammande europeiska krigets kretslopp. Med detta är man synnerligen belåten både i England och i Frankrike då man vill dra in så många neutrala länder som möjligt, i sin krigsfär. Huruvida Turkiet kommer att ångra sig – det skall vi inte försöka gissa. (Rörelse i salen.) Vår sak är endast att notera dessa nya moment i vår grannes utrikespolitik och uppmärksamt följa händelsernas utveckling.

Om Turkiet till en viss grad i dag bundit sina händer och drages till ett för landet riskfyllt stödande av en av de krigförande parterna, så är det uppenbart, att den turkiska regeringen är medveten om det ansvar den i och med detta påtar sig. Men detta är inte den utrikespolitik, som Sovjetunionen fullföljer och tack vare vilken Sovjetunionen redan tillförsäkrat sig inte så få utrikespolitiska framgångar. Sovjetunionen föredrar att också framdeles behålla sina händer fria, att konsekvent fullfölja sin neutralitetspolitik och inte endast ej medverka till krigets lössläppande, utan tvärtom bidra till att stärka de strävanden till fredens återställande, som gör sig gällande. Vi är övertygade om, att den fredspolitik, som SSSR bedriver, även för framtiden har de bästa perspektiv. Denna politik kommer vi att fullfölja också i svarta havsområdet i förvisning om att vi helt skall kunna trygga dess genomförande på behörigt sätt, så som Sovjetunionens och med den vänskapliga staters intressen kräver. (Applåder.)

Nu till förbindelserna med *Japan*.

På senaste tid kan en viss förbättring i de sovjet–japanska förbindelserna antecknas. Denna förbättring har kunnat förmärkas efter den för kort tid sedan ingångna överenskommelsen i Moskva, vilka ledde till att den bekanta konflikten på den mongolisk-mandsjuriska gränsen likviderades.

Under flera månader, närmare bestämt, under loppet av maj, juni, juli, augusti och till mitten av september, pågick i räjongen Nomanchansk, som ligger vid den mongolisk-mandsjuriska gränsen, krigshandlingar, i vilka japansk-mandsjuriska och sovjet-mongoliska trupper deltog. I krigshandlingarna under denna period deltog alla vapenslag, inklusive flyg och tungt artilleri, och striderna antog ibland en synnerligen blodig karaktär. Den fullständigt meningslösa konflikten krävde inte så få förluster på vår sida, men på den japansk-mandsjuriska sidan var förlusterna flera gånger större. Slutligen vände sig Japan till oss med förslag att likvidera konflikten, och vi tillmötesgick gärna den japanska regeringen.

Konflikten framkallades som bekant genom Japans strävan att slå under sig en del av den Mongoliska folkrepublikens territorium och att på detta sätt med våld ändra den mongolisk-mandsjuriska gränsen till sin fördel. En sådan självrådig metod måste möta ett beslutsamt motstånd och visade än en gång sin fullständiga ohållbarhet, då saken gäller Sovjetunionen eller dess bundsförvanter. Om Polens olycksaliga exempel helt nyligen demonstrerade hur litet värde pakter om ömsesidig hjälp, som undertecknats av vissa stormakter i Europa, ibland har (skratt), så var det någonting helt annat, som demonstrerades vid den mongolisk-mandsjuriska gränsen. Här demonstrerades betydelsen av de pakter om ömsesidig hjälp, vilka undertecknats av Sovjetunionen. (Stormande, långvariga applåder.)

Vad den ifrågavarande konflikten beträffar, så likviderades den genom den sovjet–japanska överenskommelsen som ingicks den 15 september i Moskva, och freden återställdes fullständigt vid den mongolisk-mandsjuriska gränsen. Härmed var det första steget till förbättrande av de sovjet–japanska förbindelserna taget.

På dagordningen står nu bildandet av en gränskommission, sammansatt av representanter för den sovjet-mongoliska och den japansk-mandsjuriska sidan. Denna kommission får till uppgift att granska vissa stridiga frågor rörande gränsen. Det behöver inte betvivlas, att därest god vilja ådagalägges inte bara från vår sida, skall metoden att underkasta gränsfrågorna en saklig granskning ge positiva resultat.

Dessutom har möjligheten att inleda förhandlingar i frågor rörande den sovjet–japanska handeln klargjorts. Det måste erkännas, att det ligger i båda staternas intresse att utveckla handelsomsättningen mellan SSSR och Japan.

Vi har sålunda skäl att säga, att en förbättring i vårt förhållande till Japan kunnat skönjas. Det är i dag svårt att avgöra i vilken mån man kan räkna med en snabb utveckling av denna

tendens. Vi har ännu inte lyckats få klarhet i, hur pass allvarligt jordmånen är förberedd för detta i japanska kretsar. Å vår sida måste vi säga, att vi förhåller oss positivt till japanska förslag av denna art och behandlar dem utifrån synpunkten av vår grundläggande politiska position och vår omsorg om fredens intressen.

Till sist några ord om krigskontraband och utförsel av vapen från neutrala länder till de krigförande länderna.

I dagarna publicerades en not av sovjetregeringen till svar på Englands noter av den 6 och 11 september. I vår not framlades Sovjetunionens synpunkt på frågorna om krigskontraband och påvisades, att sovjetregeringen inte kan räkna livsmedel och bränsle för den fredliga befolkningen samt beklädnadsartiklar såsom krigskontraband, att förbud mot införsel av massförbrukningsartiklar innebär att döma barn, kvinnor, åldringar och sjuka till elände och sväldöd. Sovjetregeringen påvisar i noten, att sådana frågor inte kan få avgöras endast av den ena sisun, så som England gjort, utan att de måste avgöras enligt allmänt samförstånd mellan makterna. Vi räknar med att de neutrala länderna, och likaså den allmänna opinionen i England och Frankrike kommer att erkänna att vår ställning är riktig och att vidtaga åtgärder för att kriget mellan de krigförande ländernas arméer inte skall förvandlas till ett krig mot barn, kvinnor, åldringar och sjuka. I varje fall kommer vårt land i egenskap av ett neutralt land, som ej är intresserat av att kriget underblåses, att vidtaga alla mått och steg för att göra kriget mindre ödeläggande, att försvaga det och i fredens intresse påskynda dess avslutande.

Ur synpunkten av ett sådant perspektiv framkallar den amerikanska regeringens beslut att upphäva utförselförbudet mot vapen till de krigförande länderna ett berättigat tvivel. Det kan väl knappast råda något tvivel om att detta beslut inte kommer att resultera i att kriget mildras och att dess slut bringas närmare, utan tvärtom – det kommer att främja, stärka och skärpa kriget och förlänga det. Självfallet kan ett sådan beslut trygga den amerikanska krigsindustrins höga profiler. Men frågan är: kan denna omständighet rättfärdiga upphävandet av förbudet mot Utförsel av vapen från Amerika? Det är klatt, att den inte kan göra det.

Sidan är den internationella situationen för närvarande.

Sådana är grunderna för Sovjetunionens utrikespolitik. (Stormande, långvariga applåder. Alla delegerade reser sig och hyllar kamrat Molotov med ovationsartade applåder och leverop.)

Ny Dag 1 november 1939

[SKP har nu helt anpassat sig till Moskvas linje, vilket följande resolution markerar. Borta är folkfrontsresonemanget som lyste igenom i CK-uttalandet 3/9 – den antifascistiska retoriken, den positiva inställningen till det svenska försvaret osv. Det är inte längre det fascistiska Tyskland som är huvudproblemet, utan kriget är ett inter-imperialistiskt rövarkrig där båda sidor är lika onda.

Linjen utvecklas vidare av Knut Senander (tal vid CK-mötet) och Hilding Hagberg (anförande i riksdagen: ”Kritiken mot den äventyrliga finlandspolitiken...”) – båda återges nedan.

För en grundlig redogörelse för SKP:s politiska kursändringar under denna tid Se [Sveriges Kommunistiska Parti och 2:a världskrigets första år](#) av Yvonne Hirdman – Red]

Resolution antagen av Sveriges Kommunistiska Partis Centralkommitté den 30 oktober 1939

Kriget mellan England-Frankrike och Tyskland är ett orättfärdigt krig, ett imperialistiskt rövarkrig.

Den engelska imperialismen och dess allierade, som genom noninterventionspolitiken hjälpte Italien och Tyskland att krossa den spanska demokratin, som svekfullt förrådde Tjeckoslovakien och Österrike, har gått i krig för att säkra sin härskarställning i världen.

Den tyska imperialismen har gått i krig för sina profit- och maktintressen, för att befästa och utvidga sin maktposition.

Motsättningarna mellan de kapitalistiska staterna som ledde till världskriget 1914-1918 och tillspetsades genom den av segermakterna dikterade freden Versailles har fördjupats och vidareutvecklats på grundval av kapitalismens allmänna kris och framkallat ett nytt, förödande krig, som skakar hela den kapitalistiska världen.

Liksom under tidigare imperialistiska krig söker de krigförande staterna maskera sina verkliga avsikter och rättfärdiga rövarkriget. Särskilt bedrägligt är därvid den engelska och franska bourgeoisins tal om att krigsmålet är att säkra den ”demokratiska ordningen” och nationernas oavhängighet.

Talet om England—Frankrikes krig för demokratin mot fascismen och för nationernas frihet är ingenting annat än bedrägeri mot folken.

Ingen stat i världen undertrycker och utplundrar så många främmande folk som England. Enbart de indiska folkmiljonerna slavtillvaro utan demokratiska friheter, utan nationell oavhängighet, säger tillräckligt om den engelska imperialismens ”kärlek till demokratin” och den nationella friheten.

Den franska imperialismen undertrycker likaså miljonmassor i sina kolonier. Den franska reaktionen avskaffar demokratin i det egna landet, försätter parlamentet ur funktion, upplöser kommunal- och stadsfullmäktige och regerar kommunalförvaltningarna med polisprefekter, upphäver parlamentsfullmakterna för alla som inte underkastar sig den reaktionära Daladier-regeringens diktatur, förbjuder kommunistiska partiet och undertrycker steg för steg all fri arbetarrörelse.

Det internationella läget har sålunda undergått en avgörande förändring. Reaktionen i England och Frankrike avskaffar demokratin, avslår framställda förslag till förhandlingar om fred och uppträder som det aggressiva krigsblocket. Arbetarna måste därför inrikta sig på att störta alla krigsregeringar och skapa fred genom att undanröja krigets orsak — det kapitalistiska samhällssystemet.

Den internationella socialdemokratins förräderi

Det imperialistiska krigets fruktansvärda elände hade kunnat undvikas om arbetarklassen nationellt och internationellt hade skapat aktionsenhet och beslutsamt bekämpat reaktionen och imperialistiska krigsanstiftarna.

De reaktionära socialdemokratiska ledarna i olika länder lyckades emellertid förhindra denna enhet.

De har medverkat till, krigsförberedelserna genom sitt klassarbete med bourgeoisin, genom att stödja münchenpolitiken, genom att stödja noninterventionspolitiken som krossade den spanska demokratin, genom sin kamp mot arbetarklassens enhet och mot den revolutionära arbetarrörelsen i alla länder samt genom sin kontrarevolutionära hetspropaganda mot den socialistiska Sovjetunionen.

De har gripits av skräck för socialismen och åtager sig de smutsigaste drängtjänster åt bourgeoisin; de sluter upp på det engelskfranska imperialistblockets sida och är anhängare av krigets fortsättande.

Därför måste arbetarna bekämpa och isolera socialdemokratins förrädiska ledare, som är bourgeoisins agenter inom arbetarrörelsen samt höja socialismens fana mot reaktionen och de härskande klasserna i alla länder.

Sovjetunionens fredspolitik

Som en slående kontrast till kapitalismens, krigsvärld reser sig den mäktiga socialistiska Sovjetunionen. Den socialistiska staten sökte på allt sätt förhindra kriget genom sin kamp för den kollektiva säkerheten och genom försöket att skapa en fredsfrent mot varje angrepp. De kapitalistiska staterna förberedde kriget och de imperialistiska stormakterna drömde om att lösa sina konflikter på bekostnad av Sovjetunionen samt bekämpade dess fredspolitik. De inriktade hela sin utrikespolitiska strävan på ett krig i Östeuropa mellan Sovjetunionen och Tyskland.

Sovjetunionens fasta fredspolitik och mäktiga försvarsberedskap, dess väldiga ekonomiska, politiska och militära styrka korsade imperialisternas planer. Tyskland tvingades avstå från angreppsplanerna på Sovjetunionen, förändra sin utrikespolitiska orientering, uppge "antikominternpakten" samt sluta icke-angreppspakt och vänskapsfördrag med Sovjetunionen.

Sovjetunionen bevarar freden åt sitt eget folk, skapar ett garantisystem för fred åt de baltiska länderna, befriar av imperialisterna undertryckta folk (Västukraina, Västvitryssland), återförenar av Polen tidigare rövade landområden med deras hemland (Vilni), söker begränsa krigets omfattning och avvärja att Östeuropa och Östersjön blir krigsskådeplats, samt träder in för krigets snara avslutande. För Nordens vidkommande innehar detta ökade möjligheter att hålla sig utanför kriget enär det tyska angreppshotet avlägsnats.

Alla arbetare, alla socialister, alla vänner av frihet ock fred måste ge sitt understöd åt Sovjetunionens kamp för fredens och socialismens sak.

Den svenska bourgeoisins politik.

Sverges storkapitalister som är intimt förbundna med de imperialistiska finanslickarna i de krigförande länderna är medansvariga till kriget. De har understött krigsförberedelserna och inhöstat väldiga profiter på rustningskonjunkturen (stegrad export av krigsmaterial och råvaror, upprustningen i Sverige) och spekulerar i de nya jättevinsterna kriget kan ge. De exploaterar "neutraliteten" för att tillfredsställa sitt profitbegär.

Den svenska storfinansens tongivande kretsar, som inte gjorde några invändningar vid angreppen mot Tjeckoslovakien, Österrike och Spanien, uppträder för närvarande som den

engelska imperialismens drabanter i Norden och uppmuntrar den finska reaktionen i dess försök att göra Finland till imperialismens förpost mot Sovjetunionen. Det nordiska statschefsmötet, som man utåt framställde som en manifestation för neutralitet, blev till sina verkningar ett stöd för denna politik.

Den svenska storfinansens försöker också på inrikespolitikens område att utnyttja kriget för att stegra profiten. Dess program är våldsam upprustning, sänkning av arbetarklassens och småböndernas levnadsstandard genom prisstegringar och höjda indirekta skatter, uppluckring av lagen om åtta timmars arbetsdag, propaganda för ombildning av regeringen för att ge ministerposter åt storkapitalisternas mest reaktionära element, stegrad aktivitet för inskränkning av fackföreningsrörelsen och hela arbetarklassens rörelsefrihet och kampmöjligheter, vari främst ingår krav på undantagsåtgärder mot den kommunistiska rörelsen.

Den svenska socialdemokratins borgfredspolitik

Mellan socialdemokratin och de borgerliga partierna har borgfred upprättats för att genomföra bourgeoisins krisprogram. Socialdemokratins ledare har gynnat krigsförberedelserna, vilket tagit sig uttryck i kamp mot kollektiv säkerhet, understöd åt noninterventionspolitiken och kamp mot Sovjetunionens försök att skapa en fredsfront.

Efter krigsutbrottet fullföljer de socialdemokratiska ledarna denna politik genom att ge sin anslutning till borgarklassens "profitneutralitet". De stödjer det imperialistiska kriget och beslutar sin krigsaktivism med den bedrägliga propagandan att England och Frankrike för ett "antifascistiskt krig". Vissa reaktionära socialdemokratiska ledare bedriver en ohöljd chauvinistisk propaganda och försöker mobilisera fackföreningsrörelsen, nu senast med fanor, psalmsång och kungahyllningar vid statschefsmötet i Stockholm, till stöd för storfinansens strävanden att skapa ett reaktionärt block mot de fredsälskande folkmassornas kamp för sina intressen. Denna politik innebär allvarliga faror för Sverges indragande i kriget.

Socialdemokratins ledare ger sin principiella och praktiska anslutning till borgarklassens våldsamma upprustningspolitik, de accepterar och genomför storfinansens krav om sänkt levnadsstandard för massorna genom prisstegringar samt en reaktionär skattepolitik. De söker förmå arbetarna att i det "allmännas intresse" sänka sin levnadsstandard genom att avstå från kampen för högre löner och bättre arbetsbetingelser, de medverkar i att göra lagen om åtta timmars arbetsdag illusorisk och skrinlägger varje tanke på en social reformpolitik. Vissa av dessa ledare gör sig redan i dag till talesmän för bourgeoisins krav på inskränkningar av de demokratiska fri- och rättigheterna, för ingripanden mot den kommunistiska rörelsen, vilket man låter "vänsterledare" inom socialdemokratin av typen Z. Höglund propagera i syfte att framställa planerade polisåtgärder mot arbetarna såsom ett arbetarintresse.

Den svenska arbetarklassens politiska uppgifter.

Den svenska arbetarklassen måste bekämpa denna folkfientliga politik. Arbetarna måste kämpa mot den profitneutralitet, som berikar storfinansens, stärker dess maktställning i landet och ökar faran för att Sverige drages in i det imperialistiska kriget.

Arbetarklassen måste slå tillbaka strävandena att inrikta Sverges utrikespolitik på samgående med någon av de krigförande parterna samt för värnande av freden och friheten kräva vänskapligt samarbete med Sovjetunionen.

Sverges arbetarklass kan inte ge sin anslutning till upprustningspolitiken, som stärker den inre reaktionen, ligger väldiga bördor på arbetarna och småfolket och är ett led i förberedelserna för deltagande i det imperialistiska kriget.

I det nya utrikespolitiska läget tjänar upprustningen endast storfinansens in- och utrikespolitiska strävanden. Den framställs såsom ett värn för Sverges fred och oavhängighet men

är i verkligheten ett hot mot bådadera. Den svenska arbetarklassen som vill hålla Sverige utanför kriget, hindra att landet förvandlas till en vasall åt någon av de imperialistiska stormakterna och bevara folkets frihet, måste därför bekämpa upprustningen.

Sverges arbetare kan inte stödja regeringens politik, som ger krisens bördor på de fattiga. Denna politik går ut på att genom stegrad beskattning och prisförhöjningar utplundra de arbetande massorna. Den står i oförsonlig motsättning till arbetarklassens och småböndernas Livsintressen och måste därför bekämpas.

Sverges kommunistiska parti ställer i nuvarande situation följande uppgifter:

Skapa enhet bland arbetarna och förbund med de arbetande bönderna mot den svenska borgarklassens politik.

Bekämpa regeringens krigspolitik, som avser att vältra alla bördor över på de arbetande. Försvara arbetarklassens levnadsstandard, högre löner som kompensation för prisstegringarna och skattehöjningarna. Effektiva statliga åtgärder för att skydda de arbetslösa, de fattiga och åldringarna. Åtgärder mot jobberi och hamstring. Höjd ersättning åt de mobiliserade. Vakt-hållning kring de demokratiska fri- och rättigheterna, yttrande-, tryck-, församlings- och föreningsfrihet. En jordbrukspolitik som gagnar småbönderna.

Med kommunisterna för socialismen!

Den svenska reaktionen vet att arbetarklassen med kommunistiska partiet i spetsen skall sätta sig till motvärn mot dess ödesdigra politik. Kommunistiska partiets kamp mot det imperialistiska kriget ock mot utsvältningen av Sverges arbetande folk har föranlett reaktionen och de socialdemokratiska ledarna att öppna en ursinnig hetskampanj mot partiet. De hotar med repressalier och vill ställa kommunistiska partiet utanför lagen, vilket är ett hot mot hela arbetarrörelsen och mot småfolkets fri- och rättigheter. Det är därför en livsfråga för hela det arbetande folket att slå tillbaka detta reaktionära anlopp mot folkfriheten.

Kommunistiska partiet är den svenska arbetarklassens marxistiska parti, anslutet till Kommunistiska Internationalen som en del av den internationella arbetarrörelsen. De svenska kommunisterna kämpar för den svenska arbetarklassens livsintressen, för socialismen.

Enig arbetarfront mot det imperialistiska kriget
Fram för socialism och fred!

Ny Dag 2 november 1939

[sid 6 & 11]

Frågeställningen är: Socialism eller kapitalism?

Knut Senanders tal på Centralkommitténs möte

Vi återger härnedan i sammandrag Knut Senanders inledningsreferat på Sverges kommunistiska partis centralkommitté-plenum den 29-30 oktober till frågan om det imperialistiska kriget och arbetarklassens uppgifter. Detta tal måste, liksom den i gårdagens tidning återgivna resolutionen, noggrant studeras av alla som vill lära känna grundlinjerna för kommunistiska partiets politik i nuvarande allvarliga situation.

Sedan partikongressen hölls i april har en avgörande förändring inträtt i det internationella läget. Det nya imperialistiska kriget har blossat upp och utvidgats till den europeiska kontinenten. Motsättningarna inom kapitalismen har stött samman i ett stort krig och ställt frågan om den avgörande kampen mellan kapital och arbete, mellan den bankrutta kapitalismen och socialismen på dagordningen.

De imperialistiska staterna har länge förberett detta krig. Den tyska imperialismen, som tvingades tillbaka genom freden i Versailles har aldrig släppt tanken på att återerövra och utvidga sina maktpositioner. Den har genomfört en väldig militär upprustning, rivit sönder Versaillestraktaten och genom en våldsamt erövringspolitik slagit under sig Österrike, Tjeckoslovakien och Memelområdet samt gjort invasion i Polen. Tillsammans med Italien har Tyskland deltagit i den spanska interventionen för att skaffa sig inflytande vid Medelhavet.

Den engelska imperialismen, som känt sin maktställning i Europa hotad genom den tyska expansionen, har sökt att på olika vägar säkra sin maktställning. Den har länkat fast Frankrike vid sin sida. För att avvärja hotet från den tyska imperialismen har England och Frankrike sökt ge den tyska expansionen en annan riktning.

De har offrat småstat efter småstat åt Tyskland och Italien och gett dem fria händer i Spanien. Den engelsk-franska icke-inblandningspolitiken, passiviteten och understödet åt den fascistiska rövarpolitiken, har syftat till att stimulera de fascistiska staterna till att rikta sina erövringståg mot Sovjetunionen. Förräderiet mot Tjeckoslovakien var utan tvivel det pris England och Frankrike betalade för att få Tyskland att tjänstgöra som stormtrupp vid angreppet mot Sovjetunionen. Den reaktionära engelska imperialismen har ständigt intrigerat för att få till stånd krig mot Sovjetunionen. Redan i Versailles grundlades förutsättningarna för uppmarschen mot Sovjetunionen. Den engelska imperialismen skapade där stater kring Sovjetunionen, som skulle tjänstgöra som imperialistiska utposter och uppmarschområden mot arbetarstaten.

England intrigerar för krig mot Sovjetunionen.

Dessa stater har England sökt länka allt fastare vid sin sida. De engelska intrigerna i de baltiska staterna och i Finland har tjänat syftet att förbereda kriget mot Sovjetunionen. De engelska garantierna för Polen och Rumänien har haft samma mål.

Efter nationalsocialismens seger i Tyskland har England mångdubbelt sina ansträngningar för att få till stånd det efterlängtade kriget mot Sovjetunionen. Den engelska imperialismen har intrigerat för att inveckla Tyskland i krig mot Sovjetunionen och den har trott sig kunna så mycket lättare vinna sitt syfte som den tyska nationalsocialismens utrikespolitiska program haft sin spets riktad österut.

Den av England och Frankrike praktiserade icke-inblandningspolitiken har beslöjats med frasen att ”rädda freden”. Men i verkligheten har den endast tjänat krigsaggressorernas intressen, inte minst intresset att få till stånd ett krig mot Sovjetunionen.

Kamrat Stalin gav en träffande karakteristik av icke-inblandningspolitiken på senaste partikongressen i Sovjetunionen. Han förklarade bl. a.:

”Formellt skulle icke inblandningspolitiken kunna karakteriseras på följande sätt: ”Må varje land försvara sig mot aggressorerna bäst det vill och kan, vi skall hålla oss utanför och driva handel både med aggressorerna och deras offer! I verkligheten betyder dock icke-inblandningspolitiken att man ger efter för aggressionen, att man ger kriget fria tyglar – att det följaktligen förvandlas till ett världskrig. I icke-inblandningspolitiken skymtar en strävan, en önskan att inte hindra aggressorerna att utföra sitt smutsiga verk, att inte hindra, låt oss säga Japan att inveckla sig i krig med Kina och – ännu hellre – med Sovjetunionen, inte hindra, låt oss säga Tyskland att snärja in sig i de europeiska angelägenheterna, att inveckla sig i krig mot Sovjetunionen, att låta alla krigsdeltagare sjunka med i krigets moras, att i all tysthet uppmuntra dem häri, låta dem försvaga och utmatta varandra för att sedan, då de är tillräckligt försvagade, träda fram på scenen med friska krafter, uppträda ’i fredens intresse’ – naturligtvis – och diktera de försvagade krigsdeltagarna sina villkor.”

Sovjets fredspolitik korsade planerna.

Här är syftet med den engelsk-franska icke-inblandningspolitiken träffande karakteriserad. Dess innersta mening var att skapa förutsättningarna för ett angrepp på Sovjetunionen, det starkaste stödet för den internationella arbetarrörelsen. Englands farligaste konkurrent på den europeiska kontinenten, Tyskland, tilldelades rollen av att tjänstgöra som främsta stormtrupp i kriget mot Sovjetunionen. Ett krig mellan Tyskland och Sovjetunionen skulle tjäna det dubbla syftet, att dels slå ner eller försvaga Sovjetunionen och därmed också den internationella arbetarrörelsen och dels förvandla Tyskland till en vasallstat åt England, utan möjlighet att rubba Englands världsherravälde.

Det var Englands och Frankrikes icke-inblandningspolitik, deras motstånd mot den kollektiva säkerhetspolitiken och sabotaget av förhandlingarna i Moskva, som gav Hitler mod att göra sin invasion i Polen. Detta bör understrykas med all skärpa nu när beskäftiga borgerliga politiker och korrumperade socialdemokratiska ledare påstår att pakten mellan Sovjetunionen och Tyskland var anledningen till att kriget bröt ut.

Sovjetunionens fasta fredspolitik, dess växande militära, ekonomiska och politiska styrka korsade de engelsk-franska beräkningarna. Tyskland vågade inte språnget mot arbetarstaten. Tyskland visade, som kamrat Stalin uttryckte det, sina fordringsägare från München på dörren. Tyskland tvingades förändra sin utrikespolitik. Det måste avstå från sina aggressiva planer mot Sovjetunionen och slöt i stället en icke-angreppspakt och ett vänskapsfördrag med Sovjetunionen. Därmed sprängdes också det farligaste av alla krigsblock, det s.k. antikominternblocket. England och Frankrike, som väntat att andra skulle krasa kastanjerna ur elden för dem, som velat inveckla Tyskland i krig med Sovjetunionen, fick själva ta konsekvenserna av sin politik.

En huvuduppgift att avslöja krigets verkliga karaktär

Jag har redan inledningsvis framhållit att kriget är ett imperialistiskt krig. För vårt partis och arbetarklassens ställningsstagande till kriget är frågan om krigets karaktär avgörande. I denna fråga försiggår en dimbildning av grövsta slag. De engelska och franska imperialisterna, och med dem andra internationalens ledare, söker utnyttja de antifascistiska stämningarna och framför allt hatet mot Hitler till att beslöja krigets verkliga karaktär med talet om att det här är

fråga om ett demokratiernas krig mot nazismen och för de små staternas oavhängighet. Den tyska imperialismen söker maskera sitt krig med tal om ”behov av livsrum” etc

På grund av en, för att citera kamrat Molotov, alltför ”förenklad antifascistisk propaganda”, är givetvis legenden om ett antifascistiskt krig den farligaste. Det går inte gärna för den tyska imperialismen att rättfärdiga sitt krig inför arbetarklassen med sitt ”livsrumbehov”. En sådan propaganda har ingen som helst resonans hos arbetarna och antifascisterna över huvud taget. Däremot är det svårare för arbetarna att genomskåda dimbildningen i syfte att framställa kriget som ett antifascistiskt krig. Det är därför en huvuduppgift för vårt parti att avliva denna legend.

Utöver den tidigare ”förenklade antifascistiska propagandan” är det faktum, att Polen blev utsatt för tysk invasion orsaken till att propagandan om ett demokratiernas krig mot fascismen lyckats vinna insteg. Polen framstod som ett land, som förde kriget uteslutande för att trygga sin nationella oavhängighet och England och Frankrike slöt upp till dess försvar.

Polens oavhängighet en bisak för engelsk-franska imperialismen

Polen var, som jag förut betonat, en bricka i den engelsk-franska imperialismens spel. Polen upprättades av västmakterna efter världskriget med den beräkningen att kunna tjänstgöra som uppmarschplats för kriget mot Sovjetunionen. Polens härskande klass har villigt upplåtit Polen som en härd för de imperialistiska intrigerna mot arbetarstaten.

Dess fascistiska regim länkade Polens öde samman med den engelsk-franska imperialismen. Polens härskande klass hoppades att få vara med och dela bytet i ett kommande imperialistiskt krig. Drömmen om ett Stor-Polen har länge lekt de fascistiska makthavarna i hågen. Vid flera tillfällen har den polska härskande klassen öppet visat sitt imperialistiska ansikte. Rövertåget mot Sovjetunionen 1920, Vilna-kuppen samma år och det fräcka rovet av Teshan-området medan Tjeckoslovakien ännu låg blödande under München-herrarnas operationsknivar talar ett tillräckligt tydligt språk om den polska bourgeoisins imperialistiska strävanden.

England och Frankrike har drivit Polen i kriget för att säkra sin maktställning i Europa och sina kolonivälderna mot den tyska imperialismens expansion. Det har självfallet inte skett för att trygga Polens oavhängighet i och för sig. De engelsk-franska garantierna för Polens – och Rumäniens – oavhängighet har lämnats uteslutande därför att det gagnat den engelsk-franska imperialismens strävanden. De engelska och franska imperialisternas intresse för andra staters oavhängighet sträcker sig inte utanför ramen av Englands och Frankrikes imperialistiska intressen. Utgången av det polsk-tyska kriget, som till dels berodde på att Polen lämnades utan hjälp, visar att frågan om Polens oavhängighet var en bisak, för vilken den engelsk-franska imperialismen inte ville ta alltför stora risker.

Imperialisternas krig har ingenting gemensamt med demokrati.

Liksom den tyska imperialismen kämpar för att skapa sig en maktställning i Europa kämpar England och Frankrike för att bibehålla sina stormaktspositioner. Kampen gäller ”rätten” att utplundra andra länder och folk. Den gäller en nyuppdelning av världen för behärskandet av råvarukällor och marknader till berikande av de imperialistiska staternas kapitalister.

Med demokrati har den kampen ingenting gemensamt. Det är groteskt att tänka sig de engelska och franska imperialisterna med Chamberlain och Daladier i spetsen som förkämpar för demokratin. Det finns ingen stat i världen som undertrycker så många främmande folk som England. Indiens väldiga folk saknar demokrati och nationell oavhängighet eller autonomi. Frankrike håller många kolonialfolk i slaveri. Daladier-regeringen genomför successivt en av-demokratisering i Frankrike. Parlamentet är faktiskt satt ur funktion. 100-tals kommunalför-samlingar har upplösts och deras funktioner utövas av polisprefekter, 74 kommunistiska parlamentsledamöter har förbjudits att utöva sina uppdrag som de erhållit av nära en och en

halv miljon väljare. Kommunistiska partiet har förbjudits, dess ledare befinner sig i fängelse eller jagas runt landet av polisen. Arbetarrörelsen berövas sina under hård kamp tillkämpade vinster och undertryckes steg för steg. Detta sker samtidigt som cagoularderna, dessa överbevisade landsförrädare och nazistspioner, lämnas i fred och till och med placeras på viktiga funktioner inom stadsförvaltningen. Daladiers metoder skiljer sig allt mindre från de som Hitler tillämpat mot arbetarrörelsen. Demokratin är alltså avskaffad och ersatt med fascistisk terror.

Kriget är sålunda ett imperialistiskt krig. Från båda sidor är det fråga om ett krig, som står i motsättning till arbetarklassens intressen och måste därför bekämpas. Arbetarklassens uppgift måste vara att snabbast möjligt få ett slut på kriget.

Detta betyder inte att vi vill fred till varje pris. Vi är inte för en imperialistisk våldsfred. Vi vill inget nytt Versailles. Vi är inte för varken den ena eller andra partens seger. Båda måste förlora kriget genom massornas kamp för ett revolutionärt slut på kriget.

I dag gäller kampen kapitalismen överhuvudtaget

Kriget har skapat ett helt nytt läge, som betingar en förändring av vår taktik. Den gamla frågeställningen, borgerlig demokrati eller fascism, har förlorat sin politiska betydelse. England och Frankrike representerar i dag den aggressiva imperialismen i högre grad än de fascistiska staterna. Tyskland har slutit en icke-angreppspakt och ett vänskapsfördrag med Sovjetunionen. Italien står utanför kriget. Tyskland har, understött av Sovjetunionen, gått in för krigets avslutande. England och Frankrike vägrar att ens diskutera fredsförslaget.

Det imperialistiska kriget är ett synnerligen tillspetsat uttryck för kapitalismens allmänna kris och leder till en det kapitalistiska systemets skarpaste och mest djupgående kris. Sedan 1914 har kapitalismens system karakteriserats av ett permanent kristillstånd. Den ena krisen har avlöst den andra. En hel serie av krig har praktiskt taget utan avbrott pågått under denna tid. Kapitalismen har icke någon gång förmått höja sig ur kristillståndet.

På grundval av denna kapitalismens allmänna kris har motsättningarna oupphörligt fördjupats och vidareutvecklats för att slutligen drabba samman i ett nytt imperialistiskt krig. Detta kommer att medföra en väldig tillspetsning av klassmotsättningarna och en förändring av klasskrafterna.

Den kapitalistiska samhällsordningen har länge varit mogen för en omstörtning. Dess ram är för trång för de växande produktivkrafterna. Det är därför motsättningarna kulminerar i kriser o. krig, som ställer frågan om kapitalismens störtande på dagordningen.

I dag när det nya imperialistiska kriget blossat upp som en följd av olösliga motsättningar inom kapitalismen, blir problemställningen en annan än tidigare. Kampen måste nu riktas mot kapitalismen över huvud taget och mot alla dess försvarare utom och inom arbetarrörelsen

De socialdemokratiska ledarnas förräderi värre än 1914.

Kriget hade kunnat förhindras om arbetarklassen enats nationellt och internationellt. Detta omöjliggjordes av de reaktionära socialdemokratiska ledarna i olika länder. I stället för att medverka till ett enande och en konsolidering av arbetarrörelsen till kamp mot krig och fascism bedrev de en frenetisk hets mot alla enhetssträvanden. De bekämpade den kollektiva säkerhetens idé, de medverkade i noninterventionen, som strypte den spanska republiken, hetsade mot Sovjetunionen och den revolutionära rörelsen i alla länder, de bedrev klassarbete med bourgeoisin.

Och nu, sedan kriget brutit ut, begår de ett värre förräderi mot arbetarklassen än 1914. De sluter upp på det engelsk-franska krigsblockets sida och kräver krigets fortsättande till seger för den engelsk-franska imperialismen. De vilseleder massorna med det falska och bedrägliga

påståendet, att kriget är ett demokratiskt krig mot fascismen. De uppträder öppet som bourgeoisins agenter inom arbetarrörelsen och hjälper borgarklassen i alla länder att vältra krigets och krisens bördor på de arbetande massornas skuldror. I England och Frankrike använder de hela sitt inflytande för att spänna arbetarrörelsen för de engelska och franska imperialisternas krigsvagn. Engelska och franska fackföreningsledare har organiserat ett fast samarbete för att driva massorna till slaktbänken.

Den svenska borgarklassen är medansvarig till kriget. Den har tjänat väldiga profiter på krigsförberedelserna. Under neutralitetens mask har den bekämpat alla strävanden att skapa ett kollektivt säkerhetssystem. Det är ett bedrägeri, när den svenska neutraliteten utges som ett bevis för den svenska bourgeoisins fredsvilja. Den svenska bourgeoisin är inte mot krig i och för sig. Den har endast velat hålla landet neutralt gentemot *ett fascistiskt angrepp på Sovjetunionen*. Den svenska utrikespolitiken har understött den engelska politiken, som gick ut på att åstadkomma ett krig mellan Tyskland och Sovjetunionen. Under ett sådant krig räknade man med att tjäna stora profiter på leveranser till Tyskland.

Svenska kapitalismens profitneutralitet.

Den tysk-ryska paktens kullkastade dessa beräkningar. Det nya kriget ger inte det utbyte som man väntat och det innesluter stora faror även för den svenska bourgeoisin. En revolution i någon av de krigförande staterna kan inte lämna de nordiska staterna oberörda. Orienteringen till England och Frankrike blir därför allt mera markerad hos den svenska bourgeoisin.

Betydande krafter inom den svenska storfinansen är inställda på en seger för den engelska imperialismen. Dessa krafter väntar ett större utbyte av en segrande engelsk imperialism, därför att den i den engelska reaktionen ser en säkrare garanti för kampen mot den revolutionära arbetarrörelsen och därför att den engelska imperialismen är världskapitalismens ryggrad.

Den svenska regeringens utrikespolitik har varit ett troget uttryck för borgarklassens önsningar. Attackerna mot den kollektiva säkerheten, eftergifterna för de fascistiska staterna. Deltagande i noninterventionspolitiken, och motståndet mot alla Sovjetunionens fredssträvanden har motsvarat borgarklassens krigsintresse i profitneutralitetens namn.

De upprepade neutralitetsförklaringarna från regeringen är ena sidan av det dubbelspel som borgarklassen bedriver. Den andra sidan är den större delen av den borgerliga och socialdemokratiska pressens engelskorierade politik. Typisk är den svenska borgarklassens hållning till Sovjetunionens strävanden att skapa ett garantisystem för freden i Öst-Europa och Östersjön.

Den finska reaktionen uppträder i dessa dagar synnerligen provokatoriskt mot Sovjetunionens fredssträvanden. Samtidigt som förhandlingarna mellan Finland och Sovjetunionen började genomförde den finska reaktionen evakuering av de större städerna, företog beredskapsinkallelser som kan jämföras med mobilisering och låter nu lägga ut minor i Finska viken. Avsikten är att skapa panik och krigspsykos i Finland och de övriga nordiska staterna. Den finska reaktionen söker därmed framställa Sovjetunionens förhandlingar i fredens intresse som ett hot mot Norden.

Vedervärdigt hyckleri då finska borgarklassen talar i demokratins namn

Det är ett vedervärdigt hyckleri, då den finska borgarklassen för demokratins och frihetens namn på sina läppar. Denna borgarklass som har tiotusentals finska arbetares liv på sitt samvete, som ännu i dag håller massor av arbetare i fånglägren, som inte ens tillåter arbetarna att föra sitt röda samlingstecken i sina demonstrationer, denna borgarklass talar i demokratins och fredens namn. Då den reser motstånd mot Sovjetunionens strävanden att förhindra uppkomsten av konflikthärdar i Finland och de baltiska staterna.

Den svenska borgarklassen, understödd av socialdemokratin, lånar sin medverkan till den finska reaktionära borgarklassens antisovjetpolitik. Den talar om ”nordisk ödesgemenskap” och smutskastar Sovjetunionen för dess strävande att förhindra uppkomsten av konflikthårdar i de baltiska staterna och Finland. Den söker skapa ett nordiskt block som motvikt till Sovjetunionen och binder därmed Sverige vid det engelsk-franska krigsblocket. Det nordiska statschefmötet var till sina verkningar ett led i denna politik. Den franska radion har uppgivit att Sverige vid statschefmötet lovat Finland militärt stöd. Uppgiften härom i Ny Dag har icke omnämnts av en enda tidning och någon dementi har heller icke varit synlig. Den svenska borgarklassens och regeringens hållning i dessa dagar stödjer påståendet, att det finns planer på att skapa ett nordiskt antisovjetblock under den engelska imperialismens ledning.

Den svenska regeringen företog sig ingenting när Tyskland erövrade Österrike och Tjeckoslovakien. När kommunisterna föreslog ett nordiskt försvarsförbund, då hotet mot Sverige från Hitler-Tyskland var oerhört aktuellt, avvisades detta utan vidare. Men då Sovjetunionen uppträder för bevarande av freden i Östersjön och i Norden, då skyndar sig den svenska regeringen att göra en demarch hos sovjetregeringen och arrangerar ett statschefmöte, kring vilket allt vad som finns av chauvinism och sovjethets mobiliseras.

Denna politik hotar att dra in Sverige i kriget på den engelsk-franska imperialismens sida. Det är av en oerhörd betydelse för att hålla vårt land utanför kriget, att vi uppmärksammar den svenska arbetarklassen på denna fara och reser den till motstånd mot en dylik äventyrspolitik.

Varför de hetsar mot kommunistiska partiet.

För att den svenska borgarklassen skall kunna genomföra denna reaktionära politik måste den förhindra att den svenska arbetarklassen sätter sig till motvärn. Borgarklassen inser, att ett långvarigt krig kan ställa revolutionen på dagordningen. En av förutsättningarna för att slå ner arbetarklassen är att beröva den dess revolutionära ledning, det kommunistiska partiet.

Detta är den politiska bakgrunden till den hets som borgerliga och socialdemokratiska pressen satt igång mot vårt parti. Hetskampanjen har till uppgift att förbereda marken för polis-ingripanden och förbud mot partiet. Man använder därvid den gamla kända metoden, att beskylla os för ”landsförräderi”, att vara ”representanter för främmande makt” m. m.

På detta svarar vi: liksom i alla kapitalistiska länder finns det också i Sverige två nationer. Den ena är arbetarnas och böndernas Sverige. Den nationen, de arbetande massornas intressen, kommer aldrig att förrådas av kommunistiska partiet. Vi kämpar alltid för arbetarnas och böndernas, för folkmajoritetens Sverige. Den andra ”nationen” är storfinansens, utsugarnas Sverige. Vi har ingenting gemensamt med denna ”nation”, med dem som aldrig dragit sig för att begå landsförräderi, dessa samvetslösa utplundrare som har sitt fosterland där de får den största profiten och den säkraste placeringen för sitt kapital. Mot dem för vi i stället en obönhörlig kamp.

Talet om ”landsförräderi” är tillkommet för att dölja det faktum, att Sveriges kommunistiska parti är den enda kraft, som för en verklig kamp mot landets indragande i krig och bekämpar varje försök att sänka arbetar- och bondemassornas levnadsstandard.

Vi är svenska socialister och internationalister

När vi framhåller Sovjetunionens fredspolitik och stora föredöme, så gör vi detta som svenska socialister och internationalister, som representanter för den svenska arbetarklassen och i dess intresse.

Det finns tidningar som framhållit, att man inte kan debattera utrikespolitik i riksdagen därför att det finns kommunistiska riksdagsmän. Denna fräckhet utgör en förevändning för att komma ifrån ett klarläggande av den svenska utrikespolitiken, som av allt att döma innesluter

stora risker för att landet skall komma att engageras i kriget. Detta är komprometterande för demokratin. Man har inget att invända mot att inför reaktionärer och folkfiender av Bagges och Mannerkrantz kaliber eller nazistbeundrare som konsul Wallén behandla utrikespolitiska problem, men icke inför representanter för omkring 100.000 svenska arbetare.

I spetsen för det reaktionära anloppet mot vårt parti befinner sig Z. Höglund. Denne förmente ”vänsterman” har tilldelats rollen av en reaktionens Johannes döpare mot den svenska arbetarklassen. Den gamle förgrämde renegaten har villigt åtagit sig uppgiften. Tydligt resonerar han som så, att ”skall man ändå vara hund, så kan man vara det i bättre mans hus”. Höglund har blivit den herrehund, om vilken Martin Andersson Nexö säger, att han skickar sig väl mot herrar i hög hatt och frack, men skäller på folk i arbetsblus

Naturligtvis upphör inte kommunistiska partiets verksamhet om man skulle lyckas i strävandena att få partiet illegalt. Partiet har visat, att det äger en sammanhållning och enhet, som gör att det med glans skall bestå sitt prov. Även under en illegalitetsperiod skall kommunistiska partiet fullgöra sin uppgift att leda den svenska arbetarklassen i kampen mot kapitalismen och dess agenter inom arbetarklassen.

Kamp mot borgfredspolitik

Den svenska socialdemokratins ställning är till sina allmänna drag densamma som socialdemokratins hållning i övriga länder. Den har ingått borgfred med de borgerliga partierna för att genomföra borgarklassens krisprogram. Socialdemokratins ledare har understött krigsförberedelserna, regeringens neutralitetspolitik och dess strävanden att hindra den kollektiva säkerheten. I Ålandsfrågan har de understött den svenska och finska reaktionens krav. Den har bekämpat alla försök att upprätta arbetarklassens aktionsenhet.

Efter krigets utbrott fullföljer de sin skadliga politik. De stödjer det imperialistiska kriget och bedrar massorna med lögnen, att det gäller ett ”antifascistiskt krig”. De går in för en våldsam upprustning och övervältrar kostnaderna för densamma på massorna. De utnyttjar Finlandsfrågan till stöd åt strävandena att skapa ett reaktionärt block i Norden mot Sovjetunionen och bedriver den grövsta hets- och förtalskampanj mot arbetarstaten. De ger sin principiella och praktiska anslutning till kraven på sänkt levnadsstandard för arbetar och bönder och låter allt reformarbete avstanna. På alla områden genomför de villigt borgarklassens alla önskemål.

Denna politik i borgfredens tecken måste bekämpas av arbetarklassen. Den avser endast att berika storfinansen, stärka dess maktställning på folkets bekostnad och koppla Sverige samman med den engelsk-franska imperialismen.

Vi manar Sverges arbetar till obeveklig kamp mot borgarklassen och dess drabanter inom arbetarklassen. Arbetarna måste kräva en inrikespolitik, som lägger krisbördorna på de bärkraftiga, som beskär storfinansen dess makt. De måste fordra en utrikespolitik, som inte stödjer någon av de krigförande parterna och som har till sin främsta uppgift att hålla landet utanför kriget

Kommunistiska partiet står enigare och fastare än någonsin.

Vårt parti har varit utsatt för en exempellös hets i samband med händelserna kring krigsutbrottet. Våra fiender beräknade, att partiet skulle slås sönder. Desto större är i dag deras besvikelse, då de ser, att partiet står enigare och fastare sammanslutet än någonsin tidigare. Inte så mycket som en flisa har sprängts ur partiet. Vi kan med stolthet notera; att partiet genomgått ett mogenhetsprov, som inger förvisning om, att det håller inför de långt allvarligare ött svårare uppgifter som förestår.

Men det vore felaktigt, att endast se till medaljens framsida. Trots allt har partiet visat en visa vacklan. Vår bristande marxistiska skolning gjorde, att vi inte tillräckligt snabbt kunde

orientera oss i de situationer, som uppstod omkring krigsutbrottet. Detta gav upphov till tempoförlust beträffande omställningen av vår politik och taktik efter situationens växlingar, vacklan samt undfallenhet inför fiendernas angrepp. Det förekom en viss benägenhet att gå den lättaste vägen.

Vi måste allvarligt korrigera dessa fel och dra de nödvändiga konsekvenserna av deras orsaker. En av de främsta är bristen på verklig marxistisk skolning. Det studieintresse som nu finns måste utnyttjas till skapandet av ett marxistiskt skolat och stålsatt parti.

Kamrater! Vi ställer i nuvarande situation ett revolutionärt perspektiv. Den kapitalistiska samhällsordningen blottar i dessa dagar hela vidden av sin bankrutt. Kapitalismen har kastat sig ut i ett nytt stort krig, som skakar hela dess system och visar att det är moget för sitt fall. Dess historiska roll närmar sig sitt slut. Men objektiva förutsättningarna för kapitalismens störtande kan inte utnyttjas om inte arbetarklassens subjektiva kraft sättes in för uppgiften. Det är de kommunistiska partiernas roll, att söka bringa massornas kampkraft till mognad och utlösa den mot kapitalismen. Det är därför så oerhört viktigt, att vi skapar ett verkligt bolsjevikiskt parti, som är situationen vuxet och förmår genomföra sin uppgift att leda arbetarmassorna till seger över kapitalismens blodiga välde.

[*Ny Dag* 2 november 1939, sid 1 & 4]

Kritiken mot den äventyrliga finlandspolitiken nedklubbad

Kamp mot upprustning är kamp för freden.

Kommunistisk deklaration: Hotet mot freden kommer inifrån.

I går avgjorde riksdagen regeringens förslag om nybyggnader för flottan. Förslaget hade som bekant väsentligt utvidgats av utskottet, vilket så tillvida tillmötesgått högerens krav att det direkta inslaget höjdes från 15 miljoner till 22 miljoner kronor vilket innebar att en ny jagare av typen Malmö skall byggas. I första kammaren föregicks bifallet till utskottets förslag av en mycket lång debatt med minst ett dussin talare. I andra kammaren blev debatten inte fullt så långvarig men i stället så mycket mer dramatisk. Kommunisterna yrkade där efter ett anförande av Hilding Hagberg avslag på hela utskottsförslaget. Talmannen klubbade Hagberg och förhindrade honom att fullständigt utveckla motiveringen för avslagsyrkandet. Vi återger härnedan Hagbergs anförande.

* * *

Eftersom denna debatt tycks bli urtimans försvarsdebatt vill jag avge en deklaration. Min avsikt är inte att diskutera minsvepare eller jagare, kanonkaliber och bestyckning, pansarskydd, fart eller, penninganslagens storlek. De flesta i denna kammare är nämligen överens om upprustningen även i om de kivas om några miljoner hit eller dit, och vi kan inte i dag parlamentariskt påverka ett beslut i någondera riktningen. Vi är nämligen motståndare till den nuvarande upprustningen och jag vill ange skälen härtill.

Vi har hittills alltid avböjt att ta det politiska ansvaret för ett bejakande av militärbudgeten. Därför har vi inte bestritt att det finns situationer, då arbetarklassen bör understödja rustningar. Det är sådana situationer, när rustningarna verkligen tjänar en rättvis sak och arbetarklassen erhåller tillfredsställande garantier för att rustningarna inte hotar dess egen sak. Landets utrikespolitik och den kurs som följes inom landet är för oss bestämmande för den hållning vi intar gentemot militärbudgeten.

Vi har tidigare icke varit tillfredsställda med den utrikespolitik som förts. Vi har i tal och interpellationer framfört vår kritik av Sverges medverkan i den internationella kapprust-

ningen, vi har kritiserat den svenska regeringens kamp mot de kollektiva säkerhetssträvandena, dess medverkan i den s. k. noninterventionspolitiken gentemot Spanien och dess Ålandspolitik. Vi har förutsagt att de kapitalistiska staternas politik måste leda till ett nytt stort krig, liksom deras politik före 1914 ledde till världskriget. Vi har tyvärr fått rätt.

Vi har åtskilliga gånger angripit den *inrikespolitik* som förts och i all synnerhet sabotaget av alla strävanden att genomföra en demokratisering av försvarsväsendet. Man har ännu inte kommit ur näcken med denna viktiga fråga.

Denna vår uppfattning om den förda politikens skadlighet och tvetydighet blev bestämmande för vårt tidigare avböjande av allt medansvar för militärbudgeten. Det var däremot icke alls uttryck för någon försvarsnihilism eller för en nihilistisk uppfattning av den nationella oavhängighetens problem. Samma grundinställning gäller för vårt ståndpunktstagande i dag.

Det nya läget

Hela det politiska läget i Europa förändrades i grunden genom pakten mellan Tyskland och Sovjetunionen samt genom krigsutbrottet. Sverge berördes härav i flera viktiga avseenden: Det väsentligaste var, att en avspänning åstadkoms i Östersjön, att t. v. ett östersjökrig avväjades och att det tyska hotet mot Sverge bland annat därigenom och genom krigsutbrottet avlägsnades. Utan att på något sätt förringa faran av att de neutrala staterna kan indragas måste det fastslås, att Sverges möjligheter att hålla sig utanför kriget är betydligt bättre än tidigare. Vi förringar därför inte allvaret i vissa försök utifrån att draga in landet under den ena stridande maktgruppens inflytande, den hårdare kampen som inletts om Sverges handel, de stränga och orimliga kontrabandsbestämmelserna och sjöfartens svårigheter. Allt detta är fakta, men det behöver inte utgöra ett verkligt hot för landets indragande i kriget.

Vi anser, att läget i ett väsentligt avseende är likartat med vad det var 1914, nämligen däri, att hotet för landets indragande i kriget i långt högre grad kommer inifrån än utifrån.

Det kommer att i första hand bero av Sverges egen politik, om vårt folk skall kunna förskonas från olyckan att dragas in i och uppoffras i detta orättfärdiga krig.

Vi anser varje stärkande av reaktionen i allmänhet, av den militära byråkratin, av monarkin, av kapitalismens politiska och ekonomiska makt, varje inskränkning av demokratin, varje åtgärd som lastar krigskrisens bördor på de arbetande massornas axlar, varje partitagande för den ena eller andra sidan i kriget, varje försök att uppamma chauvinistiska och rojalistiska stämningar bland folket utgör de största farorna för landets fred. Liksom man 1914 måste förbinda sin kamp för landets fred med kampen mot den militära upprustningen måste man göra det i dag.

Upprustningen utgör redan ett hot mot folkets *existensvillkor*. Sverges utgifter för militära ändamål uppgår till minst ett hundratal miljoner kronor i månaden sedan krigsutbrottet. Den urtima riksdagen har att sammanlagt anskaffa över en halv miljard kronor för att finansiera de genom den förda politiken ökade utgifterna. En sådan miljonrullning överskrider alla tidigare gränser. Hittills har man bara anvisat sådana metoder att finansiera rustningarna, som ovillkorligen kommer att sänka folkets existensnivå. Man har höjt den indirekta beskattningen av tobak ock sprit och det antydes nu att kaffet, sockret, läskedryckerna, maldryckerna, o.s.v. skall fördyras. Finansministern håller tal, där han hotar *alla* med en standardsänkning och tvärsäkert garanterar att denna, om inte på annat sätt, skall förverkligas med skattepolitikens hjälp. Alla vet, att detta talesätt bara uttrycker det faktum, att man skall göra den fattiges kaka ändå mindre. De rika kommer inte att inskränka. De förtjänade under föregående krig bara på exportöverskott och fraktinkomster åtminstone 2,5 miljarder kronor netto. De tänker göra så även under detta krig; jobberiet har börjat, det spekuleras och hamstras medan de fattiga ser fram mot en dyrtid, kanske värre än förra krigets.

Man är i färd med att åter göra Sverige till ett befäst fattighus.

En stark oro gör sig i dessa dagar gällande för regeringens utrikespolitik. I en del av den borgerliga pressen kräver man en utrikespolitisk debatt, mer hävdar samtidigt att en sådan är otänkbar så länge kommunisterna sitter riksdagen. Av alla nedrigheter är denna kanske den värsta. Den levereras av en press, som försvarar den fosterlandslösa kapitalismen och dess ogärningar mot folken, som tidigare krupit på magen för de mäktiga som berövat det ena folket efter det andra dess statliga och nationella oavhängighet.

Vi har i hela vår politik sökt tillvarata det svenska folkets intressen, och detta är allt framgent vår ledstjärna. Vi har hävdad kravet att Sveriges hållning visavi de krigförande måste baseras på strävan att hålla landet utanför kriget, och uttryckligen förklarat, att vi är beredda att stödja sådana åtgärder som gagnar detta syfte. Vi har respekterat de försiktighetskrav, som av regeringen rests ifråga om den publicistiska verksamheten och undvikit allt, som skulle vara ägnat att försvåra uppgiften att hålla landet utanför kriget. Vi har betonat och jag upprepar det här, att Sveriges utrikespolitik skall bestämmas i Stockholm och inte i någon annan huvudstad.

Den tidning, som först uppfann den snillrika ursäkten för regeringen att denna inte vågade diskutera utrikespolitiken inför riksdagen utan föredrog att låta viktiga avgöranden vara den hem diplomatins sak, därför att kommunisterna har yttranderätt i denna riksdag, har i dag utställt växlar beträffande Sveriges utrikespolitik, som regeringen i vart fall inte offentligt satt sitt namn under och som den snarast borde befria sig från ansvaret för. Frågan kräver ett svar: Vilka engagemang har Sverige inlåtit sig på, vilka förpliktelser har regeringen åtagit sig gentemot Finland?

Talmannen klubbade här och förklarade att eftersom debatten gäller frågan om anskaffning av minsvepare och torpedjagare kunde han inte tillåta Hagberg att vidga ramen.

Hagberg replikerade härtill: Jag förklarade redan inledningsvis att jag inte tänkte diskutera detaljer om antalet fartyg och antalet miljoner kronor som skulle utgå utan ämnade ta upp frågan om Sveriges militära läge och den aktuella politik, som föres i anslutning till upprustningen. Jag förhörde mig för säkerhets skull hos talmannen huruvida man icke kunde följa tidigare praxis från försvarsdebatterna. Nu har han genom klubbslaget infört en censur, som omöjliggör att ingå på den just nu mest brännande frågan för vårt folk, nämligen vilka militära förpliktelser den åtagit sig. Detta är en huvudfråga i denna situation, som regeringen hade skyldighet att besvara.

Med den av talmannen införda begränsningen av yttranderätten återstår det för mej endast att till slut konstatera likheten i dagens upprustningspolitik och 1914 års, men med den viktiga skillnaden att socialdemokratin och del borgerliga vänstern som 1914 uppträdde mot den militära upprustningen nu blivit dess främsta försvarare. Även dessa frågor, som ytterligare bekräftar det direkta sambandet mellan kampen för freden och kampen mot den militära upprustningen, den stora frågan, om vilken politik upprustningen skall tjäna har härmed censurerats. Jag protesterar mot detta förfaringssätt och yrkar med den motivering som jag anfört avslag på utskottets utlåtande.

Ny Dag 7 november 1939

[sid 5]

Till proletärerna och de arbetande i hela världen

Manifest från Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté på ryska revolutionens 22-årsdag.

[Detta återges inte här, eftersom vi redan publicerat det i samlingen [Komintern om världskriget 1939-41](#) under rubriken ”Kommunistiska Internationalens upprop”.

Översättningen skiljer sig något från den version som publicerades i *Ny Dag*. – Red]

Världen i dag nr 33 1939

[sid 693]

Stalin – Det imperialistiska kriget

Stalin om ansvaret för det imperialistiska kriget.

I ett uttalande för tidningen Pravda den 29 november förklarade Stalin bl. a.: ”Det var icke Tyskland som anföll Frankrike och England, utan det var Frankrike och England som angrep Tyskland och därigenom åtagit sig ansvaret för det nuvarande kriget. Efter fiendligheternas inledande tillställde Tyskland Frankrike och England fredsförslag, och Sovjetunionen stödde öppet de tyska fredsförslagen, ty Sovjetunionen ansåg och anser fortfarande att ett upphörande av kriget snarast möjligt skulle radikalt förbättra situationen för alla länder och alla folk. De ledande kretsarna i England och Frankrike avvisade brutalt både de tyska fredsförslagen och Sovjetunionens strävanden att åstadkomma ett upphörande av kriget snarast möjligt.”

4. Finland (Vinterkriget) ¹

Ny Dag 4 december 1939

[sid 4]

[Om den s k Terijoki-regeringen, dvs den finska ”folkregering” som Stalin & Co upprättade som alternativ till den existerande finska regeringen efter krigsutbrottet (29 november) – Red]

Finländska folkrepubliken sluter biståndspakt med Sovjetunionen

Karelen införlivas med Finland

Den 2 december ägde förhandlingar rum mellan finska folkregeringen och sovjetregeringens representanter. Finska folkregeringen företrädde av Kuusinen och sovjetregeringen av Molotov. Dessutom deltog i sammanträdet Stalin, Vorosjilov och Sjdanov. Förhandlingarna slutade med att en ömsesidig vänskaps- och biståndspakt ingicks. Paktens punkter har följande lydelse:

1:o Som tecken på Sovjetunionens vänskap och djupa förtroende till de finländska demokratiska republiken, tillmötesgående det finska folkets nationella förhoppningar på återförening av det karelska folket med det finska folket i en enhetlig och oavhängig finländsk stat, förklarar sovjetregeringen sig beredd att överlämna till den finländska demokratiska republiken räjongen Sovjetkarelen, i vilken den karelska befolkningen är majoritet – tillsammans 70.000 kvadratkilometer, införliva detta område med den finländska demokratiska republikens statsområde och fastställa gränserna mellan Finländska demokratiska republiken och Sovjetunionen enligt bilagda karta. Som tecken på den Finländska demokratiska republikens vänskap och djupa förtroende till Sovjetunionen, tillmötesgående Sovjetunionens önskan att förstärka säkerheten för Leningrad, förklarar sig Finländska demokratiska republiken enig med en viss förskjutning av gränsen på Karelska riset i nordlig riktning från Leningrad och med överlämnandet av ett område på 3970 kvadratkilometer till Sovjetunionen, varvid Sovjetunionen förpliktar sig att gälda värdet av järnvägarna på det till Sovjetunionen överlämnade området på Karelska näset med 120 miljoner finska mark.

2:o. I bådas intresse att förstärka Sovjetunionens och Finlands säkerhet är parterna eniga om följande:

Finländska demokratiska republiken utarrenderar till Sovjetunionen för en tid av 30 år halvön Hangö med omgivande öar och vatten i en omkrets av fem sjömil söder och österut och tre mil väster- och norrut, enligt bilagda karta. Ändamålet är att där skapa flottstödjepunkter som är i stånd att garantera Finlands och Sovjetunionens tillträde till Finska Viken och försvara denna mot aggression. Sovjetunionen erhåller rätt att på egen bekostnad där hålla ett strängt begränsat antal land- och luftstridskrafter, vars maximum skall regleras genom särskild överenskommelse. Till Sovjetunionen försäljes öarna Suursari, Seiskari, Labansaari, Tytärsaari, Koyviato (Björkö) liksom den till Finland hörande delen av halvön Rybatsji och Srednij vid Norra Ishavskusten för en summa av 300 miljoner finska mark.

3:o Sovjetunionen och finländska demokratiska republiken förpliktar sig att i fall av angrepp eller hotande angrepp på Finland eller angrepp eller hot i om angrepp mot Sovjetunionen över Finlands territorium från någon europeisk makt ge varandra all hjälp, inklusive militärhjälp.

¹ Om vinterkriget och dess bakgrund, förlopp och konsekvenser, se artikelsamlingen [Finska vinterkriget 1939-40](#) och om de svenska kommunisternas politik, se [Alf Johansson: De svenska kommunisterna och vinterkriget](#).

4:o. De föredragsslutande parterna förpliktar sig att inte ingå förbund eller deltaga i någon koalition som är riktad mot andra parten.

5:o. Parterna överenskommer att inom kortaste frist ingå handelsavtal och höja den årliga handeln mellan de båda länderna så att den betydligt överstiger 1927 års nivå, vars högsta siffra var 800 miljoner finska mark.

6:o. Sovjetunionen förpliktar sig att på fördelaktiga villkor hjälpa den finska folkarmén med vapen och annan krigsmaterial.

7:o Detta fördrag gäller i vad punkterna 3-5 beträffar i 25 år och därest inte någon av parterna anser sig vilja uppsäga detsamma ett år före utgången förlänges det automatiskt för nästa 25 år.

8:o. Fördraget träder i kraft då det undertecknas och skall ratificeras. Utväxling av ratifikationsinstrumenten skall ske snarast möjligt i Finlands huvudstad, Helsingfors.

Fördraget är upprättat på finska och ryska språken och är undertecknat av Molotov och Kuusinen.

Kuusinen är en beprövad finsk frihetskämpe

Naturligt att han står i spetsen för folkregeringen.

Moskva, söndag (Imprekorr.)

I den borgerliga pressen menar man det vara karakteristiskt för den finska folkregeringen, att denna regerings ledare och utrikesminister Otto Kuusinen enligt uppgifter i samma press "är en högre tjänsteman i Komintern ...".

Dylika "avslöjanden" håller emellertid inte stånd mot en allvarlig kritik. Det är ju ett allbekant faktum, att Kommunistiska Internationalen utgör en sammanslutning av de kommunistiska partierna i alla länder och att dess ledning måste bestå av representanter från dessa partier. Vidare är det bekant, att Otto Kuusinen är ledare för Finlands Kommunistiska Parti och just i denna egenskap blivit invald i ledningen för Komintern. Man kan således bara lyckönska de ivriga skrivbiträdena i den borgerliga pressen till att ha upptäckt Kolumbi ägg

Det förtjänar i detta sammanhang påpekas, att samma "avslöjare" betraktar det likaledes allbekanta faktum såsom självklart, att det i alla kapitalistiska länder finns representanter i regeringarna för de största internationella trusterna, bankerna och koncernerna. Det är överflödigt att nämna några namn i detta sammanhang, då dessa är bekanta för varje bildad människa i vart och ett av de omnämnda länderna.

Ingenting är naturligare än att det i spetsen för en dylik folkregering som den finska står en representant för det parti, som under hela sin existens försvarat sitt folks frihet och oberoende.

Vad är naturligare än att detta parti, Finlands Kommunistiska Parti, ställt sin bäste och mest beprövade ledare i spetsen för denna regering, vilken ledare under årtionden kämpat ärligt och självupppoffrande för Finlands oberoende från det tsaristiska Ryssland och för det finska folkets befrielse från imperialismens tallriksslickare.

Ny Dag 12 december 1939

[1:a sidan]

Det är alltjämt Mannerheim som härskar

Känd socialdemokratisk parlamentsledamot om Finland.

I humanitetens namn bör Mannerheim avlägsnas.

Då biståndspakten mellan sovjetregeringen och den finska folkregeringen undertecknades i Moskva. Stående bakom Molotov fr.v. Sjdanov, Vorosjilov, Stalin samt Kuusinen

London, måndag (NF)

New Chronicle offentliggör ett brev från den kände engelske socialdemokratiska parlamentsledamoten för Labour Party, Wedgewood, som vänder sig mot Labours försvar för Mannerheims Finland, och anför en rad fakta om general Mannerheims bestialiteter år 1918. Han skriver bl.a:

Som bekant kom det år 1918 i Finland till en arbetarnas och böndernas resning mot de finska generalernas, bankirernas och storgodsägarnas diktatur. Den nuvarande överbefälhavaren Mannerheim dränkte folkets resning i ett hav av blod.

Under de första veckorna i maj månad blev cirka 90,000 man män och kvinnor arresterade, 15 à 20,000 blev skjutna på stället. Vanligtvis blev var tionde och stundom var femte skjuten. Men också efteråt sökte man bland de överlevande efter folk, som misstänktes för att sympatisera med revolutionen.

På detta sätt blev i Redermaki 5,000, i Lahti 2,000 och i Viborg 4.000 skjutna. I Lahti blev 2,000 kvinnor skjutna med maskingevär. 70,000 personer blev kastade i fängelse och inspärrade i koncentrationsläger, där det härskade en obeskrivligt grym regim. Under loppet av fyra månader dog en tredjedel av de inspärrade, då man inte bara nekade dem mat utan också vatten.

Wedgewood påminner om, att han anförde alla dessa fakta i sitt tal i underhuset den 29 maj 1919 och fortsätter:

Till och med bland de konservativa parlamentsmedlemmarna var förbittringen så stor, att general Mannerheim blev nekad inresa i England. Men det är alltjämt general Mannerheim som härskar i Finland. Varken från humanitetens ståndpunkt eller utifrån överväganden om friheten kan man beklaga förändringar, som leder till att Mannerheim blir avlägsnad.

V. M. Molotov: Freden i Finland

Rapport om regeringens utrikespolitik av ordföranden för folkkommisariernas råd och folkkommisariern för utrikes angelägenheter, kamrat V. M. Molotov på Sovjetunionens första Högsta Sovjets sjätte sessions sammanträde den 29 mars 1940.

Stockholm 1940 ARBETARKULTURS FÖRLAG [broschyr]

Rapport om regeringens utrikespolitik

av ordföranden för folkkommisariernas råd och folkkommisariern för utrikes angelägenheter, kamrat V. M. Molotov på Sovjetunionens första Högsta Sovjets sjätte sessions sammanträde den 29 mars 1940.

Sedan Högsta Sovjetens senaste session har det gått fem månader. Under denna korta period har det försiggått händelser av den allra största betydelse för de internationella förhållandenas utveckling. I detta sammanhang måste man på Högsta Sovjetens nuvarande session betrakta de frågor, som hör till vår utrikespolitik.

De senaste händelserna i det internationella livet måste man framförallt betrakta i belysning av det krig, som utbröt i Central-Europa i höstas. I kriget mellan det engelsk-franska blocket och Tyskland har det hittills inte förekommit några större slag, det har begränsats till enskilda sammandrabbningar huvudsakligen på sjön men också i luften. Det är dock bekant, att Tysklands strävanden till fred, vilka kommit till uttryck så sent som i slutet av förra året, blivit avvisade av Englands och Frankrikes regeringar, och av denna anledning har förberedelserna för krigets utbredning från båda sidor ytterligare skärpts.

Tyskland, som under den senaste tiden omfattar inemot 80 miljoner tyskar och fört några grannstater under sitt välde samt på många sätt stärkt sitt militära läge, blev som synes en farlig konkurrent till de främsta imperialistiska makterna i Europa — England och Frankrike. Därför förklarade de Tyskland krig under förevändning att uppfylla sina förpliktelser gentemot Polen. Nu framstår det särskilt klart, hur avlägsna dessa stormaktsregeringars verkliga mål är från intressena att försvara det sönderfallna Polen eller Tjeckoslovakien. Detta framgår redan därav, att Englands och Frankrikes regeringar förkunnar Tysklands krossande och sönderdelning vara deras mål i detta krig, även om dessa mål inför folkmassorna alltjämt beslöjas med paroller om försvar av de ”demokratiska” länderna och de små folkens ”rättigheter”.

Eftersom Sovjetunionen inte ville understödja England och Frankrike vid genomförandet av deras imperialistiska politik gentemot Tyskland, så skärptes deras fientliga inställning gentemot Sovjetunionen ännu mera, vilket påtagligt åskådliggör hur djupt rotade klasssynpunkterna är i imperialisternas fientliga politik mot den socialistiska staten. Det krig som utbröt i Finland var också de engelsk-franska imperialisterna beredda att taga till utgångspunkt för ett krig mot Sovjetunionen, varvid de för detta ändamål inte endast ville utnyttja Finland utan också de skandinaviska länderna — Sverge och Norge.

Sovjetunionens inställning till det krig, som pågår i Europa, är bekant. Sovjetunionens från början till slut fredsvänliga utrikespolitik har även här blivit till fullo ådagalagd. Sovjetunionen förklarade omedelbart att den intager en neutral inställning och har sedan oböjligt genomfört denna politik under hela den förflutna perioden.

Den tvära vändningen till det bättre i förhållandena mellan Sovjetunionen och Tyskland kom till uttryck i det icke-angreppsavtal, som undertecknades i augusti förra året. Dessa nya, goda förbindelser mellan Sovjetunionen och Tyskland ställdes på prov i samband med händelserna i före detta Polen och bevisade tillräckligt sin hållbarhet. Den redan då, i höstas, förutsedda utvecklingen av de ekonomiska förbindelserna kom till konkret uttryck redan genom de i augusti 1939 och därefter i februari 1940 träffade handelsöverenskommelserna. Varuomsätt-

ningen mellan Tyskland och Sovjetunionen har börjat ökas på grundval av ömsesidiga ekonomiska fördelar och det finns grund för deras fortsatta utveckling.

Våra relationer med England och Frankrike har gestaltat sig något annorlunda. Eftersom Sovjetunionen inte önskade bli ett verktyg åt de engelsk-franska imperialisterna i deras kamp mot Tyskland om världshegemonin, har vi för varje steg stött på den djupa fiendtligheten i deras politik gentemot vårt land. Längst har denna sak drivits i Finlands-frågan, till vilken jag återkommer senare. Men under de senaste månaderna har det också givits många andra bevis på fiendtlighet i den franska och engelska politiken gentemot Sovjetunionen.

Det räcker att hänvisa till, att de franska myndigheterna inte kunde finna på något sligare än att för två månader sedan sätta igång en polisrazzia mot vår handelsrepresentation i Paris. Den i handelsrepresentationen företagna undersökningen gav trots all åstundan att söka gräl inga som helst resultat. Den endast skandaliserade upphovsmännen till detta fräcka dåd och bevisade att det inte fanns någon som helst verklig anledning till denna gentemot vårt land fiendliga handling. Som framgår av omständigheterna i samband med återkallandet av vårt befullmäktigade sändebud i Frankrike, kamrat Suritz, söker franska regeringen konstlade förevändningar för att framhålla sin ovänskap gentemot Sovjetunionen. För att det skall stå klart, att Sovjetunionen inte har större intresse än Frankrike av förbindelserna mellan de båda länderna, återkallade vi kamrat Suritz från posten som befullmäktigat sändebud i Frankrike.

Eller låt oss ta sådana exempel på gentemot Sovjetunionen fiendliga handlingar som att engelska krigsfartyg i Fjärran östern kapat två av våra ångare, som gick till Vladivostok med varor, vilka vi köpt i Amerika och Kina. Om man till detta fogar sådana fakta, som Englands vägran att effektuera våra gamla beställningar av maskiner

För vår industri, beslagtalandet av penningssummor från vår handelsrepresentation i Frankrike och mycket annat, så framstår de engelska och franska myndigheternas fiendliga handlingsätt gentemot Sovjetunionen ännu tydligare.

Man har försökt att rättfärdiga dessa gentemot vår utrikeshandel fiendliga handlingar med att vi genom vår handel med Tyskland hjälper detta land i kriget mot England och Frankrike. Man kan lätt övertyga sig om, att dessa argument inte är värda ett ruttet lingon. Man kan bara jämföra Sovjetunionen med t. ex. Rumänien. Det är bekant att hälften av Rumäniens hela handelsomsättning med utlandet utgöres av handel med Tyskland, varvid Rumänien exporterar många gånger större del av sin nationalproduktion till Tyskland, t. ex. i fråga om sådana viktiga varor som oljeprodukter och spannmål, än den del av Sovjetunionens nationalproduktion, som vi exporterar till Tyskland. Gentemot Rumänien tillgriper Englands och Frankrikes regeringar i alla fall inga fiendliga handlingar och anser det inte möjligt att av Rumänien kräva att handeln med Tyskland inställes. Till Sovjetunionen är inställningen en helt annan. Följaktligen får de fiendliga handlingarna gentemot Sovjetunionen från Englands och Frankrikes sida icke sin förklaring i handeln mellan Sovjetunionen och Tyskland utan däri, att de engelsk-franska styrande kretsarna misstog sig i sin beräkning att utnyttja vårt land för kriget mot Tyskland och att de på grund därav för en hämndpolitik mot Sovjetunionen.

Det är nödvändigt att tillägga att alla dessa fiendliga handlingar begåtts av England och Frankrike, trots att Sovjetunionen hittills icke företagit sig några som helst ovänliga handlingar gentemot dessa länder. De fantastiska planer, som tillskrivits Sovjetunionen, om något slags fälttåg av Röda Armén ”mot Indien”, ”i Orienten” o. s. v. är så uppenbart absurda, att endast personer, som alldeles tappat förståndet, kan sätta tro till en sådan dum rappakalja. (*Skratt.*) Det rör sig naturligtvis inte om detta. Det rör sig tydligen om, att den neutralitetspolitik, som Sovjetunionen genomför, inte faller de styrande engelsk-franska kretsarna i smaken. Dessutom tycks deras nerver inte befinna sig i bästa ordning. (*Skratt.*) De vill påtvinga oss en annan politik, en politik av fiendskap och krig med Tyskland, en politik som gav dem möjlig-

het att begagna Sovjetunionen för imperialistiska syften. Det är på tiden att dessa herrar lär sig inse att Sovjetunionen aldrig varit och aldrig kommer att bli ett verktyg för andras politik, att Sovjetunionen alltid fört och alltid kommer att föra sin egen politik utan att taga hänsyn till, om detta behagar herrarna i andra länder eller inte. (*Kraftiga, långvariga applåder.*)

Jag övergår till den finländska frågan.

Vari låg innebörden av det krig, som försiggått i Finland under de sistförflutna något över tre månaderna? Ni vet, att innebörden av dessa händelser gick ut på att trygga säkerheten för Sovjetunionens nordvästra gräns och framförallt att trygga Leningrads säkerhet.

Under oktober och november i fjol förde sovjetregeringen förhandlingar med den finländska regeringen om förslag, vilkas förverkligande vi i nuvarande allt mera upphettade internationella situation ansåg vara absolut ofrånkomliga och omöjliga att uppskjuta med hänsyn till tryggandet av landets och särskilt Leningrads säkerhet. Dessa förhandlingar gav inga resultat, på grund av den ovänskapliga inställning, som de finländska representanterna intog. Frågans lösning förflyttades till slagfältet. Man kan vara övertygad om, att om det inte funnits yttre inflytanden över Finland, om inte Finland från några staters sida blivit så mycket upphetsat till en mot Sovjetunionen fientlig politik, så hade Sovjetunionen och Finland redan i höstas nått en fredlig överenskommelse med varandra och kriget hade undgått. Men trots att sovjetregeringen prutade av på sina önskemål till det minsta möjliga, så lyckades inte lösningen av frågan på diplomatisk väg.

Nu när krigsoperationerna i Finland avslutats och fredsfördraget mellan Socialistiska Sovjetrepublikernas Union och Republiken Finland undertecknats, bör och kan man bedöma betydelsen av kriget i Finland på grundval av obestridliga fakta. Och dessa fakta talar sitt eget tydliga språk. Dessa fakta säger oss, att de finska myndigheterna i närheten av Leningrad, på hela Karelska näset intill ett djup av 50 till 60 kilometer anlagt talrika och mäktiga militära befästningar av armerad betong samt av jord och granit, försedda med artilleri och kulsprutor. Dessa befästningars antal uppgick till många hundra. Dessa militära befästningar, särskilt de som anlagts av armerad betong, vilka hade en betydande militär styrka, var förenade med underjordiska gångar, omgivna av speciella tankfällor och stridsvagnshinder av granit och dessutom försvarade av talrika minfält. De utgjorde i sin helhet den så kallade "Mannerheimlinjen", vilken anlagts under ledning av vederbörliga utländska experter efter mönster från Maginot- och Sigfriedlinjerna. Det förtjänar antecknas, att dessa befästningar intill våra dagar ansågs vara ointagliga, d. v. s. sådana som hittills inte en enda armé kunnat bryta igenom. Det förtjänar också antecknas, att de finska militärmyndigheterna i förväg bemödat sig om att förvandla varje liten by i dessa områden till en befäst punkt, försedd med vapen, radioantenner, bensinlager o. s. v. På många ställen i södra och östra Finland hade ända fram till vår gräns förts strategiska järnvägar och landsvägar, som inte hade någon som helst ekonomisk betydelse.

Kort sagt, krigsoperationerna i Finland visade, att Finland och framför allt Karelska näset redan 1939 hunnit förvandlas till en färdig militär utfallsport för tredje maktens anfall mot Sovjetunionen, mot Leningrad.

Obestridliga fakta visade, att den finländska politikens fientlighet, med vilken vi kolliderade i höstas, inte var tillfällig. Mot Sovjetunionen fientliga krafter förberedde mot vårt land och framförallt mot Leningrad en militär utfallsport i Finland, vilken i händelse av vissa, för Sovjetunionen ogynnsamma utrikespolitiska förhållanden skulle komma att spela sin roll i de planer, som uppgjorts av imperialisternas sovjetfientliga krafter och deras bundsförvanter i Finland.

Röda armén har inte endast genombrutit "Mannerheimlinjen" och därmed höljt sig med ära såsom den första armé, vilken under de svåraste betingelser banat sig väg genom en stor

mäktig zon av fullt moderna militära befästningar. — Röda armén har tillsammans med Röda Flottan inte endast betvingat den finländska militära utfallsporten, som förberetts för anfall mot Leningrad, utan den har också likviderat vissa sovjetfientliga planer, som under de senaste åren ömt omhuldats av en del ”tredje” länder. (*Långvariga applåder.*)

Hur långt fiendskapen till vårt land nått i de styrande och militära kretsarna i Finland, som förberett en militär utfallsport mot Sovjetunionen, framgår även av talrika fall av fruktansvärt barbari och grymhet av vitfinnarna mot rödarmister, som sårats eller fa lit i fångenskap. När finnarna t. ex. på en plats norr om Ladoga omringade våra underjordiska fältlasarett med 120 svårt sårade blev de allesammans dödade, en del brändes, andra återfanns med sönderslagna huvuden och de övriga nedstuckna eller nedskjutna. Trots att de hade dödsbringande sår, hade en stor del av dem som fallit här såväl som på andra ställen, skottsår i huvudet och märken efter kolvslag och en del av dem som dödats med skjutvapen hade knivsår, som tillfogats med finska dolkar i ansiktet. På en del av de funna liken hade huvudena huggits av, men dessa kunde man inte finna. Den kvinnliga sjukvårdspersonalen, som fallit i händerna på vitfinnarna hade utsatts för alldeles särskild misshandel och otrolig grymhet. I en del fall hade de mördades lik ställts vid trädstammarna med fötterna uppåt. Allt detta barbari och alla dessa utsägliga grymheter är av de finländska vitgardisternas politik, som gått ut på att hos sitt folk utlösa hat mot vårt land.

Så ser de ut, de finska försvararna av ”västerlandets civilisation”.

Det är inte svårt att se, att kriget i Finland inte bara var en enkel sammandrabbning med finska trupper. Nej, här var saken mera komplicerad. Här försiggick en sammandrabbning av våra trupper inte endast med finska trupper utan med imperialisternas förenade krafter från en rad länder, såsom England, Frankrike o. s. v., vilka hjälpte den finländska bourgeoisin med alla slags vapen, särskilt med artilleri och flygmaskiner, men också med sitt folk under skylten ”frivilliga”, med sitt guld och alla slags leveranser, med sin hetsagitation i hela världen för att på alla sätt underblåsa kriget mot Sovjetunionen. Det bör tilläggas, att man i sovjetfiendernas ursinniga tjut hela tiden kunde urskilja de gälla rösterna av andra internationalens prostituerade socialister (munterhet i salen), alla dessa Attlee och Blum, Citrine och Jouhaux, Tranmæl, Höglund m. fl. — dessa kapitalets lakejer, som konsekvent sålt sig till krigsanstiftarna.

I sitt tal den 19 mars i underhuset begränsade sig Chamberlain icke endast till att uttrycka sitt djupa beklagande över att det icke lyckats att förhindra krigets avslutande i Finland och vände därmed inför hela världen ut och in på sin ”fredsälskande imperialistiska själ” (*skratt*), utan han avlade också rapport om och hur just de engelska imperialisterna strävat efter att medverka till att kriget i Finland mot Sovjetunionen blossade upp. Chamberlain läste upp en lista över krigsmaterial, som blivit utlovade och avsända till Finland: 152 flygmaskiner var utlovade, 101 levererade; 223 kanoner utlovade, 114 levererade; 297.000 projektiler utlovade, 185.000 levererade; 100 Wickerskanoner utlovade, 100 levererade; 20.700 flygbomber utlovade, 15.700 levererade; 20.000 antitanksminor utlovade, 10.000 levererade; o. s. v. Chamberlain avhöll sig inte heller från att berätta om att ”förberedelserna för avsändandet av expeditionskårer förts med den största skyndsamhet och att en expeditionskår på 100.000 man var redo att avgå i början av mars — två månader före det datum som Mannerheim fastställt för deras ankomst till Finland

Dessa trupper skulle inte bli de sista”.

Så ser en ”fredsälskande” engelsk imperialist ut i verkligheten enligt hans egna bekännelser.

Beträffande Frankrike, så har därifrån enligt meddelanden i franska pressen till Finland avsänts 179 flygplan, 472 kanoner, 795.000 projektiler, 5.100 kulsprutor, 200.000 handgranater o. s. v. Den 11 mars förklarade dåvarande franske konseljpresidenten Daladier i

deputeradekammaren, att ”Frankrike ställt sig i spetsen för de länder, som kommit överens att sända krigsmateriel till Finland och att framförallt Frankrike på Helsingfors begäran just sänt Finland ultramoderna bombplan.” Daladier förklarade att ”en expeditionskår franska trupper sedan den 26 februari varit beväpnad och beredd. En stor mängd fartyg ligger färdiga att avsändas från stora hamnar i Engelska kanalen och på Atlantkusten”. Daladier förklarade vidare att de allierade ”kommer Finland till hjälp med alla utlovade styrkor”.

Dessa mot Sovjetunionen fientliga uttalanden av Daladier talar för sig själva. Det är heller inte nödvändigt att uppehålla sig vid dessa fientliga uttalanden efter som de tydligen inte är frukten av en fullt nykter tankegång. (*Munterhet i salen*).

Det lönar sig även att påminna om Sverges deltagande i finska kriget. Enligt ett meddelande som gått genom hela svenska pressen har Sverige till Finlands förfogande under kriget mot Sovjetunionen ställt ”ett visst antal flygplan, vilka utgjorde omkring en femtedel av de dåvarande svenska luftstridskrafterna”. Enligt den svenska krigsministerns uttalanden har finnarna från Sverige fått 84.000 gevär, 575 kulsprutor, över 300 artilleripjäser, 300.000 granater och 50 miljoner patroner. Allt detta materiel var enligt ministerns uttalande av allra modernaste slag.

Inte heller Italien har avhållit sig från att underblåsa kriget i Finland. Italien sände t. ex. 50 krigsplan till Finland.

Finland krigshjälp kom också från så hängivna ”fredsälskare” som Amerikas Förenta Stater. (*Allmänt skratt*).

Det sammanlagda antalet av olika slags rustningsföremål, som sänts till Finland från andra länder endast under den tid som kriget pågick, uppgår enligt ofullständiga uppgifter till inte mindre än 350 flygplan, uppemot 1.500 artilleripjäser, över 6.000 kulsprutor, nära 100.000 gevär, 650.000 handgranater, 21/2 miljon projektiler, 160 miljoner patroner och ännu en hel mängd annat.

Det behövs inte anföras flera fakta för att bevisa, att det i Finland inte endast var fråga om en enkel sammandrabbning mellan oss och finska trupper utan om en sammandrabbning med förenade styrkor från en rad av de imperialistiska länder, som är fientligast inställda mot Sovjetunionen. Genom att krossa dessa fiendernas förenade krafter har Röda armén och Röda flottan skrivit ett nytt ärofullt blad i sin historia och visat att i vårt folk finns en ousinlig källa av mod, självuppoftning och heroism (*stormande applåder*).

Kriget i Finland har både av oss och av finnarna krävt stora offer. Enligt vår generalstabs beräkningar uppgår på vår sida antalet fallna tillsammans med dem som dött av erhållna sår till 48.745 personer, d. v. s. något mindre än 49.000 personer, och antalet sårade till 158.863 personer. Å den finska sidan göres försök att förminska deras offer, men finnarnas offer är betydligt större än våra. Enligt vår generalstabs minimiberäkningar uppgår antalet dödade hos finnarna till inte mindre än 60.000, häri inte inräknat de som dött av sina sår, och antalet sårade till inte mindre än 250.000 personer. Om man utgår ifrån att den finska arméns storlek uppgick till inte mindre än 600.000 man, så kan man sålunda fastställa, att finska armén förlorat mer än hälften av sin styrka i dödade och sårade.

Sådana är fakta.

Det återstår frågan varför de styrande kretsarna i England och Frankrike samt även i en del andra länder dock så aktivt deltog i detta krig på Finlands sida mot Sovjetunionen. Det är känt att Englands och Frankrikes regeringar gjorde förtvivalade ansträngningar att förhindra krigets avslutande och fredens återupprättande i Finland, trots att de inte var bundna av några som helst förpliktelser gentemot Finland. Det är också känt, att Frankrike på sin tid inte kom

Tjeckoslovakien till hjälp, trots att det existerade en ömsesidig biståndspakt mellan Frankrike och Tjeckoslovakien. Både Frankrike och England direkt påtvingade emellertid Finland sin militära hjälp endast för att förhindra krigets avslutande och återupprättandet av freden mellan Finland och Sovjetunionen. Rövarnas lejda pennor — allsköns skriftställare, som specialiserat sig på tidningslögner och bedrägeri, försöker att beteckna ett sådant uppträdande av de engelsk-franska kretsarna såsom särskild omtanke om de ”små folken”. Men att förklara denna politik av England och Frankrike såsom särskild omtanke om de små staternas intressen är helt enkelt löjligt. Att förklara denna politik med förpliktelserna gentemot Folkförbundet, vilka krävde, som det hette, försvar av dess medlemmar, tyder inte heller på någon snillrikhet.

I själva verket har det ännu inte gått ett år sedan Italien erövrade och tillintetgjorde det oavhängiga Albanien som var medlem av Folkförbundet. Och vad skedde då? Uppträdde England och Frankrike till Albanien försvar, gav de så mycket som luft åt en svag visning mot Italiens erövringsaktioner, då det med våldsmedel slog under sig Albanien utan hänsyn till dess befolkning, som uppgick till över 1 miljon människor, och utan att ägna någon uppmärksamhet åt, att Albanien var medlem i Folkförbundet? Nej, varken den engelska eller den franska regeringen, varken Amerikas Förenta Stater eller Folkförbundet, vilket förlorat varje auktoritet på grund av samma engelsk-franska imperialisters styrande och ställande inom detsamma, höjde ens ett finger vid detta tillfälle. Dessa ”försvarsadvokater” för de små folken, dessa ”förkämpar” för folkförbundsmedlemmarnas rättigheter har under loppet av hela 12 månader inte kunnat besluta sig för att ställa frågan om Italiens annektion av Albanien, som skedde redan i april i fjol, till Folkförbundets behandling. Än mer, de har faktiskt sanktionerat denna annektion. Följaktligen kan understödet åt Finland mot Sovjetunionen från de engelska och franska styrande kretsarnas sida inte alls förklaras med försvar av de små folken och försvar av folkförbundsmedlemmarnas rättigheter. Detta understöd förklaras därav, att de i Finland hade en färdig militär utfallspport för ett angrepp på Sovjetunionen och att Albanien inte intog en sådan plats i deras planer. I verkligheten är de små folkens rättigheter och intressen skiljemynt i imperialisternas händer.

De engelska ledande imperialisternas ledande tidning ”Times” har liksom också franska imperialisternas ledande tidning ”Le Temps”, för att nu inte tala om andra engelska och franska borgerliga tidningar, under de senaste månaderna öppet uppmanat till intervention mot Sovjetunionen utan att fästa det minsta vid, att det mellan England och Frankrike å ena sidan och Sovjetunionen å andra sidan existerar så kallade normala diplomatiska förbindelser. I samma tonarter som dessa ledande borgerliga tidningar, ja, till och med ännu fräckare, uppträder folk ur den drängstuga, som nu inrättats i varje ”ordentlig” borgerlig stat för ”socialister” av typen Attlee i England och typen Blum i Frankrike, vilka så häftigt ivrar för att underblåsa och ytterligare utvidga kriget. I de engelsk-franska tidningarnas och dessa deras ”socialistiska” underhuggares uppträdanden höres rösten av samma grymma imperialism, som är så hatfylld mot den socialistiska staten och som vi känner igen från de första dagarna av Sovjetunionens tillvaro. Redan den 17 april 1919 skrev den engelska ”Times”:

”Om vi ser på kartan, finner vi, att den bästa infallspporten till Petrograd är Baltikum och att den kortaste och lättaste vägen dit går genom Finland, vars gräns befinner sig på endast knappa 30 mils avstånd från Rysslands huvudstad. Finland är nyckeln till Petrograd och Petrograd är nyckeln till Moskva.”

Om det hade behövts några bevis för att de engelska och franska imperialisterna hittills inte uppgivit sina vanvettiga planer av detta slag, så är varje oklarhet på denna punkt avlägsnad efter de senaste händelserna i Finland. Dessa planer har ånyo krossats, ej på grund av bristande iver av de sovjetfientliga krafterna i England och Frankrike och inte heller helt enkelt därför att de ledande kretsarna i Finland, såväl som också i Sverige och Norge, i sista stund ådagalade ett visst mått av sunt förnuft. Dessa planer krossades tack vare Röda arméns

glänsande framgångar, framförallt på Karelska näset (*applåder*). Men vi får inte glömma att de senaste händelserna ånyo påminde oss alla om det nödvändiga av att i fortsättningen oupphörligt stärka Röda arméns kraft och vårt lands hela försvarskraft. (*Kraftiga och långvariga applåder.*)

I början av februari ställde finnarna praktiskt frågan om krigets avslutande i Finland. Genom svenska regeringen erfor vi, att finländska regeringen önskade erhålla kännedom om våra villkor, för att kriget skulle kunna bringas till slut.

Innan denna fråga avgjordes, vände vi oss till Finlands Folkregering för att höra dess mening i denna fråga. Folkregeringen uttalade sig för, att man borde tillmötesgå förslaget om krigets avslutande i syfte att få slut på blodbadet och underlätta det finländska folkets läge. Då ställde vi våra villkor, vilka snart blev antagna av finländska regeringen. Jag bör tillägga, att den engelska regeringen å sin sida en vecka efter det förhandlingarna med finnarna börjat också uttryckte en önskan att utröna möjligheterna av en medling i det föregivna syftet att få slut på kriget i Finland (*skratt*), men när vårt befullmäktigade sändebud i England, kamrat Maiskij, informerade London om våra villkor i detta hänseende, vilka sedan i sin helhet antogs av Finland, så ville den engelska regeringen inte medverka till att få slut på kriget och återupprätta fred mellan Sovjetunionen och Finland. Icke desto mindre kom det snart till en överenskommelse mellan Sovjetunionen och Finland. Resultaten av överenskommelsen om de militära operationernas inställande och fredens upprättande är fastställda i fredsfördraget, som undertecknades den 12 mars. I detta sammanhang uppstod frågan om Folkregeringens självupplösning, vilket den ävenledes verkställde.

Ni känner de betingelser, som fastställts i fredsfördraget. Enligt detta fördrag har Finlands södra och delvis dess östra gräns förändrats. Hela Karelska näset, tillsammans med Viborg och Viborgska viken, hela den västra och norra stranden av Ladoga-sjön tillsammans med Keksholm och Sordavala har övergått till Sovjetunionen. I Kandalaksja-området, där Finlands gräns gick särskilt nära Murmansk-banan, har gränsen flyttats längre bort. Till Sovjetunionen har övergått de små delar av Sredny- och Fiskarhalvön i norr, som tillhörde Finland, och den bekanta ögruppen i Finska viken tillsammans med ön Hogland. Dessutom har för en tid av 30 år i form av arrende mot en årlig arrendesumma av 8 miljoner finska mark till Sovjetunionen övergått halvön Hangö med angränsande öar, där det kommer att anläggas en militär flottbas för vårt skydd mot intrång i Finska viken. Fördraget underlättar dessutom möjligheterna till varutransitering för Sverge, Norge och Sovjetunionen. Samtidigt förutser fredsfördraget ömsesidig avhållsamhet från alla slags angrepp mot varandra eller deltagande i mot endera parten fientliga koalitioner.

I den engelsk-franska pressen har gjorts försök att framställa avtalet mellan Finland och Sovjetunionen och i synnerhet Karelska näsets övergång till Sovjetunionen som ett "förintande" av Finlands oavhängighet. Det är naturligtvis absurt och dumt prat! Finland omfattar alltjämt ett territorium, som är nära fyra gånger så stort som Ungern och mer än åtta gånger så stort som Schweiz. Om ingen tvivlar på att Ungern och Schweiz utgör oavhängiga stater, hur kan man då tvivla på att Finland är oavhängigt och suveränt?

I samma engelsk-franska press har man skrivit att Sovjetunionen skulle vilja förvandla Finland till en uteslutande baltisk stat. Givetvis är också det dumt prat. Det räcker att hänvisa till att Sovjetunionen, som under kriget besatt Petsamo-området vid Norra Ishavet, godvilligt återlämnade detta område till Finland, emedan vi ansåg det nödvändigt, att ge Finland en oceanhamn, som inte fryser till. Av detta framgår, att vi inte anser Finland vara ett endast baltiskt utan också ett nordiskt land.

Sanningen döljer sig inte i dessa påhitt av engelskfranska tidningar, som tar in varje förfälskning i den sovjetfientliga propagandan. Sanningen ligger i stället just däri att

Sovjetunionen, som krossat den finska armén och hade full möjlighet att besätta hela Finland, inte gjorde detta och inte krävde någon som helst kontribution till ersättning för sina krigsutgifter, som varje annan makt skulle ha gjort, utan begränsade sina önskemål till ett minimum och därmed visat storsinnet gentemot Finland.

Vari ligger fredsfördragets grundtanke? Däri att det vederbörligen tryggar Leningrads såväl som Murmansk och Murmansk-banans säkerhet. Denna gång kunde vi inte begränsa oss till endast de önskemål, som vi framställde i höstas och vilkas antagande av Finland skulle ha betytt krigets undvikande. Sedan våra kämpars blod utan vårt förvållande flutit och vi blivit övertygade om hur långt fientligheterna mot Sovjetunionen i den finländska regeringens politik hade nått, var vi nödsakade att ställa frågan om Leningrads säkerhet på en fastare grundval och dessutom ställa frågan om säkerheten för Murmanskbanan och Murmansk, som är den enda oceanhamn vi har i väster som inte fryser till och därför har en utomordentligt stor betydelse för vår utrikeshandel och överhuvudtaget för Sovjetunionens förbindelser med andra länder. Några andra mål är tryggheten av säkerheten för Leningrad, Murmansk och Murmansk-banan har vi inte ställt i fredsfördraget. Men i stället ansåg vi det nödvändigt att lösa denna uppgift på ett fast och varaktigt sätt. Fredsfördraget utgår från principerkännandet av Finlands statliga oavhängighet, från erkännandet av dess självständiga utrikes- och inrikespolitik och samtidigt därmed från nödvändigheten att trygga säkerheten för Leningrad och Sovjetunionens nordvästra gränser.

Sålunda har det av oss ställda målet uppnåtts och vi kan uttrycka vår fullständiga tillfredsställelse över avtalet med Finland. (*Applåder.*)

Från och med nu kommer de politiska och ekonomiska förbindelserna med Finland att helt och fullt återupprättas.. Regeringen uttalar sin övertygelse, att det mellan Sovjetunionen och Finland kommer att utvecklas normala grannskapsförhållanden.

Man måste emellertid varna mot försök, att kränka det just ingångna fredsfördraget, som redan göres av en hel del kretsar i Finland såväl som också i Sverge och Norge under förövändningen att upprätta en militär försvarsallians mellan dessa länder. I belysning av ett tal, som nyligen hållits av presidenten i norska stortinget, hr Hambro, vilken med åberopande av historiska exempel manade Finland ”till återerövring av landets gränser” och förklarade att en sådan fred, som slutits mellan Finland och Sovjetunionen ”inte kan existera länge”, i belysning av detta och liknande uppträdanden är det inte svårt att förstå, att försöken att bilda ett så kallat ”försvarsförbund” mellan Finland, Sverge och Norge är riktade mot Sovjetunionen och brådstörtat underblåsts av den militära revanschens ideologi. Bildandet av en sådan krigsallians med deltagande av Finland skulle inte endast stå i strid med fredsfördragets tredje artikel, som gör det uteslutet för de fördragsslutande parterna att delta i mot den andra parten fientliga koalitioner (förbund), utan skulle även stå i strid mot hela fredsfördraget, som varaktigt fastställer gränsen mellan Sovjetunionen och Finland. Troheten mot detta fördrag är inte förenligt med att Finland deltar i något slags allians för militär revansch mot Sovjetunionen. Sverges och Norges deltagande i en sådan allians skulle i sin tur betyda att dessa länder toge avstånd från sin hittillsvarande neutralitetspolitik och övergick till en ny utrikespolitik, av vilken Sovjetunionen inte skulle kunna underlåta att dra sina vederbörliga slutsatser.

I sin tur anser regeringen, att Sovjetunionen inte har några tvistefrågor med Sverge och Norge och att förhållandena mellan Sovjetunionen och Sverge såväl som mellan Sovjetunionen och Norge måste utvecklas på vänskaplig grundval. De i sovjetfientliga syften utspridda ryktena, om att Sovjetunionen skulle kräva hamnar på, Skandinavien västkust eller skulle göra anspråk på Narvik o. s. v., är så absurt att dementier inte är erforderliga. Bemödanden av sådana herrar ”socialister” som Höglund i Sverge och Tranmæl i Norge att skada dessa

länders förhållanden till Sovjetunionen måste stämpas som dåd av arbetarklassens värsta fiender, köpta av utländska kapitalister och förrådande sitt folks intressen.

Avslutandet av fredsfördraget med Finland fullbordar genomförandet av den uppgift, som ställdes i fjol, nämligen att trygga Sovjetunionens säkerhet från Östersjön. Detta fördrag utgör en nödvändig komplettering till de tre ömsesidiga biståndsavtal, som avslutats med Estland, Lettland och Litauen. Av erfarenheten under det halvår, som gått sedan dessa biståndsavtal kom till stånd kan man göra avgjort positiva slutsatser av avtalen med de baltiska länderna. Det måste erkännas att Sovjetunionens avtal med Estland, Lettland och Litauen bidragit till att stärka såväl Sovjetunionens som också Estlands, Lettlands och Litauens internationella ställning. Tvärtemot de skräckmålningar, som de mot Sovjetunionen fientliga imperialistiska kretsarna sökt sprida, har Estlands, Lettlands och Litauens statliga oavhängighet och politiska självständighet inte på något sätt lidit intrång och dessa länders ekonomiska relationer med Sovjetunionen har börjat märkbart utvidgas. Verkställandet av avtalen med Estland, Lettland och Litauen försiggår tillfredsställande och skapar förutsättningar för en fortsatt förbättring av relationerna mellan Sovjetunionen och dessa stater.

Under den senaste tiden har det i den utländska pressen ägnats utomordentligt stor uppmärksamhet åt frågan om Sovjetunionens förbindelser med sina grannar vid sydgränsen, särskilt vid Transkaukasien men också med Rumänien. Behöver det påvisas att regeringen inte ser några som helst grunder för en försämring av relationerna med våra grannar i söder. Visserligen försiggår nu i Syrien liksom överhuvudtaget i nära Östern ett mycket misstänkt larm med bildande av engelsk-franska, huvudsakligen koloniala arméer med general Weygand i spetsen. Vi måste vara vaksamma gentemot försöken att utnyttja dessa koloniala och icke-koloniala trupper för syften, som är fientliga mot Sovjetunionen. Varje sådant försök skulle i vårt land framkalla svarsåtgärder mot angrifarna, varvid faran av en sådan lek med elden måste vara fullkomligt klar för de mot Sovjetunionen fientliga makterna och för de av våra grannar, som kommer att visa sig som verktyg åt denna gentemot Sovjetunionen aggressiva politik. (Applåder.) Vad det beträffar våra relationer med Turkiet och Iran så bestämmas dessa av de icke-angreppsavtal, som existerar mellan oss och Sovjetunionens oböjliga strävan att uppfylla därav härledda ömsesidiga förpliktelser. Våra relationer med Iran på det ekonomiska området regleras av det nyligen avslutade handelsavtalet mellan Sovjetunionen och Iran.

Beträffande de sydliga grannstater, som jag talat om, har vi ingen icke-angreppspakt med Rumänien. Detta beror på att det existerar en olöst tvistefråga, nämligen frågan om Bessarabien, vars annekton från Rumäniens sida Sovjetunionen aldrig erkänt, även om den aldrig ställt frågan om Bessarabiens återfående på militär väg. Därför finns det ingen grund för någon som helst försämring av relationerna mellan Sovjetunionen och Rumänien. Visserligen har vi under en lång tid icke haft något befullmäktigat sändebud i Rumänien utan detta ombuds befogenheter har skötts av en chargé d'affaires. Men detta beror på speciella omständigheter av nyare datum. Skall man beröra denna fråga, så måste man erinra om de rumänska myndigheternas mindre vackra roll 1938 gentemot den som då var Sovjetunionens befullmäktigade ombud i Rumänien — Butenko. Som bekant försvann denne då på något mystiskt sätt inte endast från legationen utan också från Rumänien och sovjetregeringen har heller inte lyckats att fastställa några tillförlitliga fakta om detta försvinnande, varvid man vill förmå oss att tro att inga rumänska myndigheter haft något att göra med denna skandalösa och kriminella sak. Man behöver inte säga att sådana saker icke bör få inträffa i en civiliserad stat eller i ett överhuvudtaget något så när välordnat land. Efter detta förstår man det uppkomna dröjsmålet med att utnämna ett befullmäktigat sändebud i Rumänien. Man får emellertid tro, att Rumänien skall inse att sådana händelser icke kan tolereras.

Våra relationer med Japan är inte utan vissa svårigheter, men vi har likväl avgjort en del frågor. Detta visar det den 31 december i fjol avslutade avtalet mellan Sovjetunionen och

Japan om fisket under detta år och också Japans samtycke att utbetala den sista, länge innehållna amorteringen för den östkinesiska banan. Man kan emellertid inte uttrycka någon större tillfredsställelse över våra relationer med Japan. Så har hittills den viktiga frågan om fastställandet av gränserna på en del av de områden, där krigskonflikten i följd ägde rum, ännu inte fösts trots långvariga förhandlingar mellan delegater från Sovjetunionen och Mongoliet å ena sidan samt Japan och Mandsjuriet å andra sidan. De japanska myndigheterna fortsätter att lägga hinder i vägen för en normal användning av den sista betalningen, som Japan gjort för östkinesiska järnvägen. Fullständigt onormalt är vid många tillfällen de japanska myndigheternas förhållande till sovjetorganens medarbetare i Japan och Mandsjuriet. I Japan måste man äntligen förstå att Sovjetunionen i intet fall kommer att tillåta kränkningar av sina intressen. (*Långvariga applåder.*) Endast under förutsättning av en sådan uppfattning av relationerna mellan Sovjetunionen och Japan kan de utvecklas tillfredsställande.

I samband med Japan skall jag säga ett par ord om en så att säga, mindre allvarlig fråga. (*Munterhet i salen.*) I dagarna ställde en medlem av japanska parlamentet följande fråga till sin regering: "Vore det inte skäl i att överlägga om hur man på ett grundligt sätt skulle kunna få slut på konflikterna mellan Sovjetunionen och Japan, till exempel genom att köpa Stilla-havs-området och andra territorier?" (*Skratt.*) Den japanske deputerade, som ställde denna fråga och som är intresserad av att köpa sovjetterritorier, vilka inte är till salu (*skratt*), är åtminstone en lustig individ (*skratt, applåder*). Men med sina dumma frågor tycker jag inte att han höjer sitt parlaments auktoritet. (*Skratt.*) Men om man i det japanska parlamentet har så stor böjelse för affärer, varför har man då inte syssla med att sälja södra Sachalin? (*Skratt, långvariga applåder.*) Jag tvivlar inte på att man skulle finna köpare i Sovjetunionen. (*Skratt, applåder.*)

Vad det beträffar våra förbindelser med Amerikas Förenta Stater, så har de inte förbättrats under senaste tiden och kanhända inte heller försämrats, om man inte räknar med det så kallade "moraliska embargot" mot Sovjetunionen, som saknar varje mening särskilt efter fredsslutet mellan Sovjetunionen och Finland. Vår import från USA har ökat i jämförelse med förra året. Den skulle kunna ökas ännu mera, om de amerikanska myndigheterna inte lade hinder i vägen.

Sådant är i sin helhet det internationella läget i samband med händelserna under de senaste fem månaderna.

Av det sagda framgår, vari vi ser de viktigaste huvuduppgifterna för vår utrikespolitik i det nuvarande internationella läget.

Kort sagt, våra utrikespolitiska uppgifter går ut på att trygga fred mellan folken och vårt lands säkerhet. Slutsatsen av detta är — neutral inställning och icke-deltagande i kriget mellan Europas stormakter.

Denna position är grundad på de av oss avslutade avtalen och den motsvarar helt och hållet Sovjetunionens intressen. Denna position utövar samtidigt ett återhållande inflytande på krigets utbredning i Europa och därför är den i alla folks intresse, vilka strävar till fred och redan lider under de stora bördor som orsakats av kriget.

Om vi summerar den senaste periodens händelser så ser vi, att vi ifråga om tryggandet av vårt lands säkerhet under denna tid gjort icke föraktliga framgångar. Det är detta, som gör våra fiender ursinniga. Men vi kommer att i förlitan på vår sak och våra krafter med all konsekvens oböjligt fortsätta vår nuvarande utrikespolitik.

(*Stormande, långvariga applåder av hela församlingen. De deputerade står upp.*)

5. Invasionen av Norge och Danmark

Ny Dag 9 april 1940

[1:a sid]

Norge och Danmark ockuperas av Tyskland

Englands provokatoriska minering besvarades med snabb operation

Alla större städer besatta i dag. Sverge måste hållas utanför kriget!

Englands provokatoriska minering av det neutrala Norges kustfarvatten ledde som man kunde vänta till snabba tyska motåtgärder, vilka redan medför att Norges och Danmarks viktigaste strategiska positioner ockuperas av tyskarna, för Norges vidkommande efter strid. Tyska regeringen har kungjort, att den tänker övertaga det militära skyddet för Norge och Danmark. Danska regeringen har under protest ställt sig under detta beskydd. Köpenhamn, Bergen, Stavanger, Trondheim och Narvik är redan i tyska händer. Olofjorden är blockerad av en tysk flotta och tyska minfält från Skagen till norska kusten spärrar sjöfarten åt väster, varför även Sverge är inneslutet.

Om antalet offer för dessa militära operationer är ännu intet bekant, men tydligen är de icke stora. Något större motstånd har icke kunnat resas och England var tydligen inte berett på dessa snabba åtgärder. Sänkningen av ett par transportfartyg har lett till en del tyska förluster.

För Sverges vidkommande måste hela folket samlas kring uppgiften att hålla landet utanför krigets offer och förödelse. Detta bör kunna ernås, om regeringen snabbt vidtar de åtgärder som i det nya läget är nödvändiga för att säkra freden, om den håller efter krigsaktivisterna och återställer demokratin i Sverge.

Den demobilisering som förutsågs efter Moskvafreden torde utebli och vidgade säkerhetsåtgärder torde vara att vänta.

[Ledare, sid 2]

Krig vid Nordens kuster.

Vi förebådade i går, att Englands provokatoriska kränkning av Norges neutralitet måste framkalla ett tyskt svar av mycket stor räckvidd. Svaret kom med större snabbhet än många kunde ana. Stora delar av Norge och Danmark har militärt ockuperats av tyskarna. Min spärrar har utlagts mellan Skagen och norska kusten, varigenom Sverge avstängts från världshaven. Norge och Danmark har blivit skådeplatser för kriget mellan västmakterna och Tyskland.

Det är de ”små staternas beskyddare” England och Frankrike som med sin flagranta kränkning av Norges suveränitet framkallat detta läge för Nordens länder. Nu borde svenska folket förstå, vilket farligt och brottsligt spel, som bedrevs under finska kriget. Västmakterna, som sedan krigets början arbetat för att skapa en nordfront mot Tyskland, rådde Tanner och Erkko till fullständig oresonlighet mot de sovjetryska säkerhetskraven. De som lyssnade till England drog därmed krigets förbannelse över sitt eget land. De svenska krigsaktivisterna arbetade tjänstvilligt efter de engelska direktiven och meningen var att Sverge och Norge skulle stå närmast i tur. England och Frankrike klädde sig i vita skrudar från Genève och framställde sig som de små nationernas beskyddare. Hade Sverges och Norges regeringar gått i snaran, så hade vi redan för några veckor sedan varit invecklade i krig med Sovjetunionen och Tyskland, varvid England och Frankrike skulle använda Norden som krigsskådeplats. Västmakterna måste visa sitt rätta ansikte: den nakna och brutala imperialismen. Nu bekräftas vad vi alltid har sagt: att bägge parterna i detta krig, västmakterna och Tyskland, företräder imperialistiska rövarentressen. Mineringen av Norges territorialvatten var en provokation. Den tyska

imperialismen hade under tiden hunnit förbereda sig till en snabb replik. Krigsfartyg och transportfartyg låg beredda att i snabbaste temp besätta de viktigaste strategiska punkterna i Norge och Danmark.

Norges och Danmarks viktigaste städer är redan i främmande händer. Befolkningen evakueras säkert och med största skyndsamhet då man när som helst kan vänta engelska angrepp mot tyskarnas nya positioner i Norden.

Hela svenska folket samlas i dag i den stora frågan: Vad skall Sverige göra? Vi ger samma svar som vi givit hela tiden sedan krigets början i september: Svenska folkets krafter måste förenas kring uppgiften att hålla landet utanför krigets fasor och förbannelse. Det blir ingen lätt uppgift. Västmakterna kommer att göra alltför att driva Nordens stater i krig mot Tyskland. Tyskarna har stort intresse av att Sverige arbetar och levererar produkter, men det kan tänkas att de i fortsättningen söker besätta stödjepunkter även på de svenska kusterna. Men om svenska folket bevarar lugnet och besinningen och orubbligt hävdar sin vilja att stå utanför det imperialistiska kriget, finns det ännu en möjlighet att förhindra att Sverige blir krigsskådeplats.

I det nya läget är det ett brännande svenskt intresse att skapa ärliga och vänskapliga förbindelser med den socialistiska fredsmakten i öster, med Sovjetunionen, vilken kan bli ett kraftigt ryggstöd i kampen för Sveriges fred och oavhängighet och för tryggandet av Sveriges folkförsörjning under kriget.

Den stora svenska folkmajoriteten kommer att stödja varje åtgärd av regeringen som företages i avsikt att hålla Sverige utanför kriget och att begränsa omfattningen av den fruktansvärda krigsbrand som börjat rasa vid Norden kuster. De avgörande förutsättningarna för en sådan politik är att krigsaktivisterna hålls nere med hård hand och att demokratin återställs i Sverige, så att alla fredens krafter kan arbeta fritt.

G.J. (=Gustav Johansson)

Ny Dag 12 april 1940

[inne i tidningen]

Isvestija avslöjar västmakternas spel med 'Finlandshjälpen'

Småstaternas kamp mot den kollektiva säkerheten var självmordspolitik

En saklig redogörelse för det nya läget och operationernas militära betydelse.

Från vår korrespondent

Moskva, fredag

I en ledande artikel om de senaste händelserna i Skandinavien vars första del är en skildring av själva händelseförloppet och en militärvärdering av operationernas hittillsvarande resultat, skriver Isvestija:

Efter engelsmännens och fransmännens framträngande i de skandinaviska farvattnen för att undergräva Tysklands militära positioner och efter Tysklands motåtgärder stod Danmark och Norge inför nödvändigheten att på ett eller annat sätt komma på Tysklands sida.

Danmark jämte sunden mellan detta land och Sverge såväl som de viktigaste norska hamnstäderna besattes av tyska trupper. Händelserna har ännu inte nått sitt logiska slut – därtill kräves tid – men man kan redan nu dra några obestridliga slutledningar ur det nya läge som uppstått i Europa. Framför allt måste man komma till den slutledningen att Tysklands aktion i detta fall var framtvingad. Utan tvivel framkallades tyskarnas inmarsch i Danmark och Norge genom Englands förutgående aktioner, vilka bestod i ett neutralitetsbrott, således också i brott mot de skandinaviska ländernas suveränitet, genom utläggning av minor i Norges neutrala farvatten och förbud mot utförsel av malm jämte jordbruksprodukter från de skandinaviska länderna till Tyskland, i en politik som överför kriget till de skandinaviska länderna. Således en politik med infall i de tyska truppernas uppland.

England och Frankrike ville undergräva tyskarnas militära positioner och väsentligt förbättra sina egna. Tyskland, som inte önskande komma i ett sämre läge tvingades vidtaga erforderliga motåtgärder. Utan tvivel har Tyskland genom att befästa sina ställningar i Danmark och Norge väsentligt förbättrat sina militärstrategiska och ekonomiska positioner samt i lika stor utsträckning undergrävt Englands och Frankrikes positioner i det krig som pågår. Övergången av Narvik, Trondheim, Bergen och Jylland samt vattnen mellan Danmark och Sverge i Tysklands händer har på ett avgörande sätt ändrat situationen i Nordsjön.

De tyska stridskrafterna befinner sig i omedelbar närhet av den engelska flottans stöddepunkter och de engelska industriområdena. Tysklands luftstridskrafter erhöll nya och oväntade möjligheter. Det är nu slut på den engelska flottans lugna uppehåll i vattnen kring norra Skottland. Tyskland säkrade sina trupper på kontinenten mot anfall i ryggen från engelsmännen och fransmännens sida. Tyskarnas ekonomiska läge har också väsentligt förbättrats på Englands bekostnad.

Hittills exporteras malm, livsmedel och trä från de skandinaviska länderna även till England. Nu kommer dessa varor att exporteras till Tyskland, för att inte tala om att Sverge nu har dragits in i Tysklands sfär emedan dess utfartsväg till Nordsjön och Atlanten nu befinner sig i tyskarnas händer och Sverge inte kan undgå att ta Tysklands intressen med i beräkningen.

Man säger att Tyskland genom sina aktioner i de skandinaviska farvattnen brutit mot den internationella folkrättens principer, att det förvandlade ickeangreppspakten med Danmark till en värdelös papperslapp m m. Att nu läsa billiga mässor om de orättfärdiga i de tyska aktionerna i Skandinavien sedan England och Frankrike till Tysklands nackdel brutit de

skandinaviska ländernas neutralitet och därigenom framkallat tyskarnas motåtgärder, betyder bara att man gör sig löjlig. Kriget har sin egen logik som är starkare än all annan logik.

Om en krigförande part vidtar åtgärder för att strypa motståndaren, så kan den senare inte lägga händerna i skötet, så fram den inte vill begå självmord. Till frågan om "absolut neutralitet" för de små länder, som befinner sig i närheten av de krigförande stormakters aktionsvägar erfordras vissa slutledningar. Den "absoluta neutraliteten" är som erfarenheten visar blott en fantasi så fram det inte finns någon reell kraft som förmår upprätthålla denna neutralitet. Men just denna kraft fattas för de små länderna. Det vore oförnuftigt att tro, att detta tillstånd, i vilket stormakternas för ett krig på liv och död mot varandra medan de små ländernas under neutralitetens flagga kan berika sig på detta krig skall kunna vara i det oändliga.

Man måste erkänna att kriget har minskat de neutrala ländernas möjligheter att hålla sig utanför och förbli oberoende, till ett minimum. Därför kan den politik som vissa små länder fört och som bidrog till att främja utbredningen av kriget inte betecknas som något annat än självmordets politik. Intressant är också den slutledning till vilken händelsernas utveckling i Skandinavien beträffande Englands och Frankrikes "hjälp" åt Finland måste leda. Nu står det klart vad det var för en "hjälp" och för vilket ändamål den var bestämd.

Chamberlain förklarade, att han hade en "expeditionskår" mot Sovjetunionen i beredskap som hjälp åt Finland. Daladier försäkrade å sin sida, att han likaledes hade sin "kår" i beredskap till hjälp åt Finland mot Sovjetunionen. För dessa gentlemän fattades bara en sak: rätt att få transportera sina "kåror" genom Sverge och Norge. Det är intet tvivel underkastat, att dessa beryktade "kåror" inte skulle nått fram till målet förrän om två tre månader, så fram de verkligen haft till uppgift att hjälp Finland, vilket man har berättigade skäl att betvivla. De skulle således nått Finland vid en tidpunkt, då vitfinnarna slutgiltigt skulle varit krossade av Röda arméns trupper. Västmakternas "kåror" hade således måst bli sittande i Norge och Sverge.

För vilket ändamål? För att besätta några strategiskt viktiga punkter i Norge och Sverge därmed draga in dessa länder i kriget för att skapa en ny front mot Tyskland. Under skenet av kamp mot bolsjevikerna och under parollen om kamp mot Sovjetunionen samt "försvaret" av Finland ville engelsmän och fransmän således sätta sig fast i Skandinavien för att utvidga kriget mot Tyskland.

Avslutandet av det rysk-finska fredsfördraget slog sönder dessa planer samt tvingade England och Frankrike att kasta masken om "Finlands försvar" och kamp mot bolsjevismen. När de inte mer förfogade över denna bekväma mask var de nödgade att öppet ställa frågan om framträngande av engelska och franska beväpnade krafter och inställandet av den skandinaviska exporten till Tyskland. Det blev således frågan om att dra Skandinavien in i kriget.

Det var inte längre tal om "hjälp" till Finland, ty denna "hjälp" användes blott såsom mask så länge det var möjligt att dölja sig bakom densamma. Nu gällde det att utan den mask som Sovjetunionen ryckt bort ställa frågan om en utvidgning av kriget mot Tyskland. Detta faktum är nu obestridligt.

Ny Dag 24 april 1940

[1:a sidan]

[Detta är det mest citerade och kommenterade av Sven Landins Norge-reportage¹]

Stark aktivitet inom arbetarrörelsen i Oslo

Även socialdemokraternas centralorgan utkommer

Arbetarklassens enhet starkaste värdet för Norges oavhängighet.

Lugn råder i Oslo och livet flyter överraskande normalt i beaktande av den tyska ockupationen. Det är Ny Dags till norska huvudstaden utsände korrespondent, Sven Landin, som i går återvände till Stockholm och i nedanstående intervju uttalar sig om situationen i de av tyskarna besatta sydnorska områdena. På grund av post-, telefon- och telegrafspärren var det omöjligt att få ut några färskna nyheter från Oslo. Kamrat Landin har emellertid samlat ett rikhaltigt stoff och detta kommer nu att offentliggöras i Ny Dag de närmaste dagarna i form av en serie artiklar.

– Som sagt, i Oslo härskade absolut lugn. Staden har inte bombarderats eller på annat sätt utsatts för skadegörelse. Förvånande nog var att lugnet inte vara var ett lugn på ytan; befolkningen tycktes hysa fasta förhoppningar om att staden och dess 200,000 invånare dock skulle förskonas från krigets fasor. Praktiskt taget alla evakuerade har återvänt, affärerna hållas öppna, spårvagnarna går som vanligt och i förra veckan öppnades samtliga skolor på nytt. Teatrar, biografier och danslokaler har också slagit upp sina portar, i varje fall i den utsträckning inte luftskyddsbestämmelserna lägger hinder i vägen. Ingen livsmedelsbrist gör sig gällande – i vart fall inte ännu – men ransoneringen på kaffe och socker har skärpts, varjämte viss ransonering på bröd införts. De enda spår kriget sätter efter sig är mörkläggningen om kvällarna och de tyska soldaterna som det vimlar av i alla delar av staden. Tyskarna har emellertid inte ockuperat Oslo på det sätt man kanske föreställer sig. För ordningen och säkerheten svarar hittills uteslutande stadens poliskår. En rätt egendomlig situation har här uppstått. Den ordinarie poliskåren, 800 man, bestod ju till största delen av befäl och underbefäl i norska armén och ligger uppe i skogarna och slåss mot tyskarna. Det var därför nödvändigt att inkalla reservpolisen, 1,500 man, vars övervägande flertal utgöres av arbetare; socialdemokrater, kommunister och fackföreningsfolk.

Inga hinder hittills för arbetarnas organisationsverksamhet

– Hur har händelserna återverkat på arbetarrörelsen och dess verksamhet?

– Dessbättre har det inte gått så som det här hemma skrivits i de socialdemokratiska och borgerliga tidningarna. Tyskarna har hittills inte företagit sig någonting mot arbetarnas politiska och fackliga organisationer. Arbetartidningarna, såväl det socialdemokratiska huvudorganet Arbeiderbladet som den kommunistiska tidningen Arbeideren utkommer dagligen. Arbeiderbladet utkom ej de tre första dagarna, men nu kommer den sedan en ny redaktion ersatt den som flydde. Tidningarna är icke underkastade censur, men har erhållit en uppmaning att skriva under hänsynstagande till det uppkomna läget. En livlig facklig verksamhet råder i Oslo, det sades att flera fackföreningar haft hundraprocentigt besökta möten. Murarfackföreningens möte i förra veckan var, enligt det socialdemokratiska Arbeiderbladets referent, det bäst besökta mötet på 57 år. De fackliga ledningarna inriktar sig nu på att få fabriken i gång, tillse att löner och dyrtidstillägg utbetalas som vanligt och i

¹ Se t ex Per Meurlings [Kommunismen i Sverige](#) (sid 41-43) och Ture Nermans [Kommunisterna. Från Komintern till Kominform](#) (sid 78)

övrigt vara myndigheterna behjälpliga med lösandet av försörjningsfrågan och liknande problem.

– Hur var det med svenska Social-Demokratens uppgift att tyskarna hade besatt Folkets Hus och där konfiskerat vapen och uniformer?

– Det var lögn från början till slut. Inga tyskar har satt sin fot i Folkets Hus med undantag av en officer som kom upp på expeditionen och ville ha ett exemplar av typografernas avtal. För övrigt fanns det vare sig vapen eller uniformer i arbetarborgen.

– Det som låg arbetarna närmast om hjärtat var givetvis arbetstillgången, lönerna och livsmedelsförsörjningen i fortsättningen. Stark tillit tycktes vara förhanden både till de nya LO-ledningen och det nyutnämnda administrationsrådet. Sympatierna för England har varit stora, men är i starkt avtagande. Alla är motståndare till den tyska ockupationen, men något hat mot de tyska soldaterna förefinnes inte. Man ser ofta tyska soldater och norska arbetare i gat hörnen eller på ölstugorna inbegripna i kamratliga meningsutbyten. Arbetarna är däremot till ytterlighet förbittrade på sina flyktade ledare. Det gäller inte så mycket ministrarna som LO- och fackförbundspamparna. Flera av dem flydde hals över huvud, medförande bland annat kassorna. Detta har skapat stora svårigheter i flera förbund, då bankernas utbetalningar starkt begränsats. Det sannolika är att de som på detta sätt lämnade arbetarrörelsen i sticket – och gav Quislingklicken fritt spelrum – aldrig mer får återvända till sin poster. I ett fackförbund återvände sekreteraren efter någon vecka och skulle – sedan han förvissat sig om att ingen tysk stod beredd att skära halsen av honom – återuppta sitt arbete. Arbetarna ingrep dock och sörjde för att han avsattes från sin post och ersattes med en mera pålitlig kraft.

Det mest glädjande är att arbetarna, under trycket av de senaste händelserna, kommit till ökad insikt om enighetens betydelse. Den under finska kriget från reformistiskt håll skapade klyftan mellan kommunistiska och socialdemokratiska arbetare har med en gång utjämnats och ett kamratligt och fruktbarande samarbete etablerats på arbetsplatserna och i fackföreningarna. Stark tillförsikt och optimism råder bland arbetarna, särskilt sedan Quislingregeringen kom bort. Att den blev så kortlivad som den blev var främst ett resultat av att arbetarrörelsen kom i gång och kunde göra sig gällande. Det hade kanske gått annorlunda om arbetarna följt Tranmaels råd att man skulle låta allt organisationsarbete ligga nere!

– Och vårt parti?

– I de kommunistiska parti- och ungdomsorganisationerna råder en aktivitet som aldrig förr. De ledande kamraterna förblev hela tiden på sin post och detta har stärkt partiets ställning bland arbetarna i hög grad. Kommunisterna gick i spetsen när det gällde att få slut på de första dagarnas förvirring och få arbetarrörelsen på benen igen. Partiets politik, som kan uttryckas i parollerna Fred åt Norge, Sätt igång fabrikerna, Bevara den sociala standarden och arbetarnas demokratiska fri- och rättigheter, Iakttag lugn och disciplin – har ett mycket starkt gehör. Arbeiderens upplaga stiger och medlemsmötena är hundraprocentigt besökta. I tidningen och på annat sätt klargör partiet för massorna att den engelska imperialismen bär det huvudsakliga ansvaret för det som skett, men att å andra sidan den tyska ockupationen är en grov kränkning av Norges integritet och därför måste fördömas. Arbeideren är för övrigt den enda tidning i Oslo som klart och tydligt sagt ifrån detta, och arbetarna håller den räkning härför. Partiet uppmanar till lugn och disciplin. Nygaardsvold har allierat sig med England. Norskt blod skall inte flyta för imperialistiska intressen och därför är vårt broderpartis mening att arbetarna gnom sammanhållning och politisk aktivitet skall skapa förutsättningar för att hävda landets självständighet.

6. Sovjetunionen och omvärlden efter Frankrikes fall

V. M. Molotov: Sovjetunionens utrikespolitik

Referat av ordföranden för Folkkommisariernas råd och folkkommisariern för utrikesärenden på Sovjetunionens Högsta råds VII sessions sammanträde 1 augusti 1940

Stockholm 1940 ARBETARKULTURS FÖRLAG [broschyr]

Kamrater deputerade!

Under de fyra månader som gått sedan Högsta rådets sjätte session har i Europa händelser av stor betydelse ägt rum. Till följd av de militära operationer som från Tysklands sida utvecklats först i Norge och Danmark, sedan i Belgien och Holland och slutligen på Frankrikes territorium, har kriget i Europa fått en stor omfattning. Den 10 juni anslöts sig Italien till Tyskland och förklarade krig mot England och Frankrike. Sålunda inträdde den fjärde av Europas stormakter i kriget.

Från och med våren i år började kriget utvecklas i snabbt tempo. Utan att dröja vid de händelser, som ägt rum i Norge, Danmark, Belgien och Holland, måste man särskilt notera Frankrikes snabba nederlag och kapitulation. På omkring halvannan månad har den tyska armén inte bara krossat Frankrikes motstånd utan också tvingat detta land att underteckna villkor för ett vapenstillestånd, enligt vilket största delen av Frankrikes territorium jämte Paris fortfarande förblir ockuperat av de tyska trupperna. Och ändå har Frankrike, ehuru det erhållit vapenstillestånd, ännu inte fått fred. Beträffande fredsvillkoren är överhuvudtaget ännu ingenting bekant. Av de två bundsförvanter, som Tyskland och Italien hade emot sig, återstod endast England, som beslöt att fortsätta kriget, stödjande sig på Förenta Staternas hjälp.

Här är det inte nödvändigt att dröja vid alla orsaker till Frankrikes nederlag, vilket land uppvisat en utomordentlig svaghet i kriget. Det är klart att det hela här inte endast är beroende av en dålig militär förberedelse – ehuru denna orsak är allmänt bekant. En icke ringa roll har här också den omständigheten spelat att de styrande kretsarna i Frankrike – till skillnad från Tyskland – förhållit sig lättsinnigt till frågan om Sovjetunionens roll och vikt i Europas angelägenheter. De händelser som ägt rum under de senaste månaderna har påtagligt visat någonting ändå mera. De har visat att de härskande kretsarna i Frankrike inte var förbundna med folket och att de inte bara underlät att stödja sig på detta, utan att de fruktade sitt folk, vilket åtnjuter det välförtjänta ryktet att vara ett frihetsälskande folk med lysande revolutionära traditioner. Här ligger en av de allvarligaste orsakerna till den svaghet, som Frankrike uppvisat.

Frankrikes folk står nu inför den svåra uppgiften att läka de sår, som kriget tillfogat, och likaså inför uppgiften att åstadkomma en pånyttfödelse, vilket dock inte är möjligt att åstadkomma med de gamla metoderna.

Tyskland har i kriget mot de allierade uppnått stora framgångar, men det har ännu inte löst sin huvuduppgift – att göra slut på kriget på sådana villkor, som vore önskvärda för Tyskland. Den 19 juli vände sig Tysklands rikskansler ånyo till England med en uppmaning att inleda fredsförhandlingar, men den engelska regeringen avvisade som bekant detta förslag. Den engelska regeringen tolkade förslaget som ett krav på kapitulation från Englands sida och svarade med en förklaring att den kommer att fortsätta kriget tills den vunnit seger. Den gick t. o. m. så långt som att avbryta de diplomatiska förbindelserna med sin bundsförvant från i går – Frankrike. Det betyder att Englands regering inte vill avstå från sina kolonier, som är belägna i alla världsdelar, och förklarar sig beredd att också i fortsättningen föra krig för

herraväldet över världen, ehuru denna kamp efter Frankrikes nederlag och sedan Italien inträtt i kriget på Tysklands sida blivit betydligt svårare för England.

Det första året av det europeiska kriget nalkas sitt slut, men något slut på detta krig kan ännu ej skönjas. Mera sannolikt är det att anta att vi för närvarande står inför en ny etapp, som innebär en skärpning av kriget mellan Tyskland och Italien å ena sidan och å andra sidan England, som stöddes av Amerikas Förenta Stater.

Alla dessa händelser har ej förändrat Sovjetunionens utrikespolitik. Trogen fredens och neutralitetens politik deltar Sovjetunionen ej i kriget. Vårt förhållande till Tyskland, i vilket en vändning inträdde för nära ett år sedan, upprätthålles fortfarande fullständigt i enlighet med villkoren i den sovjet-tyska överenskommelsen. Denna överenskommelse, vilken strängt följes av vår regering, avlägsnade möjligheten till friktioner i de sovjet-tyska förhållandena vid genomförandet av Sovjetunionens åtgärder vid dess västra gräns och garanterade därjämte Tyskland lugn och trygghet i öster. Händelsernas förlopp i Europa har inte försvagat styrkan i den sovjet-tyska icke-angreppspakten, utan har tvärtom understrukit betydelsen av dess existens och fortsatta utveckling. På senare tid har man i den utländska, och särskilt i den engelska och den engelskvänliga pressen inte sällan spekulerat i möjligheten av oenighet mellan Sovjetunionen och Tyskland och gjort försök att skrämja oss med perspektivet om Tysklands växande makt. Såväl från vår som från tysk sida har dessa försök mer än en gång avslöjats och tillbakavisats som lönlösa. Vi kan bara bekräfta att det enligt vår mening inte är tillfälliga synpunkter av konjunkturartad karaktär, som ligger till grund för det goda och vänskapliga grannförhållande som upprättats mellan Sovjetunionen och Tyskland, utan Sovjetunionens såväl som Tysklands fundamentala statliga intressen.

Det bör också noteras att våra förbindelser med Italien under den senaste perioden förbättrats. Meningsutbytet med Italien har visat att det på området för våra länders utrikespolitik finnes alla möjligheter att trygga en ömsesidig förståelse. Fullt grundade är också förväntningarna om ökade handelsförbindelser.

Vad de sovjet-engelska förbindelserna beträffar, så har på senare tid inga väsentliga förändringar inträffat. Det måste bekännas att efter alla fientliga handlingar mot Sovjetunionen från Englands sida, om vilka vi redan mer än en gång varit tvungna att tala i Högsta rådet, var det svårt att vänta sig en god utveckling av de sovjet-engelska förbindelserna, ehuru utnämningen av mr Cripps till ambassadör i Sovjetunionen möjligen ger uttryck åt en önskan från Englands sida att förbättra förbindelserna med Sovjetunionen.

Tillåt mig nu att övergå till de frågor i vår utrikespolitik, vilkas lyckliga lösning på senaste tid i betydande grad utvidgat vårt territorium och stärkt Sovjetunionens krafter. (*Stormande applåder.*) Det är inte nödvändigt att här ingående dröja vid det sätt, på vilket Bessarabiens och Norra Bukovinas anslutning till Sovjetunionen ägde rum. Vederbörande dokument publicerades i sin helhet den 28 juni. I den framställning, som jag gjorde till det rumänska sändebudet i Moskva, herr Davidescu, föreslogs att Rumänien skulle:

1. Återlämna Bessarabien till Sovjetunionen.
2. Överlämna till Sovjetunionen norra delen av Bukovina.

Som bekant gick Rumäniens regering med på vårt förslag och den konflikt, som under 22 år rått mellan Sovjetunionen och Rumänien, löstes på fredlig väg. (*Applåder.*) Befolkningen på Bessarabiens och Norra Bukovinas territorium, som huvudsakligen utgöres av ukrainare och moldauer, fick möjlighet att inträda i sovjetfolkens eniga familj och att börja ett nytt liv – ett liv för ett folk befriat från de rumäniska bojarernas, godsägarnas och kapitalisternas välde. (*Långvariga applåder.*) Vi vet nu med vilken stor glädje befolkningen i Bessarabien och Norra Bukovina trädde in i sovjetmedborgarnas led.

Genom Bessarabiens anslutning utökades Sovjetunionens territorium sålunda med en areal av 44,500 kvadratkilometer samt med en befolkning på 3,200,000 personer, och genom Norra Bukovinas anslutning utökades den med en areal på 6,000 kvadratkilometer och med en befolkning på mer än 500,000 personer.

I samband härmed sköts Sovjetunionens gräns fram mot väster ända till Donau, som näst efter Volga är Europas största flod och en av de viktigaste handelsvägarna för en rad europeiska länder.

Ni vet, kamrater, att hela sovjetfolket med stor glädje och tillfredsställelse hälsade den lyckliga och länge väntade lösningen av frågan om Bessarabien. Å. andra sidan måste våra förbindelser med Rumänien nu komma in på fullt normala banor.

Jag övergår till frågan om våra förbindelser med Litauen, Lettland och Estland.

Frågan om det ömsesidiga förhållandet mellan Sovjet, unionen och de baltiska länderna har på senaste tid tagit en ny vändning, då de pakter om ömsesidig hjälp, som ingicks med Litauen, Lettland och Estland ej gav behöriga resultat. Ingåendet av dessa pakter ledde inte, såsom man hade kunnat vänta, till ett närmande mellan Litauen, Lettland och Estland å ena sidan och Sovjetunionen å den andra, emedan de härskande borgerliga grupperna i de baltiska länderna motsatte sig detta närmande. Inte nog med att dessa härskande grupper ej gick med på ett närmande till Sovjetunionen, vilket man hade kunnat vänta efter avslutandet av ömsesidiga biståndspakter, utan de slog in på en väg av skärpta fientliga handlingar gentemot Sovjetunionen, vilka de utförde i hemlighet och bakom ryggen på vårt land. I detta syfte utnyttjades den s. k. baltiska ententen, i vilken tidigare endast Lettland och Estland varit förenade i ett mot Sovjetunionen riktat militärt förbund som i slutet av förra året förvandlades till ett militärt förbund, vilket förutom Lettland och Estland omslöt också Litauen.

Härav följer att de härskande borgerliga grupperna i Litauen, Lettland och Estland visade sig oförmögna att på ett ärligt sätt förverkliga de ömsesidiga biståndspakter, som ingåtts med Sovjetunionen, och att de tvärtom ytterligare förstärkte sin mot Sovjetunionen fientliga verksamhet. Antalet fakta, som vittnade om att regeringarna i dessa länder på det grövsta kränkte de med Sovjetunionen ingångna ömsesidiga biståndspakterna, ökade alltmera. Det blev fullständigt omöjligt att längre tolerera detta förhållande, särskilt med hänsyn till den nuvarande internationella situationen. Det var därför sovjetregeringen framställde de bekanta kraven om förändrad sammansättning av regeringarna i Litauen, Lettland och Estland och om ökning av de på dessa staters territorium förlagda delarna av Röda armén.

Resultaten av dessa åtgärder av vår regering är er bekanta.

Den viktigaste åtgärden av de gentemot Sovjetunionen vänskapligt inställda regeringar, som bildats i Estland, Lettland och Litauen var att genomföra fria val till parlamenten. Under juli månad företogs demokratiska val till Litauens sejm, till Lettlands sejm och till Estlands statsduma. Valen visade att de härskande borgerliga klickarna i Litauen, Lettland och Estland inte gav uttryck åt sina folks vilja, att de endast var representanter för en liten grupp utsugare. Litauens och Lettlands sejmer och Estlands statsduma, vilka valts på grundval av allmän, direkt och lika rösträtt med hemlig omröstning, har redan uttalat sin enhälliga mening i de grundläggande politiska frågorna. Vi kan med tillfredsställelse konstatera att Estlands, Lettlands och Litauens folk enigt röstat för sina representanter, vilka enhälligt uttalat sig för sovjetsystemets införande och för Litauens, Lettlands och Estlands inträde i Socialistiska Sovjetrepublikernas Union. (*Stormande applåder.*)

I och med detta måste det ömsesidiga förhållandet mellan Litauen, Lettland, Estland och Sovjetunionen byggas på en ny grundval.

Högsta rådet kommer att behandla frågan om Litauens, Lettlands och Estlands inträde i Sovjetunionen såsom socialistiska, sovjetiska unionsrepubliker. Det råder intet tvivel om att dessa republikers inträde i Sovjetunionen kommer att säkra dem ett snabbt ekonomiskt uppsving och en allsidig uppblomstring av deras nationella kultur, att i och med inträdet i Sovjetunionen deras krafter kommer att mångdubblas, deras trygghet kommer att stärkas och att dessutom den stora Sovjetunionens makt ytterligare kommer att växa. (*Stormande, långvariga applåder.*)

De baltiska ländernas inträde i Sovjetunionen betyder att dennas folkmängd kommer att ökas med Litauens befolkning på 2,880,000, med Lettlands befolkning på 1,950,000 och med Estlands befolkning på 1.120,000 personer.

Inberäknat befolkningen i Bessarabien och Norra Bukovina kommer Sovjetunionens folkmängd sålunda att ökas med omkring 10 miljoner människor. (*Applåder.*) Om vi till detta lägger den till mer än 13 miljoner uppgående befolkningen i Väst-Ukraina och Väst-Vitryssland, så visar det sig att Sovjetunionen under senaste året ökat sin folkmängd med mer än 23 miljoner människor. (*Applåder.*)

Det bör anmärkas att 19/20 av hela denna befolkning tidigare tillhört Sovjetunionen men av de imperialistiska västmakterna med våld avskildes från Sovjetunionen vid en tidpunkt, då denna var svag i militärt avseende. Nu har denna befolkning återförenats med Sovjetunionen.

Som beräkningen av folkmängden visar, kommer de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union nu att kunna tala med den mäktiga stämman hos en befolkning på 193 miljoner, fränsett befolkningsökningen i Sovjetunionen för åren 1939 och 1940. (*Långvariga applåder.*)

En förstarangsbetydelse för vårt land har det faktum att Sovjetunionens gränser härefter kommer att flyttas fram ända till Östersjöns kust. Samtidigt kommer vårt land att få egna isfria hamnar vid Östersjön, vilket vi i så hög grad behöver.

Framgångarna för Sovjetunionens utrikespolitik är så mycket betydelsefullare, som vi vunnit allt detta på fredlig väg, och den fredliga lösningen av frågorna såväl i de baltiska länderna som också i Bessarabien uppnåtts under aktivt deltagande och med understöd av de breda folkmassorna i dessa länder. (*Applåder.*)

Det bör dessutom sägas att Sovjetunionens regering ålägges ett stort ansvar för ett riktigt och organiserat genomförande av de praktiska åtgärderna för de nya sovjetrepublikernas politiska och ekonomiska omgestaltning.

På Högsta rådets förra session hade jag att avge berättelse om fredsfördraget med Finland. Mer än fyra månader har gått sedan detta fördrag ingicks, vilket i allmänhet fullföljes på ett tillfredsställande sätt. Under denna tid har också ett handelsfördrag ingåtts med Finland, och vi anser att de ekonomiska förbindelserna mellan våra länder kan ha gynnsamma utvecklingsperspektiv. Finlands regering har också gått med på vårt förslag om Ålandsöarnas demilitarisering och om upprättande av ett sovjetkonsulat därstädes. Vad beträffar den fortsatta utvecklingen av de sovjet-finska förbindelserna i en för bägge länderna gynnsam riktning, så är detta i huvudsak beroende av Finland självt. Det är klart att om vissa element bland de härskande kretsarna i Finland inte upphör med sina repressalier mot de samhällsskikt i Finland, vilka strävar att befästa det goda grannförhållandet till Sovjetunionen, så kan förhållandet mellan Sovjetunionen och Finland lida förfång. (*Skratt. Applåder.*)

Våra förbindelser med de skandinaviska länderna – Norge och Sverge – kan inte undgå att vara beroende av den situation som uppstått där. Beträffande Norge kan man – till följd av landets speciella situation – ännu inte säga någonting bestämt. Beträffande Sverge måste man som särskilt aktuellt anse det faktum, att bägge länderna är intresserade av en betydande

utveckling av de ekonomiska och handelsförbindelserna. De ekonomiska förhandlingar, som för närvarande föres med Sverge, bör som jag hoppas leda till en överenskommelse, som för bägge länder erbjuder icke ringa fördelar.

Vad balkanländerna beträffar, så måste man framför allt betona det faktum att diplomatiska förbindelser upprättats med Jugoslavien. Om man också kan säga att det inte var vårt fel att diplomatiska förbindelser mellan Sovjetunionen och Jugoslavien hittills saknats, så har dessa förbindelser nu upprättats på förslag av Jugoslaviens regering, vilket förslag gärna antogs av Sovjetunionen. Man kan hoppas att även våra ekonomiska förbindelser med Jugoslavien så småningom skall komma att utvecklas.

Vårt förhållande till Bulgarien kan anses som normalt. Det kan tilläggas att mellan Sovjetunionen och Bulgarien inga sådana motsättningar existerar, vilka skulle hindra en fortsatt förbättring av förbindelserna.

I vårt förhållande till Turkiet har inga väsentliga förändringar inträtt. Det bör endast sägas att de dokument, som nyligen publicerades i den tyska "Vita boken" kastade ett otrevligt ljus över vissa sidor av den i Turkiet bedrivna verksamheten. De därpå följande förklaringarna av det franska sändebudet i Turkiet, Massigli, förmådde inte ändra det ringaste beträffande karaktären av dessa dokument. I samband med detta måste jag säga att sovjetregeringen redan i början av april erinrade Turkiet om det otillbörliga i följande fakta. Saken var den, att i början av april ett visst utländskt flygplan från Turkiets territorium flög in över trakten av vår stad Batum, där ett stort antal oljeraffinaderier befinner sig. Från turkiskt håll försökte man i början framställa saken så att över huvud taget inget flygplan flugit in från turkiskt territorium, men sedan lovade man i alla fall att för framtiden vidtaga åtgärder mot dylika flygningar. (*Livlig rörelse i salen. Skratt.*) Av de i Tyskland publicerade dokumenten ser man, vad det var för ett flygplan. Härav följer att vår framställning till den turkiska regeringen verkligen var fullt berättigad.

Vad Iran beträffar, så kan inga nya, viktiga moment antecknas. Men då man nämner Iran kan man ej heller förbigå ett otillbörligt faktum. I slutet av mars observerades i trakten av Baku – liksom något senare i trakten av Batum – två utländska flygplan, som kom från Irans sida. Irans regering ansåg det nödvändigt att förneka detta faktum. Men också i detta fall klarlägges saken i tillräcklig grad genom de ovannämnda dokumenten i den tyska "Vita boken".

Det måste betonas att en upprepad sändning av dylika utländska spaningsflygplan inte skulle kunna leda till någonting annat än till att komplicera våra förbindelser med grannarna. De opåkallade besöken av de ovannämnda flygplanen i Baku och Batum har vi uppfattat på det sättet att vi framdeles måste stärka vår vaksamhet också vid dessa sovjetgränser i söder. (*Applåder.*)

Beträffande Japan så kan man säga att våra förbindelser på senare tid i någon mån börjat anta normala former. Så uppnåddes den 9 juni en överenskommelse om precisering av gränsen i området för fjolårets konflikt vid floden Chalchin-Gol. Detta faktum har så mycket större betydelse, som det långvariga förhållandet av denna frågas lösning ända till senaste tid haft ett ogynnsamt inflytande på regleringen av det ömsesidiga förhållandet mellan Sovjetunionen och Japan, och likaså mellan Mongoliska Folkrepubliken och Mandsjuku. Under de närmaste dagarna skall en kommission av

12 representanter för Mongoliska Folkrepubliken och Mandsjuku taga itu med arbetet för att på ort och ställe fastställa gränsen. Det kan erkännas att det i allmänhet finnes vissa tecken på en önskan från Japans sida att förbättra förbindelserna med Sovjetunionen. Om parterna ömsesidigt erkänner varandras intressen och för så vitt bägge parter inser nödvändigheten av att undanröja några hinder på denna väg, vilka förlorat sin betydelse, så är det möjligt att

uppnå en förbättring av de sovjet-japanska förbindelserna. För övrigt måste det erkännas att i den nya japanska regeringens program för upprättandet av en "ny politisk struktur" ännu finnes mycket oklart. Det är tydligt att den expansion åt söder, om vilken de japanska tidningarna larmar, allt mera drar till sig uppmärksamheten hos de styrande kretsarna i Japan, speciellt med hänsyn till att de förändringar som äger rum i Europa ej kan undgå att avspeglas också i de områden, som dessa japanska kretsar är intresserade av. Men det finnes ännu mycket oklart i de verkliga politiska strävandena hos dessa kretsar, och detta återverkar också på de sovjet-japanska förbindelserna.

Jag skall inte dröja vid våra förbindelser med Amerikas Förenta Stater, om också bara därför att det inte finnes något gott att säga om dem (*skratt.*). Det har kommit till vår kännedom att en och annan i Förenta Staterna inte känner sig trakterad av de framgångar Sovjetunionens utrikespolitik uppnått i Baltikum. Men sanningen att säga intresserar oss denna omständighet föga (*skratt, applåder*), emedan vi klarar våra uppgifter också utan dessa missnöjda herrars hjälp (*skratt, applåder*). Den omständigheten att myndigheterna i Förenta Staterna orättmätigt kvarhållit guld, som vår statsbank nyligen inköpt av Litauens, Lettlands och Estlands banker, påkallar dock den mest energiska protest från vår sida. I detta fall kan vi endast erinra såväl Förenta Staternas regering, som också Englands regering, vilken slagit in på samma väg, om deras ansvar för dessa orättmätiga handlingar.

Vad beträffar vårt förhållande till det stora nationella Kina, som kämpar för sin existens, så har det bibehållit den vänskapliga och på god grannsämja baserade karaktär, vilken framgår av den sovjet-kinesiska icke-angreppspakten.

Tillåt mig att härmed avsluta mina anmärkningar rörande våra förbindelser med de enskilda länderna.

Det återstår mig att säga några ord om det allmänna perspektivet för de internationella händelsernas utveckling.

De förändringar, som ägt rum i Europa som resultat av de tyska vapnens stora framgångar, kan alls inte anses vara sådana att de redan nu skulle lova ett snabbt slut på kriget. Händelserna har lett till att den ena parten, särskilt Tyskland, i betydande grad stärkts tack vare sina militära framgångar, medan den andra parten inte längre utgör ett enhetligt helt, vartill kommer att medan England mötts av nya stora svårigheter för krigets fortsättande, så genomgår Frankrike, som utträtt ur kriget, en svår kris efter nederlaget. Den ena av de krigförande parternas stärkande och den andras försvagande avspeglas på det allvarligaste sätt inte bara i Europa utan också i andra världsdelar. Bland dem som lidit nederlag befinner sig förutom Frankrike också Belgien och Holland, vilka äger väldiga koloniala besittningar, som de numera inte kan försvara med samma kraft som tidigare. Till följd härav erhåller frågan om koloniernas nyuppdelning allt större skärpa. Den imperialistiska aptiten växer inte bara hos Japan, utan också hos Amerikas Förenta Stater, där det finnes rätt många, som tycker om att maskera sina imperialistiska planer genom att reklamera sin "omsorg" om hela det "västra halvklottets" intressen, vilket halvklott dessa herrar är redo att göra till sin egendom med alla dess talrika republiker och andra länders kolonialbesittningar på öarna invid den amerikanska kontinenten. Allt detta medför fara för krigets fortsatta utvidgning och fortsatta underblåsande till dess det förvandlats till ett imperialistiskt världskrig.

Under dessa betingelser måste Sovjetunionen ådagalägga en ökad vaksamhet beträffande sin yttre säkerhet och stärkandet av alla sina inre och yttre positioner. Vi har genomfört en övergång från 7-timmarsdag till 8-timmarsdag och andra åtgärder, då vi räknar med att vi är skyldiga att garantera ett fortsatt och ännu mäktigare uppsving av landets försvarsmakt och dess ekonomiska makt, att säkra ett allvarligt stärkande av disciplinen hos alla arbetande, att förstärka arbetet på att höja arbetsproduktiviteten i vårt land. Vi har inte så få nya framgångar

att anteckna, men vi har inte för avsikt att slå oss till ro med det vi uppnått. För att säkra de fortsatta framgångar för Sovjetunionen, som är nödvändiga, måste vi ständigt minnas kamrat Stalins ord att ”hela vårt folk måste hållas i ett tillstånd av mobiliserad beredskap inför faran av ett militärt angrepp, så att vi inte skall kunna överrumplas av någon 'tillfällighet' eller av några ränker från våra yttre fiender”. (*Långvariga applåder.*) Om vi alla håller denna vår heliga plikt i minnet, så skall inga händelser kunna överrumpla oss och vi skall uppnå nya och ännu mera ärorika framgångar för Sovjetunionen. (*Stormande, långvariga ovationer. Alla reser sig.*)